

จดหมายข่าว

หอภาพยนตร์

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓๕ กันยายน - ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

FILM ARCHIVE NEWSLETTER ISSN : 2228-9402

CINEMA ENLIGHTENS

ปลุกตา อนุปาทิก จลจิตการ

สืบปีที่จากไปของ

เชิด ทรงศรี

วารสารหอหนัง

จดหมายข่าวฯ ฉบับนี้มีบทความที่ไม่เกี่ยวกับการวิจารณ์ภาพยนตร์จากสองนักวิจารณ์ภาพยนตร์ร่วมรณรงค์ให้ได้อ่านกัน ท่านแรกคือ ประวิทย์ แต่งอักษร ซึ่งมาบอกเล่าถึงมุมมองใหม่ ๆ ที่ได้จากการเดินทางไปรับฟังการสัมมนาด้านการอนุรักษ์ภาพยนตร์ในงานประชุมสามัญประจำปี สมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ ที่ประเทศอิตาลี ในฐานะกรรมการบริหารหอภาพยนตร์ อีกท่านหนึ่งนั่น คือ สิทธิรักษ์ ตูลาพิทักษ์ ผู้เปิดลิ้นชักความทรงจำ กลับออกมาเป็นข้อเขียนอันแสนอบอุ่นถึง เชิด ทรงศรี ผู้กำกับภาพยนตร์คนสำคัญที่เราได้เชิญรูปท่านขึ้นปกในวารสารฉบับนี้

ภาพปก เชิด ทรงศรี
ณ สำนักงานเชิดไชยภาพยนตร์
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐

นอกจากนี้ ยังมีคอลัมน์ประจำอ่านอีกหลากหลาย ทั้งการแนะนำหนังสือจากห้องสมุดฯ เชิด ทรงศรี เรื่อง CHRONICLE OF A CAMERA : The Arriflex 35 in North America, 1945-1972 ที่บอกเล่าเรื่องราวของกล้องถ่ายภาพยนตร์ Arriflex 35 อันโด่งดัง ซึ่งสามารถอ่านประกอบกับไปชมนิทรรศการเบญจภาคีกล้องถ่ายภาพยนตร์ ที่หอภาพยนตร์จัดแสดงที่พารากอน ซีนีเพล็กซ์ จนถึงวันที่ ๑๘ กันยายนนี้ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งบทความการตามหาฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง สมิงป่าสัก ของ วสันต์ สุนทรปักษิณ โดยทีมงานหน่วยกู้หนัง ก่อนที่ฉบับหน้าจะได้พบกับเรื่องราวชีวิตของคุณวสันต์ ผู้กำกับภาพยนตร์รางวัลยอดเยี่ยมคนแรก ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปีของท่านที่จะมาถึงในเดือนธันวาคมนี้

สำหรับเดือนกันยายน-ตุลาคม กิจกรรมจากหอภาพยนตร์ยังคงมีอยู่อย่างมากมายเช่นเดิม กิจกรรมสำคัญกิจกรรมหนึ่ง คือ พิธีประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ ๖ ที่จะขึ้นในวันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย วันอังคารที่ ๔ ตุลาคม โดยหลังจากประกาศรายชื่อมรดกภาพยนตร์ของชาติทั้ง ๒๕ เรื่องประจำปีนี้ จะมีการจัดฉายภาพยนตร์เรื่อง สันติ-วิมาน ฉบับบูรณะใหม่ให้ชมกันอีกครั้ง สำหรับท่านที่พลาดไปในคราวที่หอภาพยนตร์นำออกฉายเมื่อเดือนกรกฎาคม-สิงหาคมที่ผ่านมา

ปรัชญา : ภาพยนตร์ยังให้เกิดปัญญา

วิสัยทัศน์ : ปฏิบัติการอนุรักษ์ได้มาตรฐาน แฝงขยายงานวิชาการและบริการ บริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล

พันธกิจ :

๑. แสวงหา คัดเลือก ภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์และสิ่งเกี่ยวเนื่อง เพื่อเก็บรักษาเป็นทรัพย์สินทางปัญญา และ มรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ
๒. วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้านภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์และสิ่งเกี่ยวเนื่อง
๓. บริการสาธารณะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และส่งเสริมเผยแพร่ให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน์ และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

ปณิธาน : จะสร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์

จดหมายข่าวหอภาพยนตร์

ที่ปรึกษา: ชลิตา เอื้อบำรุงจิต สันต์ชัย โชติรสเศรณี

กองบรรณาธิการ: เกศสุตา จินา อวรรณ จีเลาะ ภาคภูมิ ธรรมศรี พุทธพงษ์ เจียมรัตน์บุญ ชวนาพ อินทวงศ์ นุชนาฏ ชื่นพงศ์ นิตานาถ ไททองคำ

กองจัดการ: กลุ่มงานยุทธศาสตร์

เจ้าของผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา: หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม

๙๔ หมู่ ๓ พุทธมณฑล สาย ๕ นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๘๒-๒๐๑๓-๑๔, ๐๘๑-๕๕๐-๘๗๑๖ โทรสาร ๐-๒๔๘๒-๒๐๑๕

www.fapot.org www.facebook.com/ThaiFilmArchivePage

จัดพิมพ์ที่: บริษัท เค พี เอ็น เมทัล ซัพพลาย แอนด์ เซอร์วิส จำกัด

จำนวนพิมพ์: ๙,๐๐๐ เล่ม

ISSN : ๒๒๒๘-๙๔๐๒

ขอสงวนลิขสิทธิ์จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

หากท่านต้องการสมัครสมาชิกจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ กรุณาส่งชื่อและที่อยู่ มาที่ filmarchivethailand@gmail.com

ดาวน์โหลดจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับย้อนหลังได้ที่ www.fapot.org

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) เป็นสมาชิกของสมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ
(Federation of International Archive du Film)

สนับสนุนการฉาย
ภาพยนตร์ต่างประเทศโดย

เพื่อครั้งเสด็จ ทอดพระเนตร ภาพยนตร์

เนื่องในโอกาสสมหามงคลเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี
หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ขอเชิญร่วมชื่นชมสุดยอดภาพยนตร์คลาสสิก
ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ทอดพระเนตร ณ โรงภาพยนตร์เมื่อครั้งวันวาน

อาทิตย์ที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๐๐ น. *Doctor Zhivago* (๒๕๐๘)

อาทิตย์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๐๐ น. *Psycho* (๒๕๐๓)

เสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๐๐ น. *Goldfinger* (๒๕๐๗)

อาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๐๐ น. *Spartacus* (๒๕๐๓)

จันทร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๒.๐๐ น. *Lawrence of Arabia* (๒๕๐๕)

ณ โรงภาพยนตร์สกาลา ราชารองนั่งแห่งสยาม บัตรราคา ๑๐๐ บาททุกที่นั่ง
เปิดจำหน่ายบัตรเข้าชมทุกวันศุกร์ก่อนรอบฉาย ๑ สัปดาห์

กิจกรรมเดือนมิถุนายน

๑๖-๒๒ มิถุนายน

หอภาพยนตร์จัดเทศกาลภาพยนตร์เจียบครั้งที่ ๓ โดยเปิดเทศกาลด้วยการฉายภาพยนตร์เรื่อง Nosferatu ณ โรงภาพยนตร์สกาลา และอีก ๘ เรื่อง ที่โรงภาพยนตร์ลิโด ซึ่งในปีนี้ได้รับเกียรติจากนักเปียโนประกอบภาพยนตร์เจียบระดับโลกอย่าง Günter A. Buchwald ชาวเยอรมัน และ Tama Kariwa ชาวนิวซีแลนด์ มาร่วมบรรเลงดนตรีประกอบหนังเจียบในเทศกาลครั้งนี้ และในวันที่ ๑๗ และ ๒๑ มิถุนายน หอภาพยนตร์ยังได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การเล่นเปียโนประกอบภาพยนตร์เจียบให้กับผู้ที่สนใจ ณ ห้องสังคีตพัฒนา สถาบันดนตรีกลายาพัฒนา และโรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

หน่วยงานและสถาบันการศึกษา เข้าศึกษาดูงาน

๒๐ มิถุนายน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๒๘ มิถุนายน สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

โครงการภาพยนตร์เพื่อผู้สูงอายุ ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

๒๓ มิถุนายน จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง หลวงตา ให้แก่ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าตำหนัก นครชัยศรี

๒๙ มิถุนายน จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า ให้แก่กลุ่มวัยหวานวันวาน กรุงเทพฯ

๓๐ มิถุนายน

อนุจักร โตษยานนท์ ผู้รับบทวีณาในวัยเด็ก จากภาพยนตร์เรื่อง สันติ-วีณา พร้อมด้วยคณะ เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย ก่อนรับชมภาพยนตร์เรื่อง สันติ-วีณา ภายใตโรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

กิจกรรมเดือนกรกฎาคม

หน่วยงานและสถาบันการศึกษา เข้าศึกษาดูงาน

๗ กรกฎาคม กรมประชาสัมพันธ์

๑๒ และ ๒๖ กรกฎาคม สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

๑๔ กรกฎาคม มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

๒๙ กรกฎาคม องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

๑๕ กรกฎาคม

หอภาพยนตร์ได้รับเกียรติจาก นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดงาน “เมื่อครั้งเสด็จฯ ทอดพระเนตรภาพยนตร์” ณ โรงภาพยนตร์สกาลา เขตปทุมวัน โดยในวันดังกล่าว หอภาพยนตร์ได้ฉายภาพยนตร์เรื่อง สันติ-วีณา รอบปฐมทัศน์ และยังได้รับเกียรติจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างและผู้ให้เบาะแสดในการค้นพบฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง สันติ-วีณา กล่าวถึงภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวก่อนเข้าชม อาทิ คุณเอเดิล และ คุณออกัส เปสตันยี ทายาทคุณรัตน์ เปสตันยี คุณปง อัศวินิกุล คุณอนุจักร โตษยานนท์ และ ดร. อลงกต ไหมด้วง โดยมีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมชมภาพยนตร์กันอย่างเนืองแน่น

๑๙ กรกฎาคม

หอภาพยนตร์ร่วมกับกรมศาสนา จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษา โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์ร่วมเป็นประธานถวายเทียนพรรษา ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เขตพระนคร

๒๓ กรกฎาคม

หอภาพยนตร์ได้รับเกียรติจาก ลิเรียน ภักดี-ดำรงฤทธิ์ ร่วมประทับรอยมือ-เท้า เป็นดาวดวงที่ ๑๖๗ เพื่อเป็นอมตุนสรณ์ในกิจกรรมลานดาราร่วมกิจกรรมด้วยการฉายภาพยนตร์ เรื่อง *รักซิมลิก* ผลงานการแสดงเรื่องแรกที่ฝากไว้นจอเงิน และร่วมพูดคุยถึงประสบการณ์ในการเป็นนักแสดงอย่างใกล้ชิด ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

๒๖ กรกฎาคม

หอภาพยนตร์ร่วมกับศูนย์ฝึกสมอง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์เรื่อง *Away From Her* ในโครงการภาพยนตร์กับผู้สูงอายุ ครั้งที่ ๘ พร้อมร่วมสนทนาสดประเด็นจากภาพยนตร์กับ รศ. อรุณา ยุทธวงศ์ คุณหญิงจันทรี หาญเจนลักษณ์ และ ผศ.นพ. สุขเจริญ ตั้งวงษ์ไทย ณ อาคารแพทย์พัฒนา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

โครงการภาพยนตร์เพื่อผู้สูงอายุ ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

๘ กรกฎาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *ผู้การเรือเร่* ให้แก่ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลนครอ้อมน้อย

๑๑ กรกฎาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *เพื่อนสนิท* ให้แก่ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๒๘ กรกฎาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *ดริมทีม* ให้แก่ชุมชนหมู่บ้านร่วมเกื้อ กรุงเทพฯ

กิจกรรมเดือนสิงหาคม

หน่วยงานและสถาบันการศึกษาเข้าศึกษาดูงาน

๒ สิงหาคม โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

๙ สิงหาคม สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

๑๑ สิงหาคม โรงเรียนราชินี

กิจกรรมโครงการภาพยนตร์เพื่อผู้สูงอายุ ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

๒ สิงหาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *อินทรีทอง* ให้แก่ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลห้วยพลู นครชัยศรี

๕ สิงหาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *มนต์รักทรานซิสเตอร์* ให้แก่ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลนครอ้อมน้อย

๘ สิงหาคม (เช้า) จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *พันท้ายนรสิงห์* ให้แก่กลุ่มผู้รับการอบรมต้นไม้ กทม. (บ่าย) จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *เสน่หานักร้อง* ให้แก่แฟนเพจแฟนพันธุ์แท้ ยอดรัก สลักใจ

๙ สิงหาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *The Lunch-box* ให้แก่เพื่อนเก่า ป.ป.ส.

๑๑ สิงหาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *สงครามเพลง* ให้แก่ชมรมวัยทองแสนสุข กระทุ่มแบน

๑๖ สิงหาคม จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *ลูกสาวกำนัน* ให้แก่ชมรมผู้สูงอายุศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหิดล

๖ สิงหาคม

หอภาพยนตร์จัดกิจกรรมภาพยนตร์สนทนา “๑๐๐ ปีวรมณกรรม ๙๐ ปีภาพยนตร์เจียบ : MOTHER”

โดยฉายภาพยนตร์เจียบรัสเซียคลาสสิกเรื่อง *Mother* ผลงานการกำกับของ Vsevolod Pudovkin ที่สร้างจากวรรณกรรมเกี่ยวกับแม่ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเรื่องหนึ่งของโลก ผลงานของ Maxim Gorky นักประพันธ์เอกชาวรัสเซีย พร้อมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังจบภาพยนตร์กับ ศักดินา ฉัตรกุล ณ อยุธยา นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์การเมืองและภาพยนตร์ ภายในโรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

๗ สิงหาคม

หอภาพยนตร์จัดฉายภาพยนตร์เรื่องที่ ๒ ในโครงการ “เมื่อครั้งเสด็จฯ ทอดพระเนตรภาพยนตร์” เนื่องในโอกาสสมทวงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เสด็จฯ ถวัลยราชสมบัติครบ ๗๐ ปี เรื่อง *The Sound of Music* ณ โรงภาพยนตร์สกาลา ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมชมภาพยนตร์กันอย่างคับคั่ง

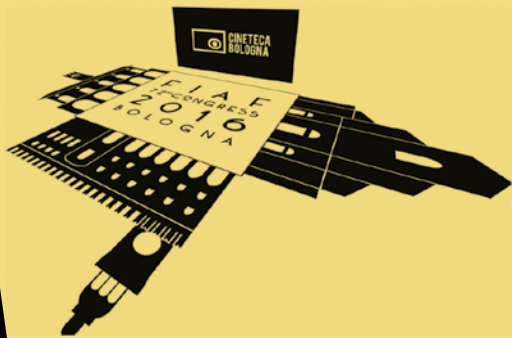
๒๘ กรกฎาคม ถึง ๑๐ สิงหาคม

หอภาพยนตร์ร่วมกับโรงภาพยนตร์ SF World Cinema เซ็นทรัลเวิลด์ จัดฉายภาพยนตร์เรื่อง *สันติ-วิณา* เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้รับชมกันอย่างต่อเนื่อง และในวันที่ ๑๐ สิงหาคม หอภาพยนตร์ร่วมกับศูนย์การค้าพรอมเมนาดา ริสอร์ท มอลล์ เชียงใหม่ จัดเสวนาพิเศษ “ย้อนตำนาน สันติ-วิณา หนังไทยที่หายสาบสูญ” ณ โรงภาพยนตร์ SF CINEMA ชั้น ๒ อาคาร B ร่วมเสวนาโดย สันติหทัย โชติรส เสรณี รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ชูเกียรติศักดิ์วีระกุล ผู้กำกับภาพยนตร์ ทิพาพร อ้นนันท์ ผู้อำนวยการฝ่ายสังคม ศูนย์การค้า พรอมเมนาดา ริสอร์ท มอลล์ เชียงใหม่ ตัวแทนสังคมไทย

ช่วงปี ๒๕๔๗ และ ดร. วิโรจน์ สุทธิสีมา อาจารย์ประจำคณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ก่อนเปิดการฉายภาพยนตร์เรื่อง *สันติ-วิณา* ให้ชาวเชียงใหม่ได้ชื่นชมกัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑-๑๗ สิงหาคม ณ โรงภาพยนตร์ SF ศูนย์การค้าพรอมเมนาดา ริสอร์ท มอลล์ เชียงใหม่ และโรงภาพยนตร์ SF เมญา เชียงใหม่

FIAF Congress & FIAF Summer School 2016 + Il Cinema Ritrovato

เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน - ๑๕ กรกฎาคมที่ผ่านมา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์จำนวน ๖ คน ได้เดินทางไปยังเมืองโบโลญญา ประเทศอิตาลี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในงานประชุมสมัชชาหอภาพยนตร์ระหว่างชาติ หรือ FIAF Congress ที่หอภาพยนตร์โบโลญญา (Cineteca di Bologna) รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพ และเข้าร่วมเทศกาลภาพยนตร์ Il Cinema Ritrovato รวมทั้งเข้ารับการฝึกอบรมภาคฤดูร้อน FIAF Summer School ที่จัดโดยแล็บปฏิบัติการ L'Immagine Ritrovata เป็นประจำทุก ๒ ปี โดยตัวแทนของคณะเดินทางได้มาร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์จากต่างแดนแก่ผู้อ่านทุกท่านในจดหมายข่าวฉบับนี้

หนังเก่า ชีวิตใหม่ และอนาคตที่กำหนดได้

ประวิทย์ แต่งอักษร

อย่างแรกที่สุดคงต้องขอยกตัวก่อนว่า ถึงแม้ว่าผมจะชืด ๆ เขียน ๆ เกี่ยวกับหนังเก่าและหนังใหม่ในฐานะนักวิจารณ์มาช้านาน แต่ที่ต้องยอมรับว่าความรู้ความเข้าใจในงานด้านการบูรณะและอนุรักษ์ภาพยนตร์อยู่ในขอบเขตที่จำกัดพอสมควร แน่แน่นอนว่าไม่ใช่เรื่องยากที่สาธยายถึงความสำคัญและจำเป็นของการอนุรักษ์ภาพยนตร์ในภาพกว้าง ๆ ทว่าในส่วนรายละเอียดเชิงปฏิบัติการ ถือเป็นองค์ความรู้ที่ค่อนข้างห่างไกล และโดยงานอาชีพแล้ว ก็ไม่ค่อยได้พาตัวเองไปเกี่ยวข้องด้วยเท่าใดนัก

การได้มีโอกาสเดินทางไปร่วมสังเกตการณ์การประชุมสมัชชาหอภาพยนตร์ระหว่างชาติ หรือ FIAF ครั้งที่ ๗๒ โดยเฉพาะในส่วนของ symposium หรือการสัมมนาภายใต้หัวข้อ New Life for Cinema's Past ซึ่งจัดขึ้น ณ เมืองโบโลญญา ประเทศอิตาลี ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ถือเป็นการเปิดหูเปิดตา ตลอดจนโลกทัศน์และวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบูรณะและการอนุรักษ์ภาพยนตร์อย่างมโหฬาร อย่างน้อยที่สุดก็ทำให้เห็นว่าแต่ละขั้นตอนและกระบวนการของ

การบูรณะและอนุรักษ์ภาพยนตร์ เป็นเรื่องที่ละเอียดและต้องประณีตพิถีพิถัน เนื่องจากมันเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบทบาทของการบันทึกประวัติศาสตร์ ตลอดจนการรับรู้ของผู้คนในแต่ละยุคสมัยอย่างไม่อาจแยกออกจากกัน

อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของหน้ากระดาษที่ไม่เอื้ออำนวย ผมคงต้องขอสรุปเฉพาะประเด็นและแง่มุมที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่องานบูรณะและอนุรักษ์ภาพยนตร์

แง่มุมหนึ่งที่น่าเชื่อว่านักบูรณะและอนุรักษ์ภาพยนตร์น่าจะรับรู้ดีอยู่แล้ว ทว่ามีการหยิบยกมากล่าวถึงในทำนองรื้อฟื้นและย้ำเตือน

จิแอนคูลา ฟาริเนลลี (ขวา)
ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์โบลญูญา เจ้าภาพงาน FIAF Congress

ชลิตา เอื้อบำรุงจิต นำเสนอเรื่องราวของห้องเก็บฟิล์มหอภาพยนตร์

อีกครั้ง ได้แก่การที่ผู้อภิปรายท่านหนึ่งกล่าวโดยสรุปสาระสำคัญว่า การบูรณะภาพยนตร์ควรจะต้องเป็นกระบวนการที่เปิดกว้าง หรือ open process สำหรับการบูรณะเพิ่มเติมที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต กระนั้นก็ตาม ไม่จำเป็นว่าการบูรณะ “ครั้งใหม่” จะต้องทำให้ฉบับที่ได้รับการบูรณะก่อนหน้านี้ตกยุคตกสมัย หรือพูดง่าย ๆ การบูรณะภาพยนตร์แต่ละครั้ง ล้วนแล้วมีความ original หรือความเป็น “ต้นฉบับ” ในแบบของมัน ขณะเดียวกัน การบูรณะภาพยนตร์แต่ละครั้งก็เป็นหลายสิ่งหลายอย่างในตัวมันเอง อันได้แก่ การตีความ (interpretation) การแปลหรือถ่ายทอดความ (translation) การอธิบายความ (explanation) ไปจนถึงการแสดง ความ (performance) ของผู้ที่ทำการบูรณะผลงานดั้งเดิม แต่ไม่ว่าจะอย่างไร นักบูรณะและนักอนุรักษ์จำเป็นต้องสวมบทบาทของนักประวัติศาสตร์ในการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ นานา เพื่อว่าพวกเขาจะได้ “ชุบชีวิต” ภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ให้ออกมาใกล้เคียง และ/หรือ เทียบตรงกับฉบับที่ได้รับการเผยแพร่ครั้งแรกเท่าที่จะเป็นไปได้

อีกเรื่องหนึ่งที่สันนิษฐานได้ว่าน่าจะเป็นหัวข้ออภิปรายในวงสัมมนาของนักอนุรักษ์ภาพยนตร์มาหลายปีติดต่อกันแล้ว และคงจะต้องพูดคุยก่อไปอีกอย่างไม่จบสิ้นง่าย ๆ ก็คือ อิทธิพลของ “เทคโนโลยีแบบดิจิทัล” ที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการบูรณะ การอนุรักษ์ รวมไปถึงการเผยแพร่ภาพยนตร์

ประเด็นหนึ่งที่กล่าวถึงก่อนเพื่อนก็คือ ในท่ามกลางความเชื่อที่ว่า ฟิล์มเซลลูลอยด์กำลังจะตาย และเทคโนโลยีแบบดิจิทัลกำลังเข้ามาแทนที่ในทุกองคาพยพของกิจการด้านภาพยนตร์ ปรากฏว่า จิแอนคูลา ฟาริเนลลี (Gianluca Farinelli) ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์โบลญูญา และเป็นเจ้าภาพการประชุมครั้งนี้ ให้ข้อมูลที่ทำให้ต้องมาทบทวนทัศนะดังกล่าวอีกครั้งว่า จากการสำรวจเมื่อเร็ว ๆ นี้ พบว่านี่คือช่วงเวลาที่ยหอภาพยนตร์ทั่วโลกพากันใช้ฟิล์มเซลลูลอยด์เพื่อการอนุรักษ์มากเป็น

ประวัติการณ์ อีกทั้งเขายังได้เขียนไว้ในส่วนคำนำของสูจิบัตรเทศกาลภาพยนตร์ Il Cinema Ritrovato อีกด้วยว่า “ฟิล์มภาพยนตร์จะกลับมา” และว่า ผู้สร้างภาพยนตร์หลายคนยังคงใช้หรือกลับมาใช้ฟิล์มเซลลูลอยด์ในการถ่ายทำ (ล่าสุดได้แก่ หนังสือรางวัลเทศกาลหนังเมืองคานส์เรื่อง I, Daniel Blake ของ เคน โลซ และ Juste la n du monde ของ ฮาเวียร์ โดแลน) ซึ่งโดยปริยาย นั้นชวนให้สรุปได้ว่า นอกจากฟิล์มเซลลูลอยด์ไม่ได้ล้มหายตายจากไปจริง ๆ “วัฒนธรรมการใช้ฟิล์มเซลลูลอยด์” น่าจะยังคงดำรงอยู่ไปอีกนาน ข้อมูลอีกอย่างหนึ่งที่ควรกล่าวแทรกไว้ ณ ที่นี้ก็คือ ในบรรดาภาพยนตร์เกือบห้าร้อยเรื่องที่ฉายในเทศกาลภาพยนตร์ Il Cinema Ritrovato ซึ่งจัดต่อเนื่องกับการประชุมของ FIAF ราว ๆ ๖๐ เปอร์เซนต์เป็นการฉายด้วยฟิล์มเซลลูลอยด์

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้อภิปรายหลาย ๆ ท่านเห็นพ้องต้องกัน และจริง ๆ ก็ได้มีการเขียนเกริ่นนำไว้ในสูจิบัตรของการสัมมนาแล้ว นั่นก็คือดิจิทัล “เขย่า” วงการบูรณะภาพยนตร์มาร่วมสิบปีที่ผ่านมาแล้ว หรืออีกนัยหนึ่ง เปลี่ยนมุมมองหรือทัศนะในแง่ของการบูรณะไปอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นเรื่องปฏิเสธไม่ได้ว่าเทคโนโลยีสมัยใหม่เล่นบทบาทสำคัญในการบูรณะภาพยนตร์ และหนึ่งในผู้อภิปรายก็ยังหยิบยกข้อความของ แรจซ์ ทูบิอาน่า อดีตผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ของประเทศฝรั่งเศส ที่เขียนไว้ในวารสารอาลาตาแห่งช่วงต้นปีที่ผ่านมาสรุปสาระสำคัญได้ว่า (แท้จริงแล้ว) เทคโนโลยีดิจิทัลหยิบยื่นชีวิตใหม่ให้กับภาพยนตร์ด้วยการทำให้มันเข้าถึงได้ง่ายขึ้น มองเห็นได้แจ่มชัดมากขึ้น และด้วยคุณภาพที่สูงขึ้น (“...digital technology is breathing new life into cinema by making it more visible at a higher quality”) หรืออีกนัยหนึ่ง นอกจากนักบูรณะและอนุรักษ์ไม่อาจจะเพิกเฉยต่อพัฒนาการและความเป็นไปได้ทางด้านเทคโนโลยีของสิ่งที่เรีกว่าดิจิทัล ยังจำเป็นต้องสอดส่องความก้าวหน้า ทำความเข้าใจ เพราะถึงที่สุดแล้ว เทคโนโลยีก็คือ “ระบบ” (system) ซึ่งว่าไปแล้ว เป็นกลไกสำคัญที่กำหนดรูปแบบและวิธีการเก็บรักษา “เนื้อหาสาระ” (content) ซึ่งในที่นี้ก็คือ ภาพยนตร์และสิ่งเกี่ยวเนื่องนั่นเอง

หนึ่งในบุคคลที่อธิบายบทบาทของ “เทคโนโลยีดิจิทัล” ตลอดจนวิธีการรับมือได้อย่างเป็นรูปธรรม ก็คือ เดวิด วอลซ์ (David Walsh) จากพิพิธภัณฑ์ Imperial War Museum ประเทศอังกฤษ เขากล่าวในการนำเสนอหัวข้อ Restoration Rules! ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสัมมนาในวันที่สอง และอยู่ภายใต้โปรแกรมที่ชื่อว่า The Reel Thing สรุปสาระสำคัญได้ว่า ในขณะที่วิทยาการแบบดิจิทัลถูกมองว่าเป็น “วายร้าย” ที่ทำให้ผลลัพธ์ของการบูรณะหนังเก่าบิดเบือนไปจากคำเริ่มต้นของมัน แต่

Museo Nazionale del Cinema

มหาวิทยาลัยภาพยนตร์ ณ เมืองตูริน

พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู

หลังเสร็จสิ้นจากการประชุมและสัมมนาทางวิชาการของงาน FIAF Congress พวกเราชาวหอภาพยนตร์บางส่วนได้เดินทางไปเยี่ยมชม Museo Nazionale del Cinema หรือ พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ที่ตั้งอยู่ที่เมืองตูริน ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นหนึ่งในโปรแกรมเที่ยวชมที่หอภาพยนตร์โบโลญญา เจ้าภาพได้จัดเตรียมเอาไว้

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ถือเป็นพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ที่เก่าแก่และสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ถือกำเนิดขึ้นจากความตั้งใจของ มาเรีย อาเดรียนา โปโล (Maria Adriana Prolo) นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ผู้มีปณิธานจะสร้างพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ขึ้นที่เมืองตูริน เพราะที่แห่งนี้เคยเป็นศูนย์กลางแห่งวงการภาพยนตร์เจียบบิตาเลที่รุ่งเรืองไม่แพ้ฮอลลีวูด มาเรียเริ่มสะสมรวบรวมสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์เพื่อจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๔ และสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ (FIAF) ได้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ จากนั้นจึงสามารถเปิดให้สาธารณชนเข้าชมได้ในอีก ๕ ปีต่อมา โดยเริ่มแรกพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ที่ Palazzo Chiabrese อาคารส่วนหนึ่งของพระราชวังเมืองตูริน ซึ่งเคยเป็นเมืองหลวงแห่งแรกของอิตาลี ก่อนที่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จะย้ายมายัง Mole Antonelliana อดีตสุเหร่าอียอวยูว์ร่วมร้อยปี ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมอันสวยงามโดดเด่นด้วยความสูงถึง ๑๖๗ เมตร โดยอาคารแห่งนี้ถือเป็นอาคารแบบก่ออิฐไร้โครงสร้างเหล็กที่สูงที่สุดในยุโรป และเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองตูริน

พื้นที่ภายในของพิพิธภัณฑ์นั้นแบ่งเป็นสองส่วนหลัก ๆ ส่วนแรกคือ ส่วนโถงกลางพิพิธภัณฑ์ ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางและสามารถมองเห็นได้สูงถึงยอดอาคาร ด้านล่างมีเก้าอี้สำหรับนอนดูหนังตั้งอยู่เรียงราย และรอบ ๆ นั้นตกแต่งให้เหมือนผู้ชมหลุดไปนอนฝันอยู่ในโลกมายาแห่งภาพยนตร์ ที่โดดเด่นสะดุดตาที่สุดของส่วนนี้ก็คือ รูปปั้นจาก Carabria หนังสือฉบับปี ๒๔๕๗ ถือเป็นความภาคภูมิใจของวงการหนังอิตาลี และเป็นแรงบันดาลใจให้เกิด Intolerance หนังสือเบรื่องยิ่งใหญ่ของฮอลลีวูดในเวลาต่อมา

ส่วนที่สองคือส่วนนิทรรศการความรู้ที่จัดแสดงอยู่ตามห้องและระเบียงชั้นลอยต่าง ๆ เริ่มต้นจากส่วนก่อนประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ ที่ทำหน้าที่อธิบายให้เห็นที่มาที่ไปของประติสกรรมจากภูมิปัญญาของมนุษย์มากมายในยุคก่อนที่ภาพยนตร์จะถือกำเนิดขึ้น ซึ่งพิพิธภัณฑ์ให้ความสำคัญกับส่วนนี้มากเป็นพิเศษ แม้บางชิ้นจะเป็นที่รู้จักอยู่แล้วเพราะมิให้ชมอยู่ในพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยของเราเช่นกัน แต่เมื่อมาอยู่ท่ามกลางแสงสีและสิ่งประติสฐ์อื่น ๆ ที่จัดแสดงกันอย่างอลังการตาและมหัศจรรย์ รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยให้ผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องราวที่น่าเสนอ ก็ทำให้พวกเราต่างตื่นตาตื่นใจกันเหมือนเป็นเด็ก ๆ ที่ได้มาเที่ยวเล่นอยู่ในสวนสนุกแห่งการเรียนรู้รู้อย่างไรอย่างนั้น

เมื่ออย่างเข้าสู่พื้นที่ในยุคสมัยแห่งภาพยนตร์ พิพิธภัณฑ์ได้แบ่งส่วนนิทรรศการออกเป็นช่อง ๆ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต

คณะชาวหอภาพยนตร์ ที่หอภาพยนตร์ โบโลญญา

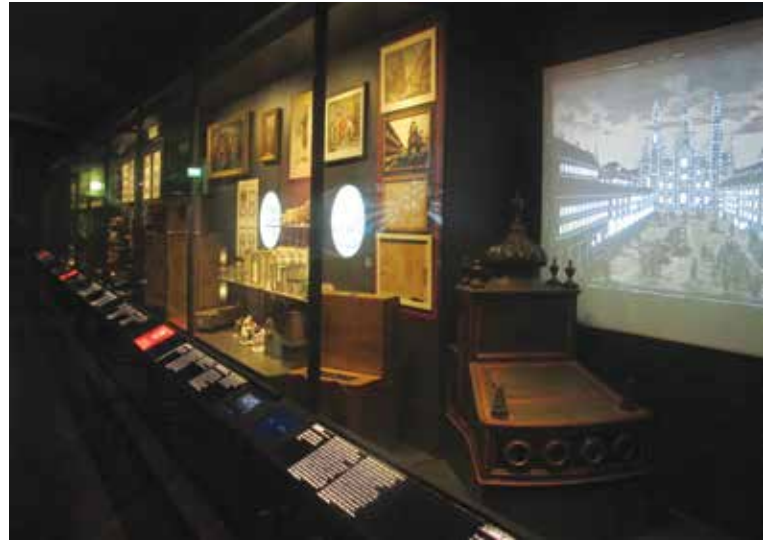
จริง ๆ แล้ว ความผิดเพี้ยนไม่ได้อยู่ที่ตัวเทคโนโลยีเท่ากับตัวบุคคลที่หยิบฉวยเทคโนโลยีนี้ไปใช้ประโยชน์แบบไม่ใคร่ครวญ เพียงเพราะเครื่องมือเหล่านั้นอนุญาตให้ทำได้ และ “เอื้ออำนวย” ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริง นอกจากไม่จำเป็นแล้ว ยังสร้างความเสียหายให้กับลักษณะที่เที่ยงแท้ (authenticity) ของภาพยนตร์

ทั้งนี้ เดวิด วอลช์ ได้สาธิตให้ผู้ชมในห้องประชุมเห็นว่า ศักยภาพของเทคโนโลยีแบบดิจิทัลสามารถดัดแปลง “สภาพเดิม ๆ” ของหนังเก่าได้อย่างชนิดหน้ามือหลังมือเพียงใด (เช่น การทำให้ภาพเก่ากลายเป็นสามมิติ หรือการทำให้ภาพขาวดำกลายเป็นภาพสี เป็นต้น) และสุดท้ายแล้ว ก็เป็นเรื่องของจริยธรรม หรือ ethics ของการบูรณะ ที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นกฎกติกา มารยาทในการควบคุมว่า ความเหมาะสมควรอยู่ตรงไหนและอย่างไร (อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้) และหนึ่งในจริยธรรมที่กล่าวถึง ก็คือการบูรณะให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ กับ “ประสบการณ์ในการดูหนังเรื่องนั้น ๆ ครั้งแรก” (original viewing experience) นั่นเอง

ดังที่กล่าวข้างต้น นี่เป็นการสัมมนาที่เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอนุรักษ์ภาพยนตร์อย่างกว้างไกล และสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความถ่องแท้มากขึ้น ก็เป็นดังที่นักอนุรักษ์ภาพยนตร์รับรู้รับทราบติดอยู่แล้ว นั่นก็คือ จริง ๆ แล้ว การอนุรักษ์ภาพยนตร์ (ซึ่งหมายรวมถึงการบูรณะ การเก็บรักษา การเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้เข้าถึง) ไม่ได้เป็นการทำงานกับอดีตอันไกลโพ้น ทว่าเกี่ยวข้องกับอนาคตโดยตรง หรืออีกนัยหนึ่ง มันคือการทำนุบำรุงมรดกอันทรงคุณค่านี้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้ เกิดความเข้าใจ ชาบซึ้ง รู้จักตัวเอง และหากเป็นไปได้ นำสิ่งละอันพันละน้อยไปต่อยอดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

และแน่นอนว่า ปัจจัยที่จะนำพาให้อดีตเชื่อมต่อกับอนาคตได้อย่างสนิทแนบแน่นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวก็คือช่วงเวลาปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ นักอนุรักษ์ภาพยนตร์จึงถือเป็นผู้เล่นที่สำคัญ เนื่องจากไม่มากนักน้อย พวกเขามีส่วนกำหนด (หรืออาจจะเรียกว่าควบคุม) โฉมหน้าของประวัติศาสตร์ตลอดจนการรับรู้ของผู้คนในชั่วอายุถัดไป แต่ก็อีกนั่นแหละ นักอนุรักษ์ภาพยนตร์เพียงลำพัง คงแบกรับอันยิ่งใหญ่และหนักอึ้งไม่ได้ตลอดรอดฝั่ง หากสังคมที่พวกเราทุกคนเป็นส่วนหนึ่งละเลยหรือมองไม่เห็นความสำคัญ

กล่าวในท้ายที่สุดจริง ๆ การสานต่อมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมแขนงนี้ ถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคนในสังคม ถึงตรงนี้ ก็คงจะขึ้นอยู่กับว่า พวกเราอยากจะให้ผู้คน ณ ภายภาคหน้า นึกถึงและจดจำ “บรรพชนของพวกเขา” ในลักษณะเช่นใด ■

ภาพยนตร์ อาทิ ผู้กำกับ นักแสดง บทภาพยนตร์ เครื่องแต่งกาย เป็นต้น โดยแต่ละส่วนนั้นจะนำสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เคยใช้ในการถ่ายทำ ภาพยนตร์จริง ๆ หรือเป็นส่วนตัวของบุคคลสำคัญมาจัดแสดง ประกอบ และไม่ได้จำเพาะเจาะจงเฉพาะเรื่องราวในวงการภาพยนตร์ อิตาลีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นั่นทำให้สิ่งจัดแสดงหลายชิ้นนั้นมีความ เป็นสากล เสมือนสมบัติอันล้ำค่าที่แฟนภาพยนตร์ทั่วโลกมาเห็นแล้วต้อง ตื่นเต้นดีใจ อาทิ ผ้าพันคอและหมวกคูใจของ เฟเดริโก เฟลโลนี บท ภาพยนตร์เรื่อง Citizen Kane ของจอร์จ อี. ฮาซาร์ด ภาพสเก็ตช์ออกแบบฉากฝีมือ ของ จอร์จ เมลิสส์ หรือแม้กระทั่งชุดชั้นในสุดเซ็กซี่ของ มาริลิน มอนโร

บนระเบียงทางเดินทั้งสี่ชั้น เป็นพื้นที่จัดแสดงโปสเตอร์ภาพยนตร์ เรื่องสำคัญทั้งของอิตาลีเองและของภาพยนตร์ต่างประเทศที่เข้ามาฉาย ในอิตาลีจำนวนมาก หลายชิ้นเป็นโปสเตอร์ที่มีขนาดใหญ่พิเศษถึง ๒ เมตร และยังคงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ รวมไปถึงมีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย ที่น่าสนใจมากมายที่แฝงอยู่ในโปสเตอร์เหล่านี้ อาทิ โปสเตอร์หนังญี่ปุ่น เรื่อง Rashomon ของ อาคิระ คูโรซาวา ที่สะกดชื่อภาษาอังกฤษผิด เพราะอิงจากการออกเสียงของคนอิตาลี เป็นต้น โดยเนื้อหาของหนังด้าน หนึ่งของเส้นทางระเบียงโปสเตอร์จะเชื่อมโยงมาจากผมนักนิทรรศการ กระบวนการผลิตภาพยนตร์ในชั้นล่างดังได้กล่าวมาแล้ว การออกแบบ ส่วนจัดแสดงภายใต้โครงสร้างดั้งเดิมของอาคารอย่างเหมาะสมและได้ ประโยชน์อย่างคุ้มค่าเต็มพื้นที่เช่นนี้ นับเป็นสิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้จากที่นี่

ด้วยข้อจำกัดด้านเวลา พวกเราจึงสามารถได้ชมพิพิธภัณฑ์ที่ยิ่งใหญ่ แห่งนี้ได้เพียง ๒ ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับความ ใหญ่โตและขุมทรัพย์ทางภาพยนตร์ที่มีอยู่มากมายจนไม่อาจประเมินค่า ได้ หากเปรียบเทียบตามคำของ คุณโดม สุขวงศ์ ผู้อำนวยการหอ ภาพยนตร์ ที่ว่าโรงหนังเป็นเหมือนโบสถ์ ห้องเก็บฟิล์มเป็นดังหอไตร และ พิพิธภัณฑ์มีค่าดุจวิหาร ที่นี่ก็คงเปรียบได้ดั่งมหาวิทยาลัยศิลปะที่ ภาพยนตร์ศาสนิกทุกคนควรจะต้องหาเวลามาสักการะเยี่ยมชมกัน สักครั้งในชีวิต ■

สรวงสวรรค์แห่งคนรักหนัง Il Cinema Ritrovato

พุทธพงษ์ เจียมรัตติคุณ

สิ่งสำคัญที่ทำให้หอภาพยนตร์แห่งโบโลญญาถือเป็นหนึ่งในภาพยนตร์สถานที่เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีของบรรดานักอนุรักษ์ภาพยนตร์และคนรักหนังเก่า ก็คือการที่หอภาพยนตร์แห่งนี้ได้ทำหน้าที่จัดเทศกาลภาพยนตร์ Il Cinema Ritrovato ที่ถือเป็นเทศกาลภาพยนตร์ที่ทรงคุณค่าที่สุดเทศกาลหนึ่งของโลก มาอย่างต่อเนื่องยาวนานถึง ๓๐ ปี

คำว่า Ritrovato นั้นเป็นภาษาอิตาเลียน หมายความว่า “การค้นพบ” โดยเทศกาลนี้ถือกำเนิดขึ้นจากการนำภาพยนตร์เก่าที่เพิ่งได้รับการค้นพบมาจัดฉาย จากปีแรกที่จัดเพียง ๓ วัน มาถึงปีนี้ ปีที่เทศกาลครบรอบสามทศวรรษ ระยะเวลาได้เพิ่มขึ้นจนกลายเป็น ๘ วัน ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน – ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีหนังฉายมารอกันตั้งแต่เช้าจรดค่ำ ด้วยจำนวนอันน่าตื่นตะลึงคือเฉียด ๆ ๕๐๐ เรื่องตลอดทั้งเทศกาล

ภาพยนตร์ที่จัดฉายเกือบทั้งหมดนั้นเป็นภาพยนตร์เก่าที่ได้รับการบูรณะขึ้นมาใหม่ มีทั้งบรรดาหนังขนาดสั้นในยุคบุกเบิกภาพยนตร์โลก หนังสือพิมพ์ที่ฉายพร้อมบรรเลงดนตรีสดทุกรอบ หนังคลาสสิกจากแทบทุกทวีป ตลอดจนหนังสือสารคดี กว่าครึ่งหนึ่งของหนังทั้งหมดเป็นการฉายด้วยฟิล์มอันกลายเป็นของหายากไปแล้วในยุคแห่งภาพยนตร์ดิจิทัลนี้ โดยสถานที่ฉายหลัก ๆ คือภายในหอภาพยนตร์โบโลญญา ซึ่งมีโรงหนังขนาดเล็ก ๒ โรง ห้องอดิโตนีอิม ๑ ห้อง และลานฉายหนังกลางแจ้งแปลงขนาดเล็กอีก ๑ แห่ง ในขณะที่นอกหอภาพยนตร์ ยังมีโรงหนังพาณิชย์ขนาดใหญ่ที่เทศกาลเช่าสำหรับฉายหนังอีก ๒ โรง รวมไปถึง Piazza Maggiore ลานฉายหนังกลางแจ้งแปลงขนาดใหญ่บริเวณจัตุรัสกลางเมืองที่จุผู้ชมได้เป็นพัน ๆ คน

โปรแกรมฉายจะเริ่มขึ้นตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. ไปจนถึงรอบสุดท้ายคือ ๒๑.๔๕ น. ซึ่งกว่าจะเลิกก็ประมาณเที่ยงคืน แต่แม้จะดึกดื่นแค่ไหน ตลอดทั้งเทศกาลก็จะเห็นบรรดาคอหนังตั้งแต่วัยรุ่นถึงวัยชราจำนวนมาก เดินสวนกันขำก๊ากไปมาตามเส้นทางที่ตั้งของสถานที่ฉาย ที่สังเกตได้ง่ายคือ ทุกคนล้วนมีป้ายห้อยคอเป็นสัญลักษณ์ว่าเป็นผู้ซื้อตั๋วแบบเหมาทั้งเทศกาล ซึ่งสามารถเข้าดูได้ทุกรอบและทุกโรง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะได้ดูทุกเรื่องที่ตนต้องการ เพราะต้องไปลุ้นกับการต่อคิวให้ทันเข้าโรงก่อนที่ที่นั่งจะเต็มอีกที บางครั้งคิวยาวเหยียดจนมีคนพลาดชมจำนวนมากผู้จัดจึงต้องยอมเปิดฉายเพิ่มอีก ๑ รอบ อย่างเช่นเรื่อง *Seven Chances* หนังเงียบของ

บัสเตอร์ คีตัน (Buster Keaton)
พระเอกผู้อวดโฉมอยู่บนโปสเตอร์

เทศกาล หนังบางเรื่องลงโปรแกรมฉาย ๒ รอบ บางเรื่องฉายรอบเดียว และแน่นอนว่าหลายเรื่องที่ยากดูก็ฉายเช่นกัน เพราะฉะนั้นนอกจากเทศกาลจะจัด

โปรแกรมฉายให้แล้ว คนดูยังจำเป็นต้องจัดโปรแกรมการดูของตัวเองให้ดี ๆ

สิ่งสำคัญที่ต้องบันทึกเอาไว้สำหรับเทศกาลในครั้งนี้ ก็คือการที่มีภาพยนตร์ไทยได้รับเลือกไปฉายเป็นครั้งแรก นั่นคือ *สันติ-วิมาน* หนังกปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่หอภาพยนตร์เพิ่งค้นพบและได้ดำเนินการบูรณะโดยแล็บปฏิบัติการ L'Immagine Ritrovata แห่งเมืองโบโลญญาขึ้นเอง โดย อ.ประวิทย์ แต่งอักษร กรรมการบริหารหอภาพยนตร์ได้เป็นตัวแทนกล่าวแนะนำหนังไทยเรื่องสำคัญนี้ให้นักดูหนังกว่า ๕๐ ชีวิตที่มาชมในรอบฉายวันที่ ๑ กรกฎาคมได้รู้จัก ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ โทนี เรย์นส์ (Tony Rayns) นักวิจารณ์ภาพยนตร์ชื่อดังชาวอังกฤษที่มาเฝ้ารอนั่งในโรงเป็นคนแรก ๆ การได้มาอวดโฉมของ *สันติ-วิมาน* ในเทศกาลหนังอันทรงคุณค่าเช่นนี้ นับเป็นอีกหนึ่งหมุดหมายสำคัญของวงการอนุรักษ์ภาพยนตร์ในประเทศไทย

นอกจาก *สันติ-วิมาน* ภาพยนตร์เกือบทุกเรื่องในเทศกาลจะได้รับการแนะนำก่อนฉาย หรืออย่างน้อยที่สุดก็จะมีข้อเขียนที่แนะนำให้เห็นถึงความสำคัญอยู่ในสูจิบัตรเล่มหนาหนักที่ถือเป็นคู่มือการชมอันวิเศษยิ่ง สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงความเอาใจใส่ของผู้จัดที่มีต่อผู้ชมและบรรดาหนังเก่าที่นำมาจัดฉาย เป็นเสมือนแว่นตาที่ช่วยให้มองเห็นคุณค่าของหนังแต่ละเรื่องได้ชัดเจนขึ้น และเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักดูหนังจำนวนมากลงทุนเดินทางมาที่นี่เป็นประจำทุกปี ด้วยความพร้อมที่จะตื่นเช้าตะลุยดูหนังกันยันมืดค่ำอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ซึ่งบรรดาผู้ที่หายใจเข้าออกกินดื่มอยู่กับภาพยนตร์เก่าเหล่านี้ ถือว่าส่วนหนึ่งที่ทำให้งานอนุรักษ์ภาพยนตร์มีความหมายมากยิ่งขึ้น

สำหรับผู้เขียน นอกจากจะได้เก็บเกี่ยวความรู้ในด้านการจัดเทศกาลภาพยนตร์เพื่อไปใช้ประโยชน์แก่งานกิจกรรมของหอภาพยนตร์ต่อไปแล้ว การได้มาเป็นส่วนหนึ่งของเทศกาลนี้ยังถือเป็นการเปิดหูเปิดตา และได้ค้นพบด้วยตนเองว่าเทศกาลภาพยนตร์แห่งการค้นพบนี้ ถือเป็น Cinema Paradiso หรือสรวงสวรรค์ของคนรักหนังอย่างแท้จริง ■

ประวิทย์ แต่งอักษร กล่าวแนะนำ
ก่อนฉายภาพยนตร์เรื่อง *สันติ-วิมาน*

บริจิตต์ เปาโลวิช โทนี เรย์นส์ และประวิทย์
แต่งอักษร สนทนากันหลังชม *สันติ-วิมาน*

โรงเรียนภาคฤดูร้อน FIAF Summer School 2016

นุชนาฏ ชื่นพงศ์

ช่วงระยะเวลา ๓ สัปดาห์ในการเข้าร่วมอบรมโครงการโรงเรียนภาคฤดูร้อนด้านการบูรณะฟิล์ม เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน – ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ทำให้ได้เรียนรู้อะไรหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานหรือการใช้ชีวิตในต่างแดนคนเดียวบวกกับภาษาอังกฤษที่แค่พอไปวัดไปวาได้เท่านั้น

สัปดาห์แรกของการอบรมเป็นการเข้าฟังการบรรยายทั้งในเรื่องประวัติศาสตร์ เทคนิคและขั้นตอนวิธีการในการบูรณะฟิล์มภาพยนตร์จากองค์กรต่าง ๆ ซึ่งภาพยนตร์ที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้นได้ผ่านการบูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ในโปรแกรมฉายในเทศกาล Il Cinema Ritrovato ด้วย หลังจากจบการบรรยายในแต่ละวันเหล่าบรรดานักเรียนภาคฤดูร้อนมักจะใช้เวลาที่เหลือเลือกดูหนังในเทศกาล เรื่องไหนดูแล้วประทับใจ ชอบไม่ชอบ ก็จะมาเล่าให้กันฟัง

หลังจากผ่านพ้นเทศกาลหนังไปแล้ว ก็เข้าสู่การเรียนอย่างเต็มรูปแบบ โดยเริ่มเรียนกันตั้งแต่ประมาณเก้าโมงเช้าถึงหกโมงเย็น ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ พวกเรามีด้วยกันทั้งหมด ๔๑ คน ถูกแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน (กลุ่ม ๖ คน ๑ กลุ่ม) สำหรับสมาชิกในกลุ่มของผู้เขียนนั้นมาจากประเทศฝรั่งเศส ๓ คน คือ นีโคลัส วิกเตอร์ และ ลอเรนา อีกคนมาจากประเทศมาลาวี ชื่อโจซัว โดยจุดนัดพบของนักเรียนทุกคนในตอนเช้าคือมุมพักผ่อนซึ่งติดกับสวนสาธารณะ ก่อนจะมีเจ้าหน้าที่มารอรับเพื่อพาไปยังห้องเรียนต่าง ๆ ตามตารางของแต่ละกลุ่ม

ก่อนเริ่มเข้าสู่การเรียนทุกห้อง จะต้องมีการแนะนำตัวเพื่อบอกเล่าถึงการทำงานของผู้เรียนและผู้สอน หลังจากนั้นก็เริ่มด้วยภาคทฤษฎีแล้วตามด้วยภาคปฏิบัติ ซึ่งแต่ละห้องเรียนใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมงในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติโดยปัจจัยสำคัญของการมาเรียนในครั้งนี้คือ ภาษาอังกฤษ เพราะผู้สอนซึ่งเป็นชาวอิตาลี รวมถึงเพื่อนนักเรียนที่มาจากหลากหลายประเทศ หลากหลายภาษา บางคนพูดได้ถึง ๕ ภาษาด้วยกัน ทุกคนล้วนใช้ภาษาอังกฤษในการพูดคุยกัน ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มเพื่อนบ้านของเรา จีน ไต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น พูดภาษาอังกฤษกันเก่งทุกคน จะแตกต่างกันก็ตรงสำเนียงของแต่ละประเทศเท่านั้น

วันแรกของการเรียนเริ่มต้นด้วยการแนะนำบทเรียนโดย ดาวิด พอซซี (Davide Pozzi) ผู้อำนวยการแล็บปฏิบัติการ L'Imagine Ritrovata ที่มาพูดถึงบทเรียนที่เราจะเรียนกันในสองสัปดาห์ โดยดาวิดกล่าวว่า การเข้าใจลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงาน หรือ workflow คือ

เป้าหมายหลักของการมาอบรมภาคฤดูร้อนครั้งนี้ ซึ่ง workflow ของแล็บ L'Imagine Ritrovata ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ก็ได้มาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมา หลังจากจบการแนะนำบทเรียน พวกเราได้ไปเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการของแล็บ ซึ่งก็คือสถานที่ที่เราจะเรียนกันนั่นเอง

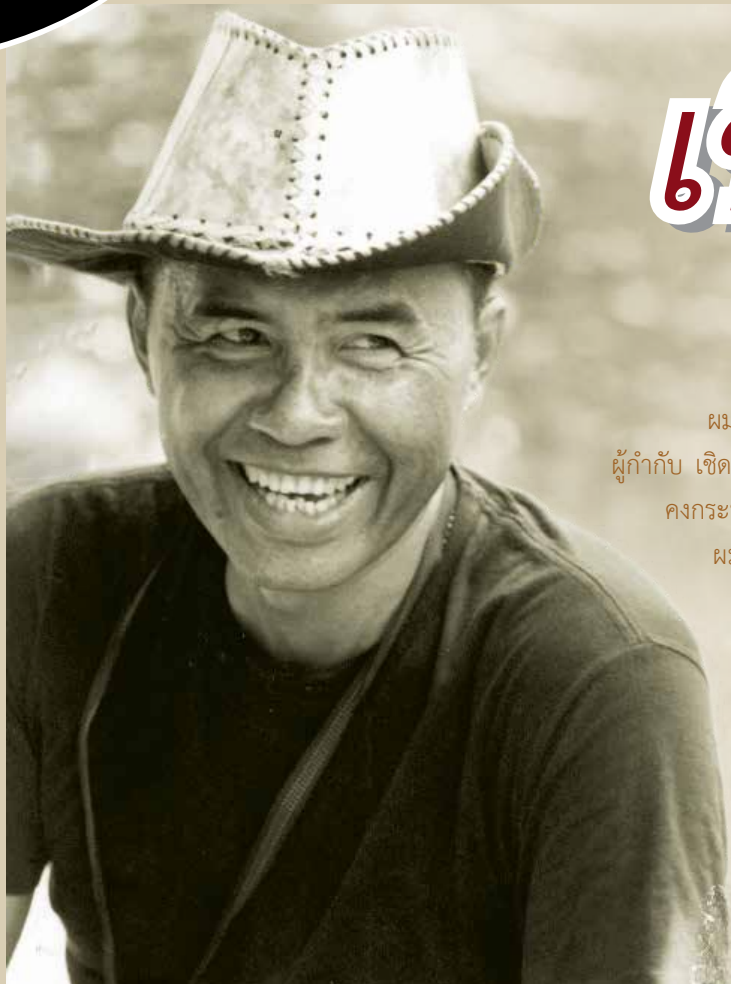
Film Scan หรือการสแกนฟิล์มคือห้องเรียนแรกของกลุ่มเรา และถือเป็นขั้นตอนแรกของงานดิจิทัลด้วย โดยผู้บรรยายคือ คริสตอโน วาโลโรซี (Cristiano Valorosi) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการทำงาน ซอฟต์แวร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของเครื่องสแกนฟิล์ม พวกเราได้ทดลองเปลี่ยนประตูฟิล์ม (gate) และร้อยฟิล์มเข้าเครื่องสแกน แต่เนื่องจากเวลาจำกัดจึงไม่ได้ฝึกสแกนฟิล์มจริง พอถึงช่วงบ่ายจะเป็นเรื่อง Film Comparison ซึ่งเป็นขั้นตอนต่อจาก Film Scan โดยจะทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อเลือกฟิล์มม้วนที่ดีที่สุดสำหรับการบูรณะ

ห้องเรียนในวันถัด ๆ ไปเริ่มด้วย Sound Restoration, Digital Restoration, Color Correction, Film Identification, Film Repair, Subtitles, D.A.M., Printing and Processing และ Film Mastering ตามลำดับ ซึ่งก็มีทั้งรู้จักถนัดในขณะฝึกปฏิบัติ และรู้สึกผ่อนคลายแตกต่างกันไป แต่บางห้องเรียนก็ได้เรียนเฉพาะภาคทฤษฎีเท่านั้น เนื่องจากเวลาจำกัดนั่นเอง โดยห้องเรียน Film Repair หรือการซ่อมฟิล์ม เป็นห้องที่รู้สึกมีความสุขที่สุด อาจเนื่องมาจากบุคลิกของผู้สอนที่มีสีหน้ายิ้มแย้มตลอดเวลาที่อธิบายและทำการสาธิต แสดงให้เห็นถึงการมีความสุขในสิ่งที่ตัวเองกำลังทำอยู่

อย่างหนึ่งที่สัมผัสได้จากที่นี่ ซึ่งทำให้เราย้อนกลับมามองตัวเรานั้นคือการทำงานอย่างมืออาชีพ ไม่เพียงแต่รู้จักเครื่องมือหรือซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการทำงานอย่างดีแล้ว ควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับฟิล์ม นอกจากนั้นยังเรียนรู้และศึกษาเพิ่มเติมถึงประวัติความเป็นมาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับผิดชอบ มีการจดบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่มีเหตุผลผล “ประสบการณ์” คือคำที่มักจะได้ยินจากผู้สอนทุกคน เหมือนเป็นการพูดให้กำลังใจพวกเรา โดยส่วนตัวคิดว่าประสบการณ์บวกกับการพัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องคือสิ่งที่ทำให้คนทำงานที่มีความเป็นมืออาชีพ

วันสุดท้ายของโรงเรียนภาคฤดูร้อน พวกเราได้เข้าไปเยี่ยมชมห้องสมุดของหอภาพยนตร์โบโลญญา และทานอาหารเที่ยงมือสุดท้ายด้วยกันที่ร้านประจำตลอดสองสัปดาห์ของพวกเขา หลังจากนั้นจึงเวลารับประกาศนียบัตรและปิดท้ายด้วยปาร์ตี้เล็ก ๆ น่ารัก ๆ จากทีมงานที่นี่ ก่อนที่เพื่อน ๆ ทุกคนจะได้แยกย้ายกันนำความรู้อันมีค่าที่ได้รับมากกลับไปพัฒนางานของตนต่อไป ■

เชิด ทรงศรี

ที่ลืมไม่ลง

สิทธิรักษ์ ตุลาพิทักษ์

ผมคงจะเหมือนคนดูหนังไทยอีกมากมายที่ยกย่อง ที่รู้จักชื่อเสียงความโด่งดังของผู้กำกับ เชิด ทรงศรี จาก *แผลเก่า* (๒๕๒๐) ผลงานหนึ่งสร้างชื่อมากที่สุดและยืนยงคงกระพันในใจนักดูหนังไทยตลอดมา หากพิจารณาจากไทม์ไลน์ ต้องยอมรับว่าชีวิตผมกับคุณเชิด แทบจะไม่น่าต้องมาเกี่ยวข้องรู้จักกันก็คุ้นเคยกันได้เลย ปีที่คุณเชิดระบือลือลั่นสนั่นบางกับ *แผลเก่า* ผมยังเป็นแค่เด็กนักเรียนประถม ๖ ในโรงเรียนบ้านนอกกันดาร จังหวัดชัยภูมิ ถึงแม้ว่าผมอาจจะเคยดูหนังคุณเชิดมาก่อนหน้านั้น ไม่ว่าจะเป็น *พ่อปลาไหล* (๒๕๑๔) *ความรัก* (๒๕๑๖) หรือ *พ่อไก่แจ้* (๒๕๒๐) แต่คงเพราะน่าจะเด็กเกินกว่าจะจำจดอะไรได้ หรือความโด่งดังของหนังเหล่านั้นเทียบไม่ได้เลยกับ *แผลเก่า* ผมก็ไม่ต่างจากเด็กบ้านนอกทั่วไป แดกตื่นฮือฮากับชะตากรรมความรักของไอ้ขวัญ-อีริยม แห่งท้องทุ่งบางกะปิ

กระทั่งผมกลายเป็นเด็กหนุ่มต่างจังหวัดเข้ามาเรียนกรุงเทพฯ ผมรู้จักคุณเชิดกับหนังเรื่อง *พลอยทะเล* (๒๕๓๐) โดยก่อนหน้านี้ทั้ง *เลือดสุพรรณ* (๒๕๒๓) และ *เพื่อนแพง* (๒๕๒๖) ผมยังเรียนมัธยมปลายอยู่ที่ขอนแก่น แล้วผมก็มาเห็นตัวเป็น ๆ ของคุณเชิดจริงจังครั้งแรก ตอนคุณเชิดไปโปรโมต *ทวิภพ* (๒๕๓๓) ที่โรงหนังสยาม สยามสแควร์ แต่ก็ เป็นระยะห่างที่ไม่ได้คุ้นเคยจริงจัง รู้จักตัวตนของคุณเชิดก็ตอนชมรมวิจารณ์บันเทิงจัดงานสัปดาห์หนังไทยยอดเยี่ยม ประจำปี ๒๕๓๓ และ *ทวิภพ* ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงหลายรางวัล คุณเชิดก็ไปร่วมงานด้วย ภายถ่ายคุณเชิดครั้งแรกนั้น ผมบันทึกได้ตรงบันไดทางขึ้นหอประชุม ชั้นสองของเอยูเอ ผมเรียก คุณเชิดครับ คุณเชิดหันกลับมามอง ผมเลยได้ภาพนี้ไว้ คุณเชิดยิ้มแล้วบอกว่า เล่นกันตลกนี่เลยหรอ นั่นคือครั้งแรกที่ได้พูดคุยกับผู้กำกับใหญ่เชิด ทรงศรี ของผม แต่ก็เป็นการพูดคุยสนทนาแบบไม่ได้รู้จักอย่างที่จะอาจหาญเรียก พี่เชิด เหมือนในเวลาต่อมา

ผมอาจหาญเรียกคุณเชิดว่าพี่เชิด เมื่อ สุภาพ หริมเทพาธิป กองบรรณาธิการหนังและวิดีโอ ชวนผมไปเยือน เชิดไชยภาพยนตร์ สำนักงานของพี่เชิด ประมาณสิงหาคมหรือกันยายน ๒๕๓๕ ผมไปในฐานะผู้ติดตามห้อยตาม คือพอรู้ว่าสุภาพนัดหมายพูดคุยถามไถ่ถึงความคืบหน้าหนังใหม่ *อ่าวแดงเหมือนกับนายริด* (๒๕๓๗) ผมเลยขอติดไปเที่ยวด้วย เพราะนั่นหมายถึงโอกาสไปเยือนถ้าเสื้อของพี่เชิด

เชิดไชยภาพยนตร์ ตั้งอยู่ชั้นบนของอาคารพาณิชย์สามชั้น ตรงสี่แยกสุทธิสาร สิ่งที่เห็นเมื่อแรกก้าวขึ้นไป คือห้องหนังสือขนาดใหญ่ นวนิยายเรียงรายเต็มชั้นหนังสือขนาดสองชั้นเท่ากรอบหน้าต่าง มันบอกชัดเจนว่านี่เป็นแหล่งทำงานของนักอ่าน และอย่าแปลกใจว่าทำไม

คุณเชิดมีหนังสือนิยายมากมายก่ายกองเต็มตู้หนังสือไปหมด เพราะ ธรรมชาติ เป็นนามปากกาของคุณเชิดในยุทธจักรนักเขียนมายาวนาน

เมื่อสุภาพแนะนำว่าผมทำงานเป็นกองบรรณาธิการที่หนังและวิดีโอด้วยกัน พี่เชิดจำผมได้ (อันนี้ความจริงต้องยอมรับว่า พี่เชิดอาจจำไม่ได้แต่พี่เชิดจำไม่ผิด) ผมไม่ได้ไปสัมภาษณ์พี่เชิด จึงปล่อยให้สุภาพทำงานไป ส่วนผมก็เดินดูข้าวของในห้องทำงานที่พี่เชิดแทน ผมตื่นตาตื่นใจกับภาพเก่าของสามผู้กำกับระดับตำนาน คือภาพจากหนังสือพิมพ์ที่ถูกขยายให้ใหญ่โตเต็มผืนผนังห้อง เป็นวันเปิดกล้องหนังเรื่องแรกของพี่เชิด *โนห์รา* (๒๕๐๙) สามผู้กำกับ วิจิตร คุณาวุฒิ ส. อาสนจินดา และ สุพรรณ พราหมณ์พันธุ์ ให้เกียรติประเดิมกล้อง นี่คือภาพที่พี่เชิดภาคภูมิใจมากและภาพนี้เห็นเด่นชัดเสมอ แถมเก้าอี้ประจำตัวพี่เชิดก็จะหันมองภาพนี้ตลอดเวลาที่นั่งทำงาน (คุณเชิดเป็นนักประชาสัมพันธ์ระดับเชี่ยวชาญดินมาก นอกเหนือจากการวาดรูปการ์ตูนลายเส้นของตนเอง หากยังนำเสนอข่าวคราวของหนังที่ตนเองทำได้อย่างเก๋ไก๋มีรสนิยม)

สิ่งที่ผมรู้สึกตั้งแต่แรกคือ พี่เชิดให้เกียรติผู้มาก่อนเสมอ คือเคารพนับถือครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เรื่องหนังให้

ภาพในวันวานของ เชิด ทรงศรี กับผู้เขียน

ไม่ใช่แค่เก็บอดีตเพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง แต่พี่เชิดเชื่อในครูนั่นเด่นชัดตลอดเวลาและตลอดมาที่ผมมีโอกาสพูดคุยด้วยในภายหลังแน่นอนว่าอาจเพราะพี่เชิดอยู่มายาวนานในถนนบันเทิงประเทศนี้ พี่เชิดทำหน้าที่ตั้งแต่สมัยหนึ่ง ๑๖ มม. อยู่ช่วงกลางเวลามาเนิ่นนานในธุรกิจหนังไทย และน่าจะเป็นคนทำหน้าที่สิบหกคนสุดท้ายที่ก้าวข้ามมาจนถึงปี ๒๕๔๔ กับหนังเรื่องสุดท้ายในชีวิต *ข้างหลังภาพ*

แต่ในเวลาเดียวกัน พี่เชิดเลือกคบเด็กเสมอ พี่เชิดมักคบหาพูดคุยกับเด็กรุ่นลูกหลานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนทำหนังรุ่นใหม่ เพราะพี่เชิดมักพูดเสมอว่า ถ้าผมไม่คบเด็ก ๆ รุ่นพวกคุณแล้ว ผมจะไปหาวิชาความรู้อะไรใหม่ ๆ ได้อย่างไรแน่นอนการไปดูหนังรอบส้อมวลชนในระยะหลัง พี่เชิดเป็นกลุ่มก๊วนประจำของพวกเรา มีผม คุณประวิทย์ แต่งอักษร คุณมนโธธรรม เทียมเทียบรัตน์ และคุณอุดม อุดมโรจน์ อีกคน การไปดูหนังของพี่เชิดไม่ได้ไปอย่างขำใหญ่ประกาศศักดาของตัวเอง ว่าผู้กำกับระดับตำนานมาดู พี่เชิดไปเงียบ ๆ และลาลอยไปกินข้าวต้มรอบดึกกับพวกเรอย่างง่าย ๆ แล้วพี่เชิดดูหนังได้หมด ไทย จีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ไม่เกี่ยงเลย ความเป็นนักดูหนังนี้ต้องยอมรับจริง ๆ

เสน่ห์อย่างหนึ่งที่ได้เรียนรู้จากพี่เชิด คือการเรียนรู้จากทุกคนที่อยู่รอบตัวคุณ พี่เชิดมักเป็นนักฟังมากกว่าจะพูด แก่เคยให้ความเห็นว่า เพราะพี่เชิดอาวุโส อยู่มานาน ถ้าพูดก่อนออกความเห็นคนแรก หลายคนที่เป็นเด็กอาจรู้สึกว่าจะไม่กล้าแสดงความเห็นต่างหรือพูดความเห็นแย้ง จึงมักฟังเป็นส่วนใหญ่ จะพูดก็ต่อเมื่อทุกคนแสดงความคิดเห็นกันหมดแล้ว หรือมีใครเจาะจงขอให้พี่เชิดแสดงความเห็นเพิ่มเติม แก่ถึงจะบอกเล่าสิ่งที่ตนเองคิด

จุดเด่นอันสุดท้ายที่ลืมไม่ลงของผมคือ พี่เชิดมักบอกว่าความสำเร็จที่ได้รับตลอดมาในชีวิตการทำหนัง เพราะมีครูดี เพื่อนดี และใครต่อใครล้วนช่วยเหลือเกื้อกูลการทำหนังของพี่เชิดเป็นอย่างดี แต่ผมคิดว่าเพราะพี่เชิดมีมิตรภาพงดงามและความรักที่มอบให้ใครต่อใครมากมาย คนหลายคนจึงยินดีทำงานร่วมกับพี่เชิดแน่นอนว่าเพราะพี่เชิดมาก่อนใคร ๆ เลยเป็นที่รู้จักกว้างขวาง แต่พี่เชิดก็ยึดมั่นทำเฉพาะในแนวทางที่ถนัดชัดเจนและเชื่อมั่น พี่เชิดไม่เคยหนีตัวเองไปทำในสิ่งที่ไม่รู้หนึ่งในประโยคที่ผมได้ยินและจดจำได้คือ ผมเป็นคนบ้านนอกจากต่างจังหวัด ย่อมรู้จักความเป็นชนบทบ้านนอกท้องทุ่งนาดีกว่าในเมืองชีวิตผมเลือกทำในสิ่งที่ผมรู้จักคุ้นเคยมันตลอดชีวิต นี่อาจเป็นความหมายที่แจ่มชัดเมื่อมองย้อนกลับไปในผลงานตลอดชีวิตของพี่เชิด

อีกส่วนหนึ่งที่ผมมีโอกาสได้รับรู้ เมื่อครั้งครูใหญ่ กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน จัดอบรมความรู้พื้นฐานภาพยนตร์ให้คนอ่าน ในปีที่ใช้ห้องเรียนชั้นล่างของตึกคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ พี่เชิดได้รับการเชื้อเชิญให้เป็นวิทยากรพิเศษ แลกเปลี่ยนในวันสุดท้ายของการอบรม พี่เชิดไปคุยให้ผู้เข้าอบรมฟัง หนึ่งในประโยคที่ผมจำได้คือ พี่เชิดบอกกับคนอบรมว่าพวกคุณโชคดีมาก มีคนมาชี้แนะให้ความรู้สมัยผมต้องดิ้นรนหาความรู้เอง ไม่มีใครมาช่วยเหลือแนะนำแบบนี้ มี

จุดเด่นอันสุดท้ายที่ลืมไม่ลงของผมคือ พี่เชิดมักบอกว่าความสำเร็จที่ได้รับตลอดมาในชีวิตการทำหนัง เพราะมีครูดี เพื่อนดี และใครต่อใครล้วนช่วยเหลือเกื้อกูลการทำหนังของพี่เชิดเป็นอย่างดี

อาจารย์หาข้อมูลความรู้มาให้ แต่ยังไม่ค่อยอยากเรียกผมอย่างอื่นนะ ขอให้เรียกพี่เชิด ผมไม่ได้เป็นครูบาอาจารย์สอนใคร เรียกแค่พี่เชิดก็พอ มุกนี้เล่นเอาคนทั้งห้องหัวเราะกัน

ทั้งหมดเป็นความจริงดังตามต่อพี่เชิด สำหรับผม ความจริงยังมีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยอีกมากมายที่ได้เรียนรู้จากพี่เชิด ซึ่งแกอาจไม่ได้ตั้งใจบอกจงใจสอนให้คำแนะนำอย่างตรงไปตรงมา แต่เมื่อพบปะสนทนาคุ้นเคยสนิทสนมกันมากเข้า ก็จะมีซึมซับรับรู้ได้เอง พี่เชิดแม้จะเก่าเพราะเกิดมาก่อนอยู่มานาน เก็บอดีตไว้มากมาย ผมไม่แปลกใจเลยแม้แต่บัดนี้ถ้าข่าวของจีปาละที่พี่เชิดเก็บรวบรวมไว้ จะกลายเป็นพิพิธภัณฑสถานให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ศึกษา และเชื่อว่าพี่เชิดคงมีความสุขที่มีคนได้สืบทอดส่งต่อในสิ่งที่พี่เชิดเก็บสะสมเอาไว้มาตลอดชีวิตการเป็นคนทำหนัง

สำหรับผมทุกครั้งที่นึกถึงพี่เชิด ทรงศรี ก็มีแต่ความงดงามในความทรงจำและหลายเรื่องราวที่ไม่อาจลืมเลือนไปได้ แม้ว่าพี่เชิดอาจไม่ได้ต้องการให้ใคร ๆ จดจำชีวิตของตนเองแบบพิเศษมากมายนัก เพียงแต่คนที่รู้จัก เชิด ทรงศรี ยากยิ่งนักที่จะลืมเลือนผู้ชายคนนี้ได้ เชิด ผู้ทรงศรีแห่งความเป็นไทย

เนื่องในวาระครบรอบการจากไป ๑๐ ปีของ เชิด ทรงศรี หอภาพยนตร์ได้จัดโปรแกรมพิเศษ “สัปดาห์ภาพยนตร์ เชิด ทรงศรี” เปิดโปรแกรมในวันอังคารที่ ๒๐ กันยายน ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันเกิดของท่าน ด้วยรายการภาพยนตร์สนทนาในหัวข้อ “ข้างหลังภาพ ของ เชิด ทรงศรี” พร้อมรับชมภาพยนตร์เรื่อง *ข้างหลังภาพ* ผลงานชิ้นสุดท้ายของ เชิด ทรงศรี ผู้ได้รับรางวัลศรีบูรพาเกียรติยศ ประจำปี ๒๕๔๔ นี้

สัปดาห์ภาพยนตร์ เชิด ทรงศรี จะมีขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐-๒๕ กันยายน ๒๕๕๔ ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา ติดตามโปรแกรมฉายภาพยนตร์ได้ที่ หน้า ๒๓-๒๔

ความน่าอัศจรรย์ของ น้ำหนัก ๑๓ ปอนด์

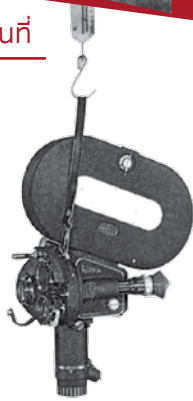
วิมลสิน มีศิริ

หนังสือ CHRONICLE OF A CAMERA : The Arriflex 35 in North America, 1945-1972 เขียนโดย Norris Pope ซึ่งมีหน้าปกเป็นภาพ Peter Fonda กับกล้อง Arriflex รุ่น IIC ขณะถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง Easy Rider (๑๙๖๙) โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้กล้อง Arriflex IIC เพียงตัวเดียวสำหรับการบันทึกภาพ และเป็นภาพยนตร์ต้นแบบแห่งยุค American New Wave ส่วน Pope นั้น เมื่อปี ๒๐๐๔ เขาซื้อกล้องมือสอง Arriflex รุ่น IIB กล้องตัวนี้ผลิตราว ๆ ปี ๑๙๖๐ หลังจากช่วงซบเซาของกล้องถ่ายภาพยนตร์ได้เปลี่ยนอะไหล่แล้ว Arriflex IIB ของ Pope ก็กลับมาใช้งานได้อีกครั้ง ความชื่นชอบที่เขามีต่อกล้องตัวนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมกับทักษะการถ่ายภาพที่ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ Pope ศึกษาประวัติความเป็นมาของตระกูลกล้อง Arriflex 35 ซึ่งเป็นกล้องสำหรับถ่ายภาพยนตร์ขนาดฟิล์ม ๓๕ มิลลิเมตร ที่มีน้ำหนัก ๑๓ ปอนด์ หรือราว ๆ ๖ กิโลกรัม ผลิตจากเยอรมนี สำหรับเหตุการณ์ต่าง ๆ ของหนังสือเล่มนี้เริ่มตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อ Arriflex 35 ปรากฏสู่ตลาดกล้องมือสองของอเมริกาเหนือ เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๔๕ โดยบริษัทตัวแทนจำหน่ายต่าง ๆ เช่น Camera Mart ได้ลงโฆษณากล้อง Arriflex 35 ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จนกระทั่งยุคเริ่มต้นของปี ๑๙๗๒ ซึ่งกล้อง Arriflex รุ่น BL เปิดตัวสู่อเมริกาเหนือสำหรับภาพยนตร์เรื่องแรกที่ใช้กล้องรุ่นนี้ คือ Across 110th Street (๑๙๗๒) โดย Pope เขียนเนื้อหาจำนวนแปดบทและปิดท้ายเล่มด้วยภาคผนวก ทุกช่วงตอนของการเล่าเรื่องนั้น Pope ยกเหตุการณ์สำคัญจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาอ้างอิง เช่น สิ่งพิมพ์ด้านภาพยนตร์ การสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ระดับมืออาชีพในงานภาพยนตร์ และภาพประกอบ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ต้องการหาคำตอบว่า “ตระกูลกล้อง Arriflex 35 มีความสำคัญและอิทธิพลต่อวงการภาพยนตร์อเมริกาเหนืออย่างไรบ้าง” ซึ่งจำแนกได้ ๓ ประเด็นหลัก

น้ำหนัก ๑๓ ปอนด์กับการถ่ายทำนอกสถานที่

ก่อนที่ตระกูลกล้อง Arriflex 35 จะได้รับการยอมรับว่าเป็นอุปกรณ์ระดับมืออาชีพที่มีน้ำหนักเบาและคุณภาพสูง เพื่อการผลิตภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ ด้วยฟิล์มขนาด ๓๕ มิลลิเมตรแห่งอเมริกาเหนือ ในวงการข่าว โฆษณา สารคดี กีฬา การศึกษาละครโทรทัศน์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอุตสาหกรรมภาพยนตร์นั้น ยังมีกล้องถ่ายภาพยนตร์ยี่ห้ออื่น ๆ ที่สร้างความสนใจให้ชาวอเมริกัน เช่น Éclair Caméflex ของฝรั่งเศส มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับ Arriflex 35 ยกตัวอย่าง ช่วงภาพยนตร์ระดับตำนาน Haskell Wexler ใช้กล้อง Éclair Caméflex สำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์ Who's Afraid of Virginia Woolf? (๑๙๖๖) และได้รับรางวัล Academy Award สาขาถ่ายภาพขาวดำยอดเยี่ยม สำหรับฮอลลีวูดและช่วงภาพยนตร์ในระบบสตูดิโอยังคงให้ความสนใจในกล้อง Mitchell ที่มีน้ำหนักมาก ซึ่ง American Cinematographer ฉบับเดือนมีนาคม ๑๙๕๙ ระบุว่า “Mitchell เป็นกล้องที่ฮอลลีวูดชื่นชอบ” คำดังกล่าวไม่น่าประหลาดใจนักเนื่องจากคุณภาพระดับสูงอย่างไร้ข้อกังขาของกล้อง Mitchell และช่วงภาพยนตร์ในระบบสตูดิโอมีความเชี่ยวชาญการใช้งานกล้อง Mitchell ซึ่งทำให้พวกเขามีความเคลือบแคลงใจต่อตระกูลกล้อง Arriflex 35 และกล้องถ่ายภาพยนตร์อื่น ๆ ที่มีน้ำหนักเบา รวมถึงกล้องถ่ายภาพยนตร์ที่ผลิตหลังปี ๑๙๓๐ เพียงเพราะว่าพวกเขามีวิธีการทำงานแบบอนุรักษ์นิยม และสเปกตรัมที่กว้างไกลเหล่านั้นเป็นเทคโนโลยีใหม่ การรับเอาสิ่งใหม่ถือเป็นสิ่งผิด อีกทั้งพวกเขาต้องทำตามความต้องการของผู้สร้างภาพยนตร์เพื่อลดความเสี่ยงการขาดทุนให้มากที่สุด แม้ว่าบรรดาช่างภาพยนตร์ในระบบสตูดิโอมีความศรัทธาต่อกล้อง Mitchell ซึ่งรุ่น NC มีน้ำหนักถึง ๗๐ ปอนด์ และรุ่น BNC อาจจะมีน้ำหนักถึง ๑๓๐ ปอนด์ เรื่องน้ำหนักเป็นข้อจำกัดของกล้อง Mitchell เมื่อต้องการเคลื่อนที่กล้อง จำเป็นต้องอาศัยรางเลื่อนและเครื่องมือที่มีน้ำหนักมาก อีกทั้งในเวลาต่อมา ปัจจัยเรื่องการผลิตภาพยนตร์ระบบสตูดิโอมีจำนวนลดลง แต่ระบบการผลิตภาพยนตร์แบบอิสระเพิ่มมากขึ้น สิ่งนี้ส่งผลให้คุณสมบัติของ Arriflex 35 ที่มีน้ำหนักเพียง ๑๓ ปอนด์ พกพาสะดวก ประหยัดแบตเตอรี่ และใช้งานง่าย เพราะสามารถถ่ายทำนอกสถานที่ได้โดยไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่น ๆ ช่วย อีกทั้งยังสามารถใช้งานได้ในช่วงภาพยนตร์เพียงคนเดียวในทุกสถานที่ รวมถึงให้ผลลัพธ์ของงานที่มีคุณภาพ ดังนั้น Arriflex 35 จึงได้รับการยอมรับในวงการนอกกระบวนสตูดิโอ และได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในวงการภาพยนตร์อเมริกาเหนือ ตัวอย่างเช่น John Alonzo กับประสบการณ์การใช้ Arriflex 35 เพื่อการบันทึกภาพฉากสงครามในภาพยนตร์ Vanishing Point (๑๙๗๑) ว่า “กล้อง Arriflex 35 เป็นอุปกรณ์ที่แข็งแรงมากและไม่เคยพลาดเลยสักครั้ง สามารถ

ทุนฝุ่น ทุนสภาพอากาศที่ร้อนแรงทางตอนใต้ของอเมริกา และเขายังเฝ้ากล้องติดไว้หน้ารถเพื่อใช้ถ่ายทำอีกด้วย”

หน้านัก ๑๓ ปอนด์กับการสร้างสสคภาพ

ตระกูลกล้อง Arriflex 35 มีบทบาทต่อรูปแบบและเนื้อหาของภาพยนตร์ โดยเฉพาะการถ่ายทำนอกสถานที่ อันต้องการความสมจริง เนื่องจากกล้อง Arriflex 35 สามารถถ่ายทอดภาพได้ใกล้เคียงกับวัตถุที่ถ่ายเป็นอย่างมาก กล้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการถ่ายทำภาพยนตร์สำหรับออกฉายบนจอภาพยตร์นั้น ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่และยากต่อการใช้งาน นอกจากนั้น Arriflex 35 ยังเปิดโอกาสให้ผู้สร้างภาพยนตร์ได้ค้นพบวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการเลียนแบบวิถีเคลื่อนไหวของร่างกายมนุษย์ โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นอวัยวะในการมองเห็น และเพิ่มศักยภาพการสร้างสรรค์ภาพที่กล้องระบบสตูดิโอไม่สามารถทำได้ ดังที่ John Cassavetes กล่าวว่า “กล้องแบบมือถือ (Handheld camera) ที่มีน้ำหนักเบาสามารถถือด้วยมือ เคลื่อนไหวกล้องได้อย่างอิสระ ไม่ต้องใช้ขาตั้งกล้อง สามารถแสดงอารมณ์ของนักแสดงได้โดยไม่ต้องอาศัยคำพูด” ซึ่งการถ่ายทำภาพยนตร์ของยุคนี้ ที่มีฉากต้องบันทึกภาพด้วยวิธีการถ่ายภาพแบบมือถือ (Handheld shot) มักเลือกใช้ Arriflex 35 เช่น *The Naked Kiss* (๑๙๖๔) *You're a Big Boy Now* (๑๙๖๖) *The Graduate* (๑๙๖๗) *Point Blank* (๑๙๖๗) *Planet of the Apes* (๑๙๖๘) อีกความเห็นหนึ่งของ Ed DiGiulio เขาเป็นผู้นำสำคัญในการพัฒนากล้องถ่ายภาพยตร์ชื่อว่า “ความปรารถนาต่อการเข้าถึงความเหมือนจริงและการใช้อย่างแพร่หลายในการถ่ายทำภาพยนตร์นอกสถานที่ รวมทั้งช่างภาพยตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อการสร้างงานภาพที่มีความแปลกใหม่และเต็มไปด้วยจินตนาการ” สิ่งนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ Arriflex 35 มีบทบาทไม่มากนักน้อยต่อรูปแบบและเนื้อหาของภาพยนตร์ ซึ่งภาพยนตร์ที่บันทึกด้วยกล้อง Arriflex 35 เน้นการบอกเล่าเรื่องราวผ่านภาพมากกว่าภาพยนตร์ฮอลลีวูดคลาสสิกที่เน้นการเล่าเรื่องจากบทสนทนา อีกทั้งระบบของ Arriflex 35 เป็นกล้องแบบสะท้อน (Reflex camera) คือ ขณะช่างภาพยตร์กำลังบันทึกภาพ พวกเขาสามารถมองเห็นภาพจริงที่จะถ่ายจากเลนส์ และปรับความคมชัดผ่านช่องมองภาพ (Viewfinder) ได้โดยตรง จากระบบการทำงานของกล้อง Arriflex 35 ทำให้ช่างภาพยตร์เปิดมุมมองใหม่ต่อรูปแบบการถ่ายทำภาพยนตร์

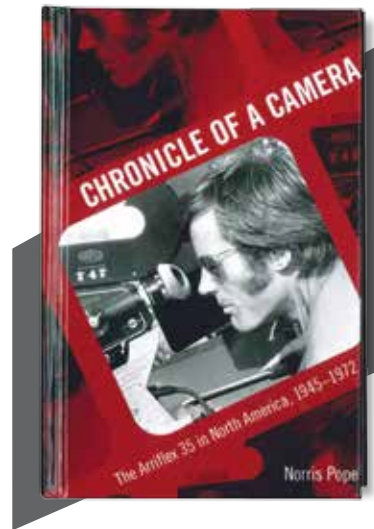
หน้านัก ๑๓ ปอนด์กับภาพยนตร์อิสระ: และ American New Wave

ตระกูลกล้อง Arriflex 35 เปิดโอกาสการผลิตภาพยนตร์ให้กับผู้สร้างภาพยนตร์ที่มีต้นทุนต่ำและภาพยนตร์อิสระ เนื่องจาก Arriflex 35 สามารถจับจองเป็นเจ้าของหรือหาเช่าได้ ตามที่ปรากฏในบทความของ American Cinematographer ฉบับเดือนตุลาคม ๑๙๕๘ ระบุว่า “กล้อง Arriflex IIB มีน้ำหนักเพียง ๑,๖๕๔ ดอลลาร์” หลายเดือนต่อมา Birns & Sawyer ผู้ให้

บริการเช่าอุปกรณ์การถ่ายทำภาพยนตร์ เปิดบริการเช่ากล้อง Arriflex IIB พร้อมด้วยเลนส์ ๓ ชุด แมกกาซีน ๓ ตลับ ค่าเช่าวันละ ๑๕ ดอลลาร์ สำหรับการเช่าต่อสัปดาห์ ๆ ละ ๖๐ ดอลลาร์ ด้วยราคาที่ไมแพงดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงกล้อง Arriflex 35 ได้ง่ายขึ้น และเมื่อต้องเพิ่มการบันทึกเสียงเข้าด้วยกัน ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นก็ยังถือว่าไม่มากนักสำหรับการผลิตภาพยนตร์ต้นทุนต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นความสนใจในหมู่ผู้สร้างภาพยนตร์แนวทดลองและภาพยนตร์ใต้ดิน (Underground films) อีกเหตุผลหนึ่งคือ ยุคที่การสร้างภาพยนตร์ต้องขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจ ซึ่งขณะนั้นเป็นช่วงเศรษฐกิจตกต่ำระหว่างปี ๑๙๖๘-๑๙๗๒ ที่การสร้างภาพยนตร์นอกกรอบสตูดิโอมีการนำกล้อง Arriflex 35 มาใช้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้น หนังสือเล่มนี้ได้วิเคราะห์หลากหลายมุมมองที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า มิใช่เงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้นที่ส่งผลให้ตระกูลกล้อง Arriflex 35 มีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในวงการภาพยนตร์อเมริกาเหนือ แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ความคาดหวังของผู้ชม อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือ Arriflex 35 มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างบุคคลระดับอาชีพของสายงานภาพยนตร์แห่งอเมริกาเหนือ ที่เรียกว่ายุค American New Wave ซึ่งทรงอิทธิพลตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษ ๑๙๖๐ เป็นต้นมา โดยคำจำกัดความของ American New Wave หมายถึง การไม่พึ่งพิงระบบสตูดิโอ การทำงานด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีน้ำหนักเบา ทีมงานกลุ่มเล็ก ๆ งบประมาณน้อย กลุ่มเครือข่ายของผู้สร้างภาพยนตร์เชิงวัฒนธรรม ยกตัวอย่าง ช่างภาพยตร์ขึ้นครุแห่งยุคนี้ Vilmos Zsigmond เขาค้นเคยกับการใช้กล้อง Arriflex ตั้งแต่เป็นนักศึกษาด้านภาพยนตร์ในฮังการี ครั้นเมื่อเกิดการปฏิวัติฮังการีปี ๑๙๕๖ เหตุจากรัสเซียรุกรานฮังการี เขาได้บันทึกภาพการปฏิวัติตามท้องถนนในกรุงบูดาเปสต์ ด้วยกล้อง Arriflex ของสถาบันภาพยนตร์ที่เขาศึกษาอยู่ ในเวลาต่อมาปี ๑๙๕๗ เขาหลบหนีและมาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกา โดยลักลอบนำฟิล์มภาพยนตร์การปฏิวัติครั้งนั้นมาด้วย จนกระทั่งราว ๆ ปี ๑๙๖๓ Zsigmond ซื้อกล้อง Arriflex 35 เป็นของตนเอง เพื่อรับงานถ่ายภาพยนตร์ต้นทุนต่ำได้อย่างอิสระ เช่น *Living Between Two Worlds* (๑๙๖๓) *What's up Front!* (๑๙๖๔) *The Nasty Rabbit* (๑๙๖๔) *Rat Fink* (๑๙๖๕) *Psycho a Go-Go* (๑๙๖๕) อีกทั้งเขาได้ตั้งข้อสังเกตถึงการทำงานภาพยนตร์ช่วงแรกของเขาในฮอลลีวูดว่า “ตอนนั้นมันยอดเยี่ยมมาก กลุ่ม American New Wave เพิ่งก่อกำเนิดขึ้นและเป็นยุคเฟื่องฟูของภาพยนตร์อิสระที่สร้างจากผู้กำกับภาพยนตร์รุ่นใหม่ ซึ่งมีรูปแบบไปทางยุโรป อิตาลี ฝรั่งเศส โดยปราศจากการแทรกแซงจากระบบสตูดิโอ”

CHRONICLE OF A CAMERA : The Arriflex 35 in North America, 1945-1972 เสมือนเป็นการเล่าประวัติศาสตร์การใช้กล้อง Arriflex 35 ในดินแดนอเมริกาเหนือผ่านตัวอักษร ซึ่งหนังสือเล่มนี้ช่วยให้ทุกท่านอ่านรายละเอียดได้ที่ห้องสมุดและไลบรารีสถาน เชิด ทรงศรี ■

นอกจากนั้นหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) เชิญชวนทุกท่านให้รู้จักกับ Arriflex 35 ของจริงได้ในงานนิทรรศการ **The Magnificent Five : เบญจภาคีกล้องถ่ายภาพยตร์** ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม - ๑๘ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๐๐-๒๐.๐๐ น. ณ พารากอน ชินีเพล็กซ์ ชั้น ๕ ศูนย์การค้าสยามพารากอน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

โรงหนังอสังการ

แห่งพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย

มณีนรีตนา อริยตระกูลชัย

จดหมายข่าวฉบับนี้ พิพิธภัณฑสถานภาพยนตร์ไทยเปิดพื้นที่ให้น้องนิสิตฝึกงานจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตรการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา ได้นำเสนอมุมมองที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานภาพยนตร์ไทย หลังเก็บเกี่ยวประสบการณ์ฝึกงานที่หอภาพยนตร์ในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ที่ผ่านมา

ด้วยเหตุผลส่วนตัวที่ชื่นชอบวิชาพิพิธภัณฑศึกษาที่ได้เรียนในชั้นเรียน เมื่อเข้าสู่ช่วงที่จะต้องหาสถานที่ฝึกงาน จึงตั้งใจหาที่เกี่ยวกับกับพิพิธภัณฑ โดยเฉพางานนำชม การได้มาฝึกงานที่หอภาพยนตร์ครั้งนี้ นอกจากจะประทับใจในทุกเรื่องที่ได้เรียนรู้จากพี่ ๆ แล้ว ที่สำคัญที่สุดสำหรับนิสิตฝึกงานอย่างเราก็คือ การได้โอกาสมาฝึกเป็นทีมนำชมพิพิธภัณฑภาพยนตร์ไทย ซึ่งทำให้เราได้เรียนรู้การทำงานว่ามีกระบวนการอย่างไรบ้างในหนึ่งวัน โดยได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะหลาย ๆ ด้านไปพร้อมกัน ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์กระบวนการผลิตภาพยนตร์ อุปกรณ์และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์โลก รวมถึงได้พัฒนาทักษะด้านบุคลิกภาพและความมั่นใจในการนำชม ตลอดจนการใช้ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รวมทั้งได้ทำความรู้จักกับพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทีมงานนำชมที่น่ารักทุก ๆ ท่าน

ส่วนที่ประทับใจที่สุดของพิพิธภัณฑภาพยนตร์ไทยและอยากจะแนะนำให้ทุกท่านรู้จัก ก็คือส่วนจัดแสดงที่ทำเป็นโรงหนังเล็ก ๆ ชื่อว่าโรงหนังอสังการ ซึ่งตั้งชื่อเพื่อระลึกถึงโรงละครหม่อมเจ้าอสังการ สถานที่ที่มีการจัดฉายภาพยนตร์ครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๔๐ บรรยายกาศของโรงหนังนี้ถือว่าหาชมที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว ยิ่งคนอายุรุ่นใกล้ ๆ กับเราก็คงไม่เคยมีโอกาสดูชมหรือสัมผัสมาก่อน เป็นบรรยายกาศที่ทำให้เราเข้าใจและเห็นภาพของโรงหนังสมัยก่อนได้ดีมาก ๆ จนเหมือนว่าเราย้อนเข้าไปอยู่ในยุคนั้นจริง ๆ ตั้งแต่เก้าอี้โรงหนังที่เป็นของจริงที่ใช้ในสมัยก่อน การสาธิตของผู้นำชมที่ใส่ใจประกอบภาพยนตร์จากอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เราทาบ ตลอดจนการฉายโฆษณาสมัยก่อนที่เป็นกระจกสไลด์ ต่อด้วยหนังตัวอย่างชุด “ร้อยหนังหอ” ที่นำหนังขาว หนังบันทึกเหตุการณ์ หนังบ้าน หนังเรื่อง ที่อนุรักษ์ไว้ในหอภาพยนตร์มาร้อยเรื่องประกอบการบรรยายของวิทยากร และจบท้ายด้วยตัวอย่างงานภาพยนตร์ของ รัตน์ เปสตันยี ผู้กำกับภาพยนตร์

ไทยคนแรกที่ว่ารางวัลจากเวทีประกวดภาพยนตร์ในต่างประเทศ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่หาชมได้ยากในปัจจุบัน เป็นห้องที่เราารู้สึกว่าสามารถเพลินไปพร้อม ๆ กับได้ความรู้มากมายอย่างลงตัวจนไม่อยากจะออกจากห้องเลย ที่สำคัญก็คือการได้ร่วมกิจกรรมลานดาราแบบใกล้ชิด ตอนที่ คุณสิริเรียม ภักดีดำรงฤทธิ์ ดิเรกของตนเองเป็นดาวค้างฟ้าอีกหนึ่งดวงในโรงหนังอสังการแห่งนี้ เช่นเดียวกับรูปของดาราคณอื่น ๆ ที่มีมากมายให้เรามชมกัน

การฝึกงานที่หอภาพยนตร์ นอกจากจะได้ความรู้และประสบการณ์การทำงานจริงจากพี่ ๆ เจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์แล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ได้กลับมาด้วยก็คือ มิตรภาพจากพี่เจ้าหน้าที่ที่น่ารักและเป็นกันเองที่คอยดูแลให้คำแนะนำ ตลอดจนให้โอกาสได้แสดงศักยภาพในการทำงานหลายด้านด้วยความเอ็นดู ทำให้บรรยากาศของการฝึกงานตลอดสองเดือนที่ผ่านมามีความสุข รู้สึกอบอุ่นมาก ๆ ขอขอบคุณพี่ ๆ มา ณ ที่นี้ด้วยนะค่ะ รวมไปถึงมิตรภาพดี ๆ จากเพื่อนต่างสถาบัน และพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทีมนำชมพิพิธภัณฑที่คอยหยิบยื่นให้ ทำให้หนูรู้สึกโชคดีมาก ๆ ที่ได้มาฝึกงานที่นี่แม้จะมาตัวคนเดียว ก็เลยอยากจะใช้โอกาสนี้เชิญชวนนิสิตนักศึกษา ที่สนใจอยากลองมาฝึกงานกับหอภาพยนตร์ได้เข้ามาฝึกกันเยอะ ๆ ที่นี้มีงานหลากหลายด้าน รับรองว่าคุณจะได้ทั้งความรู้ใหม่ ๆ ประสบการณ์การทำงานดี ๆ ความสนุกสนานและความประทับใจกลับไปอย่างแน่นอน

วันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ พิพิธภัณฑสถานภาพยนตร์ไทย เปิดให้บริการรอบพิเศษ เนื่องในวันพิพิธภัณฑไทย และในโอกาสครบรอบวันเกิดปีที่ ๑๒ ของพิพิธภัณฑสถานภาพยนตร์ไทย (รับจำนวนจำกัด) สำรองบัตรเข้าชมได้ที่ ๐๒ ๔๘๒ ๒๐๑๓-๑๔ ต่อ ๑๑๙

การตามหาฟิล์มภาพยนตร์ ๑๖ มม.

สมิงป่าลึก

ของคุณวสันต์ สุนทรปักษิน
หนังไทยในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

มานัสศักดิ์ ดอกไม้

ผ่านปี ๒๕๕๙ มาได้แปดวัน รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (ชลิตา เอื้อบำรุงจิต) ได้พบปะและ สัมภาษณ์ภาพยนตร์หนังเรื่องหนึ่ง จึงได้มอบหมายให้หน่วยกุ่ม ทำการสืบเสาะ แสวงหา ฟิล์มภาพยนตร์หนังไทยเรื่องนั้นว่าในตอนนี้มีสภาพเป็นเช่นไร แรกสุดหน่วยกุ่มรู้สึกดีใจมากที่ได้ทำงานนี้ เพราะฟิล์มภาพยนตร์ที่ให้ออกตามหาเป็นฟิล์มภาพยนตร์ที่ออกฉายครั้งแรก ในปี ๒๔๙๓ เป็นช่วงเวลาที่ยังการภาพยนตร์ไทย เพิ่งฟื้นตัวจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งในตอนนั้นฟิล์มภาพยนตร์ขนาด ๓๕ มม. อยู่ในสภาวะขาดแคลน เป็นสิ่งของที่หายาก ผู้สร้างหนังไทยจึงหันไปใช้ฟิล์มภาพยนตร์ขนาด ๑๖ มม. ในการสร้างหนังแทน หากตามหาได้ เราจะได้เห็นตัวอย่างของภาพยนตร์ไทย ๑๖ มม. หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ อีกเรื่องหนึ่ง ว่ามีวิธีการสร้างภาพยนตร์กันอย่างไร มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอะไร มีลีลาการแสดงกันแบบไหน จึงนับได้ว่าเป็นหนังไทย ๑๖ มม. ที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ต่อประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทย หนังไทยเรื่องดังกล่าว มีชื่อว่า *สมิงป่าลึก* ผลงานกำกับภาพยนตร์ของคุณวสันต์ สุนทรปักษิน (เจ้าของรางวัล ผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยม รางวัลสาเกทอง คนแรกของเมืองไทย จากหนังเรื่อง *ทางเปลี่ยว* ในปี ๒๕๐๐) ทำให้การออกหาฟิล์มภาพยนตร์ในครั้งนี้ หน่วยกุ่มต้องรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ให้มากที่สุด หรือ

แม้แต่ข้อมูลจากความทรงจำก็ต้องเก็บ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแสวงหาฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าลึก*

กลับสู่จุดเริ่มต้น

หน่วยกุ่มเริ่มค้นหาเบาะแสที่รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ได้มอบไว้ให้คือ ข้อมูลของคุณ SPR (ขออนุญาตกล่าวถึง) ได้โพสต์ลงในกระทู้เว็บพันทิป เรื่อง : *มองเมืองกาญจน์ ผ่านหนังไทย ฟิล์มลึกลับนิรนาม* เนื้อหาได้พูดถึงหนังไทย ๑๖ มม. นิรนามเรื่องหนึ่ง ซึ่งได้ถ่ายทำภาพยนตร์ตามสถานที่ต่าง ๆ ของเมืองกาญจน์บุรีในอดีต เช่น สถานีรถไฟกาญจน์บุรี สุสานทหารพันธมิตร ฯ และมีรูปภาพในฟิล์มภาพยนตร์ เป็นนักแสดงชาย-หญิงกลุ่มหนึ่งเดินอยู่บนสะพานข้ามแม่น้ำแคว ในรูปมีสภาพบุรุษอยู่ท่านหนึ่ง บุคลิกท่าทางน่าจะเป็นพระเอก เมื่อดูอย่างละเอียดถ้วนถี่ สุภาพบุรุษท่านนั้นก็คือ คุณวสันต์ สุนทรปักษิน นั่นเอง ถึงแม้ในรายละเอียดไม่ได้บอกว่าเป็นหนังเรื่องอะไร และฟิล์มภาพยนตร์อยู่ที่ไหน แต่ต้องถือว่าข้อมูลของคุณ SPR ที่ได้โพสต์ข้อมูลไว้ในพันทิป นับได้ว่าเป็นข้อมูลขั้นต้นที่ช่วยเปิดประตูให้หน่วยกุ่ม มีเส้นทางเดินในการค้นหาฟิล์มภาพยนตร์ เรื่อง *สมิงป่าลึก* ต่อไป

ข้อมูลต่อมาหน่วยกู้หนังต้องขอย้อนเวลากลับไป สมัยที่ยังเป็นเด็กน้อยวัยละอ่อน ช่วยงานผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (โดม สุขวงศ์) ในพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย คุณโดมมักจะเล่าเรื่องของคุณวสันต์ว่าเป็นใครมาจากไหน และได้มอบอะไรให้หอภาพยนตร์บ้าง ซึ่งในตอนนั้นหน่วยกู้หนังพึ่งเข้าใจบ้าง และไม่เข้าใจบ้าง อาจเป็นเพราะหนังของคุณวสันต์มีให้ดูน้อย หากดูได้ยากจึงไม่ค่อยมีความรู้สึกและอารมณ์ร่วมอะไรมากนัก แต่มีเรื่องหนึ่งที่หน่วยกู้หนังยังจำได้ขึ้นใจคือ คุณวสันต์เป็นคนเจ้าระเบียบ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเป็นทางการเสมอ

ยิ่งเวลาผ่านไปเนิ่นนานมากเท่าไร ลมหายใจของฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าสัก* ก็เหลือน้อยลงทุกที จนมาวันหนึ่งขณะที่หน่วยกู้หนังกำลังอ่านจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ ฉบับที่ ๓๒ เรื่อง หน่วยหนังกลางแปลงของ ครูเชาว์ ลาวลย์ ในคอลัมน์ กลุ่ม-อาชีพ-คนรักฟิล์มภาพยนตร์ เขียนโดย นายประสงค์ สว่างสุข ก็นึกเอะใจ สงสัยว่าครูเชาว์น่าจะมีข้อมูล เพราะหน่วยหนังกลางแปลงของครูเชาว์ในเวลานี้ ถือว่าเป็นศูนย์กลางแหล่งซื้อ-ขาย-แลกเปลี่ยนฟิล์มภาพยนตร์ ที่นักสะสมต้องไปแวะเวียนสอบถามหาหนังที่ตัวเองชื่นชอบ หน่วยกู้หนังจึงได้โทรศัพท์ไปหาครูเชาว์ เพื่อสอบถามว่ามีฟิล์มหนังไทยที่เกี่ยวข้องกับเมืองกาญจนบุรีในอดีตหรือไม่ ปลายสายตอบด้วยน้ำเสียงอันนุ่มนวลว่า “มีครับ มีหนังไทย ๑๖ มม. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับเมืองกาญจนบุรีในอดีตครับ” เมื่อได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกอุ่นใจว่าน่าจะมาถูกทางแล้ว หลังจากนั้นหน่วยกู้หนังก็ได้สอบถามรายละเอียดเนื้อหาของฟิล์มอีกหลายครั้ง จนแน่ใจแล้วว่าน่าจะใช่หนังเรื่อง *สมิงป่าสัก* หน่วยกู้หนังจึงขอเข้าพบครูเชาว์เพื่อขอดูตัวฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *สมิงป่าสัก* และหน่วยกู้หนังจึงได้นำความ เรื่องทั้งหมดมารายงานคุณโดม ซึ่งคุณโดมพอได้ทราบเรื่องก็มีความสนใจที่จะร่วมเดินทางไปด้วย ทำให้การเดินทางไปหาครูเชาว์ที่จังหวัดสิงห์บุรีในครั้งนี้ พวกเราชาวคณะหน่วยกู้หนังจึงประกอบไปด้วย คุณโดม สุขวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะ เจ้าหน้าที่หน่วยกู้หนัง ๒ ท่าน และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกอีกหนึ่งท่าน

เนื่องจากการเดินทางไปหาครูเชาว์ครั้งแรกเลยยังไม่ชำนาญเส้นทาง จึงได้นัดหมายให้ครูเชาว์มารับที่หน้าอำเภอพรหมบุรี ในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลาบ่ายโมง อำเภอพรหมบุรีเป็นอำเภอเล็ก ๆ

ในจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากศาลายา นครปฐม มากนัก ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๓ ชั่วโมง และเมื่อหน่วยกู้หนังมาถึงหน้าอำเภอพรหมบุรีตามที่ตั้งหมาย ครูเชาว์ก็ได้นำทางพาชาวคณะหน่วยกู้หนังเดินทางไปที่บ้านของครูเชาว์ ซึ่งต้องข้ามสะพานแม่น้ำเจ้าพระยา จากถนนสี่เลน ค่อย ๆ ลดลงจนเหลือสองเลน และเล่นเดียวตามลำดับ ในที่สุดก็มาถึงบ้านครูเชาว์ ซึ่งบ้านครูเชาว์ได้แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ด้านหน้าจะเป็นที่ตรงจिल्ม และที่ปักฟิล์มภาพยนตร์ ส่วนที่สองตรงกลางจะเป็นที่อยู่อาศัย เป็นบ้านเรือนไทยสองชั้นทรงโบราณ ส่วนที่สามด้านหลังจะเป็นโกดังเก็บฟิล์มภาพยนตร์ ซึ่งอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา และครูเชาว์ได้ต้อนรับชาวคณะหน่วยกู้หนังด้วยผลไม้ที่ปลูกขึ้นเอง เช่น มะม่วง มะเฟือง และกล้วยเล็บมือนาง เป็นที่เอร็ดอร่อยของชาวคณะมาก หลังจากนั้นคุณโดม สุขวงศ์ ได้แนะนำประวัติ บทบาทหน้าที่ของหอภาพยนตร์ และขั้นตอนการอนุรักษ์ฟิล์มภาพยนตร์ให้ครูเชาว์ได้เข้าใจมากขึ้น และได้สนทนา-แลกเปลี่ยนประวัติชีวิต การทำงานของครูเชาว์ ซึ่งนับว่าน่าสนใจมาก ทางหน่วยกู้หนังจึงขออนุญาตที่จะนำประวัติชีวิตบางส่วนของครูเชาว์ และการพบฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *สมิงป่าสัก* มาเขียนลงในจดหมายข่าว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สมัยเด็กครูเชาว์ชอบดูหนังกลางแปลงมากโดยเฉพาะหนังไทย จนเติบโตมาครูเชาว์ได้มีโอกาสเข้ามาในแวดวงของหนังกลางแปลง ทำให้ได้รู้จักกลุ่มคาราวานขายสินค้าราคาถูก นอกจากขายสินค้าราคาถูกแล้วในงานยังมีสวนสนุก วงดนตรี และมีการฉายหนัง ครูเชาว์ก็ต้องหาซื้อหนังมาเก็บเอาไว้เพื่อสำหรับไว้ฉายในกองคาราวานสินค้าราคาถูก และทำให้ครูเชาว์ได้รู้จักกับเจ้าของหน่วยหนังกลางแปลงเจ้าอื่น ๆ และพ่อค้าขายหนัง ที่ยังเก็บสะสมฟิล์มภาพยนตร์อยู่ จนกลายเป็นศูนย์กลางของการซื้อขายฟิล์มภาพยนตร์ในปัจจุบัน

ส่วนฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *สมิงป่าสัก* ครูเชาว์เล่าว่าวันหนึ่งเพื่อนที่รู้จักได้แนะนำว่าที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีคนจะขายเครื่องฉายหนัง ๑๖ มม. สนใจจะซื้อหรือเปล่า ที่แรกครูเชาว์ตั้งใจจะไปซื้อเฉพาะเครื่องฉายหนัง ๑๖ มม. แต่เจ้าของคุณธีรภูมิ ปัญญาสวรรค์ (อดีตพ่อค้า-นักสะสมขายหนัง ๑๖ มม. ที่คลองถม) ได้แถมหนัง ๑๖ มม. มาให้หลายเรื่อง ซึ่งตอนนั้นก็รู้หรือว่ามีเรื่องอะไรบ้าง รวมทั้งหนังเรื่อง *สมิงป่าสัก* ที่ได้รับมา

เมื่อสิ้นสุดการสนทนาครูเชาว์ได้ส่งฟิล์มภาพยนตร์ เรื่อง *สมิงป่าสัก* ให้คุณโดม สิ่งแรกที่หน่วยกู้หนังได้เห็นคือ คุณโดมดมที่ม้วนฟิล์มภาพยนตร์ “ยังไม่มิกลิ้น” หน่วยกู้หนังใจชื้นขึ้นมา คุณโดมส่งฟิล์มภาพยนตร์เข้าหาแสงสว่าง “ยังมีภาพอยู่” หน่วยกู้หนังรู้สึกโล่งอกว่าฟิล์มภาพยนตร์ยังดีอยู่ และดีใจอีกทีเมื่อเห็นรอยยิ้มของคุณโดม แล้วครูเชาว์พูดว่า “ผมมีความตั้งใจจะบริจาคหนังเรื่องนี้ให้หอภาพยนตร์ เพราะเห็นว่าน่าจะดูแลอนุรักษ์ได้ดีกว่า

ผม” ความประสงค์ของครูเชาว์คงไม่สูญเปล่า เพราะฟิล์มภาพยนตร์ที่ได้รับมานั้นจะถูกอนุรักษ์ตามขั้นตอนของหอภาพยนตร์ และครูเชาว์ยังได้บริจาคหนัง ๑๖ มม. ให้หอภาพยนตร์อีกหลายเรื่อง เช่น หนังข่าวพิธีต้อนรับทหาร และเจ้าหน้าที่อาสาภาคกลับจากสงครามเกาหลี ฯ (๒๔๙๔), หนังข่าวภารกิจจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เดินทางไปเปิดศาลพระกาฬ จังหวัดลพบุรี (๒๔๙๕), รวมเบ็ดเตล็ดหนังไทยหลายเรื่อง เช่น เรื่อง *ชาเชียน* (๒๕๐๒) นำแสดงโดย ไชยา สุริยัน และเรวัต ศิริวิไล, *ลอยกระทง*

(๒๕๑๒) นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขาวราชกุมาร และภาพยนตร์ชุดทางทีวี *พิภพมัจจุราช ตอน คนไม่พบพระ* เป็นต้น หน่วยกู้หนังได้เห็นถึงความตั้งใจจริงของครูเชาว์ที่บริจาคฟิล์มภาพยนตร์ให้เป็นสมบัติของชาติ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ศึกษาหาความรู้ต่อไป ขอขอบคุณครูเชาว์มากครับ

เครื่องวัดระหว่างศักดิ์ศรีและความอยู่รอด

หลังจากการรับมอบฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *สมิงป่าสัก* ที่จังหวัดสิงห์บุรี เสร็จเรียบร้อยแล้ว เหมือนมีอะไรบางอย่างมาสะกิดใจว่า ยังไม่จบนะ มันยังไม่สมบูรณ์ ทำให้หน่วยกู้หนังต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก และที่หน่วยกู้หนังชอบไปค้นข้อมูลอยู่เสมอ ๆ นั่นคือ ห้องสมุดโสภณสถาน เชิด ทรงศรี ในนั้นหน่วยกู้หนังได้เจอหนังสืออยู่สองเล่มที่เกี่ยวข้องกับหนังเรื่อง *สมิงป่าสัก* ของคุณวสันต์ เล่มแรกคือ *ภาพยนตร์นามกรแห่งชาติ เล่มที่ ๑* ที่ทำให้เราได้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาพยนตร์ เช่น *สมิงป่าสัก* มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Siamese Hill Tribe ออกฉายครั้งแรก ในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๔๙๓ ที่โรงหนัง “นครสนุข” สร้างโดยบริษัท เอเชียภาพยนตร์ พากย์โดย ม.ล.รุจิรา นำแสดงโดย วสันต์ สุนทรปิกชิน, สุดสงวน พวงดารา, พิมพ์ พวงนาค, สุนทร คิ้วเหลี่ยม และเป็นผลงานกำกับภาพยนตร์เรื่องแรกของคุณวสันต์

ส่วนเล่มที่สอง *โลกนี้คือละคร* อนุสรณ์งานฌาปนกิจ คุณวสันต์ สุนทรปิกชิน ที่ทำให้เราได้เห็นอุดมการณ์ในการทำงานของคุณวสันต์ ว่าท่านมิใช่คนทำหนังที่ยอมวิ่งเข้าหานายทุน แม้ในช่วงเวลาที่ครอบครัวจะประสบกับความยากลำบาก ท่านก็ยังมุ่งมั่นในแนวทางของตนเอง จนส่งผลให้คุณวสันต์ประสบความสำเร็จจากผลงานภาพยนตร์เรื่อง *ทางเปลี่ยว* (๒๔๙๘) ได้รับรางวัลผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยม รางวัลสาเกทอง ปี ๒๕๐๐ ซึ่งถือได้ว่าเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รางวัลนี้ และภาพยนตร์เรื่อง *เศรษฐีนาถา* (๒๔๙๙) ที่คุณวสันต์กำกับการแสดง ก็ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม รางวัลสาเกทอง ในปีเดียวกันนั่นเอง

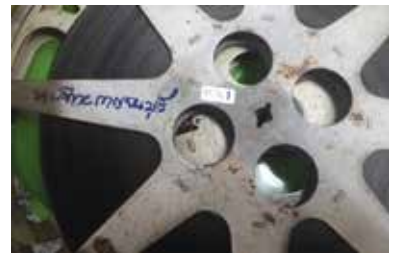
ถ้านับอายุฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าสัก* จากวันนั้นถึงวันนี้ได้ ๖๖ ปี ถ้าเป็นคนก็เลยวัยเกษียณที่เข้าสู่วัยชรา แต่ช่วงมหัศจรรย์จริง ๆ สภาพฟิล์มภาพยนตร์ยังแข็งแรงเพียงพอต่อการแปลงสัญญาณเป็นดิจิทัล และรอวันที่จะอวดโฉมเมื่อการอนุรักษ์ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ลง เราจะได้ศึกษาผลงานหนังไทย ๑๖ มม. ยุคสงครามโลกว่ามีวิธีการสร้างภาพยนตร์กันอย่างไร ทำให้การเดินทางออกตามหาหนัง *สมิงป่าสัก* ของคุณวสันต์ สุนทรปิกชิน ในครั้งนี้ เป็นประสบการณ์ที่ล้ำค่ามาก เพราะช่วยชำระวิญญาณแสวงหาของหน่วยกู้หนังให้สุขสดชื่นอีกครั้ง การที่หน่วยกู้หนังได้พบ ได้สัมผัสเนื้อในของฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าสัก* อย่างบรรจง และทะนุถนอม รู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่ง และยิ่งได้มาอ่านประวัติชีวิตของท่านผู้รักศักดิ์ศรีมากกว่าความอยู่รอด คุณวสันต์ สุนทรปิกชิน ชื่อนี้คือหนึ่งในตำนานผู้กำกับภาพยนตร์ไทยที่ควรค่าแก่ยกย่องอย่างบริสุทธิ์ใจ

ครั้งนี้เป็นอีกครั้งหนึ่งที่หน่วยกู้หนังได้เห็นวาล์วของที่ออกตามหา นั้นได้สอนถึงความหมายของการแสวงหากายิ่งขึ้น ว่ามันไม่ใช่แค่การได้มา แต่มันเป็นเรื่องของการเรียนรู้และการได้ลงมือทำ ซึ่งทำให้เรารู้สึกศรัทธาต่องานของเรา

ขอขอบคุณ

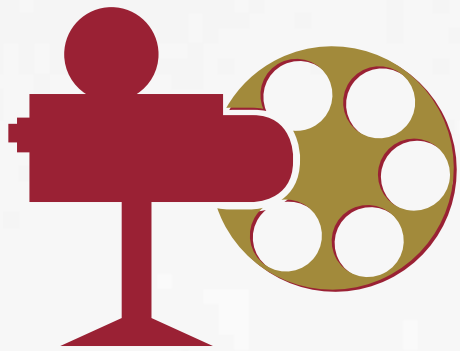
- ข้อมูลเบื้องต้นจาก รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (ชลิดา เอื้อบำรุงจิต)
- ข้อมูลภาพยนตร์ของ คุณ SPR
- ข้อมูลภาพยนตร์ของ คุณประสงค์ สว่างสุข
- ครูเชว ลาวลีย์ ที่บริจาคฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าสัก*
- และทุกท่านที่ช่วยเหลือเรื่องข้อมูลฟิล์มภาพยนตร์ *สมิงป่าสัก*

รายชื่อฟิล์มภาพยนตร์ของครูเชว ลาวลีย์ บริจาคให้หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๙

๑. ภาพยนตร์เรื่อง *สมิงป่าสัก* จำนวน ๒ ม้วน
๒. ภาพยนตร์เรื่อง *นายอำเภอใจเพชร* จำนวน ๑ ม้วน
๓. ภาพยนตร์เรื่อง *ทุ่งเศรษฐี* จำนวน ๑ ม้วน
๔. เบ็ดเตล็ดภาพยนตร์ไทย เรื่อง *[เบ็ดเตล็ด ลอยกระทง, วังสีทอง, ซาเซียน, เนื่อคู่, ฝนสามฤดู]* จำนวน ๑ ม้วน
๕. ภาพยนตร์ไทยไม่ทราบชื่อเรื่อง จำนวน ๓ ม้วน
๖. ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง *พิธีต้อนรับทหาร และเจ้าหน้าที่อาสา* *กาชาด กลับจากสงครามเกาหลี ชุดที่ ๑* ๒๐ ตุลาคม ๒๔๙๔ จำนวน ๑ ม้วน
๗. ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง *[ข่าวภารกิจจอมพล ป., ข่าววิทยาศาสตร์, ข่าวรอบโลก ๒๔๙๕]* จำนวน ๑ ม้วน
๘. ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง *ลพบุรี บางปะอิน ศรีราชา* จำนวน ๑ ม้วน
๙. ภาพยนตร์ชุดทางทีวี เรื่อง *ทิพย์มัจจุราช ตอน คนไม่พบพระ* จำนวน ๑ ม้วน
๑๐. *[ภาพยนตร์ญี่ปุ่น, การเกษตร, ขบวนการทหาร, กระโดดร่ม, แข่งตะกร้อ]* จำนวน ๑ ม้วน
๑๑. *[ภาพยนตร์สารคดีที่ลิบป็นส์]* จำนวน ๑ ม้วน
๑๒. *[ภาพยนตร์การ์ตูนสารคดีเกี่ยวกับเชื้อโรค]* จำนวน ๑ ม้วน
๑๓. ภาพยนตร์ต่างประเทศ เรื่อง *HOPALONG CASSIDY : BAR 20 RIDES AGAIN* จำนวน ๑ ม้วน

สุรินทร์ จันทรมัส ทายาทเจ้าของกิจการ

พยางค์ภาพยนตร์

ประสงค์ สว่างสุข

คอลัมน์ กลุ่ม-อาชีพ-คนรักฟิล์มภาพยนตร์ ฉบับนี้จะพาท่านไปรู้จักกับ
คุณสุรินทร์ จันทรมัส ทายาท คุณพ่อพยางค์ จันทรมัส เจ้าของกิจการ
พยางค์ภาพยนตร์ ที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเคยสร้างหนังที่มีตร ชัยบัญชา
รับบทเป็นพระเอกเรื่อง *กังหันสวาท*

... พยางค์ภาพยนตร์ เริ่มกิจการตั้งแต่เมื่อไหร่

คุณพ่อผมตอนอยู่ที่กรุงเทพฯ ทำกิจการโรงหนังแถวเยาวราช ที่พอจำได้ก็ ศรีเยาวราช นิวยเยาวราช เทียนแก้วเทียน และโรงหนังนคร-สนุก คุณพ่อทำไปได้สักพักหนึ่ง ก็รู้สึกเบื่อกรุงเทพฯ อยากจะอยู่แบบเงียบ ๆ ก็เลยย้ายมาอยู่ที่โคราช มาทำหน่วยฉายภาพยนตร์กลางแปลง ตอนที่มาอยู่ พื้นบ้านยังเป็นไม้อยู่เลย ใช้ชื่อว่า พยางค์ภาพยนตร์ เครื่องฉายเป็น ๑๖ มม. เครื่องฉายยี่ห้อ RCA ตอนแรกใช้หลอด พัฒนาขึ้นเป็นเตาอาร์ค เริ่มแรกมี ๒-๓ หน่วย กิจการเริ่มดีขึ้น มีเกือบ ๑๐ หน่วย จอก็ใช้จอผ้า ใช้ไม้ไผ่ เครื่องเสียงใช้หลอดสุญญากาศ ลำโพงฮอร์น อัตราค่าจ้างไปฉายไม่ถึงพันเลย โดยจะมีเครื่องปั่นไฟไปด้วย แล้วก็พัฒนาเป็นเครื่องฉาย ๓๕ มม. ตอนหนังเรื่อง *มนต์รักลูกทุ่ง* ต้องใช้เครื่องฉาย ๓๕ มม. ในการฉายเพลง มีหน่วยฉาย ๓ หน่วย ส่วนเครื่องฉาย ๑๖ มม. ก็เก็บเอาไว้ ทางหน่วยแรกก็จะมีผู้จัดการหน่วยเป็นผู้ดูแล และมีลูกน้องติดตามไปกับหน่วยฉาย ผมจำได้มี คุณสนม วงใน มานั่งเป็นคนคอยดูแลเกี่ยวกับการปักหนัง ส่วนตัวผมและพ่อดูแลเรื่องฟิล์มอยู่ที่สำนักงาน

... ฟิล์มที่ฉายตอนนั้นไปเข้าที่ไหน

สมัยนั้นจะเป็นฟิล์ม ๑๖ มม. คุณพ่อไปซื้อฟิล์มมาจากกรุงเทพฯ โดยซื้อขาดมา แล้วก็มาให้บริการหนังที่อยู่แถบอีสานเข้า ตอนนั้นก็มีการอื่นตามมาเปิดให้บริการ เขาให้เราเล่นหนังมีแต่หนังดี ๆ ช่วง ๑๖ มม. ที่จำได้ก็มี วิโรจน์ภาพยนตร์ สิทธิกรภาพยนตร์ คุณพ่อชอบเล่นหนังจิ้งจอกมาป้อนโรงหนังด้วย โดยซื้อมาจากฮ่องกง บริการหนังกลางแปลงที่ฉายตามศาลเจ้าก็มาเช่าหนังจิ้งจอกไปฉายหนังในเครือที่เราซื้อมาก็มีตราประทับว่า พยางค์ภาพยนตร์ ลูกค้าที่จะเช่าหนังก็ต้องมาเอาฟิล์มที่บริการของเรา เพราะเราซื้อสายทางโคราช

พยางค์ จันทรมัส กับฟิล์มภาพยนตร์เรื่อง *กังหันสวาท* หน้าศาล มิตร์ ชัยบัญชา จ.ชลบุรี

สุรินทร์ จันทรมัสและผู้เขียน

... ยุติถึงหนังที่ พยางค์ภาพยนตร์ สร้างเรื่อง *กังหันสวาท*

ทางคุณพ่อเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย โดยใช้ชุดถ่ายทำมาจากฮ่องกง นางเอกก็มาจากฮ่องกง ดารามาจากบริษัทชอร์บราเดอร์ ใช้ผู้กำกับคนไทยก็คือ คุณครูเนรมิต เหตุผลที่คุณพ่อเลือก มิตร-เพชร เพราะสมัยก่อน หนังกลางแปลงพูดถึงมิตร-เพชร คนแน่นแน่นอน โดยหนังเรื่องนี้มีทั้งนางเอกฮ่องกงและนางเอกคนไทย ในประเทศไทยเราเป็นผู้แทนจำหน่าย ส่วนทั่วโลกเป็นของบริษัทชอร์บราเดอร์ ถ่ายกันอยู่ดี ๆ นางเอกฮ่องกงถูกดึงตัวกลับไปฮ่องกง ต้องรอคิว พอได้คิวก็กลับมาถ่ายต่อ ฟิล์มเรื่องนี้ก็ต้องส่งไปล้างที่ฮ่องกงด้วย หนังได้เข้าฉายตอนมิตรเสียชีวิต

... ฟิล์มกำลังจะหมดไป จะเข้าสู่ระบบดิจิทัล

ผมว่าหน่วยเร่หนังที่เราทำอยู่ตอนนี้จะดี ไม่ต้องมีลูกน้องเยอะ และเครื่องก็ใช้โปรเจกเตอร์ เครื่องเสียงก็ใช้ชุดเดิม หนังที่ถ่ายก็เป็นไฟล์หรือแผ่นดีวีดี ผมยังจำได้มีฟิล์มที่อยู่ที่บ้าน พอเริ่มมีกลิ่นเหม็นเปรี้ยว ผมต้องจ้ำรงขยะมาขนไปฝังกลบ เป็นไฟล์หนังปกติใส่กระเป๋าก็ได้เลย อย่างหนังบางเรื่อง บางคนยังไม่เคยดู หาซื้อก็ไม่มี บางทีก็มีคนเอาฟิล์มไปทำเป็นไฟล์ดิจิทัล มีทั้งใช้ฟิล์ม ๑๖ มม. และ ๓๕ มม. ฟิล์ม ๑๖ มม. จะเก็บได้นานกว่าฟิล์ม ๓๕ มม. สีสันจะแน่นกว่า ส่วนฟิล์ม ๓๕ มม. ไม่ไหว เส้นเยอะ ไม่ก็ปีฟิล์มก็เพดแดง

... มีอะไรจะฝากถึงพยางค์ภาพยนตร์

หนังจะเป็นพระเอกเลยทางด้านความบันเทิง ในยุคนั้นชาวบ้านก็อาศัยว่าได้ดูหนังที่มาฉายตามงาน ได้ดูหนัง ดูนักพากย์ บรรยายภาคอย่างนี้ ถ้าได้เก็บไว้ก็จะเป็นประโยชน์แก่รุ่นลูกหลาน ฟิล์มหนังบางส่วนโปสเตอร์เก่า ๆ ก็เคยมอบให้ทางหอฯ ไว้เหมือนกัน ตอนนั้นก็มีโกดังอยู่ที่กรุงเทพฯ ด้วย ตรงข้ามวัดราชบพิตร และอยู่ที่ซอยสี่ก็กัพระยาศรี ■

เชิญชมภาพยนตร์เรื่อง *กังหันสวาท* ในโปรแกรมรำลึก มิตร ชัยบัญชา วันพุธที่ ๑๒ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น. ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

♡ แสนรัก ♡

หนึ่งชีวิตเรื่องเอกของ มิตร ชัยบัญชา

พุทธพงษ์ เจริญรัตตัญญู

แม้เหตุการณ์การเสียชีวิตของ มิตร ชัยบัญชา เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ จะผ่านไปแล้วถึง ๔๖ ปี แต่ความยาวนานของกาลเวลาก็ไม่อาจทำให้แฟนหนังไทยร่วมยุคร่วมสมัยกับมิตร ชัยบัญชาคนใดสามารถลืมเลือนช่วงเวลาอันยิ่งใหญ่ของพระเอกอมตะผู้นี้ได้ลง จากผลงานการแสดงเกือบ ๓๐๐ เรื่อง ในบทบาทมากมายหลากหลาย ที่ทำให้เขาสามารถเข้าไปนั่งในหัวใจของผู้คนทุกชนชั้นในสังคม นำเสียดายที่ในปัจจุบัน ผลงานเหล่านี้กลับเหลือรอดมาให้ผู้ชมรุ่นหลังได้ชื่นชมอยู่เพียงไม่กี่ครั้งเท่านั้น

ในบรรดาหนังมิตร ชัยบัญชา ที่ยังมีชีวิตอยู่ และอยู่ในความทรงจำความคิดถึงของบรรดาแฟนหนังไทยมากที่สุดเรื่องหนึ่งนั่นคือ **แสนรัก** ภาพยนตร์ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ว่ากันว่ามีส่วนมาจากชีวิตจริงของ มิตร ชัยบัญชาเอง โดยเฉพาะข้อดวลละครที่เขารับบทบาท ซึ่งมีนามว่า “บุญทิ้ง” อันเป็นชื่อจริง ๆ ในวัยเด็กของเขาจากการที่กำพร้าพ่อแม่มาตั้งแต่เกิด

แสนรัก เป็นผลงานการกำกับของ รังสี ทัศนพยัคฆ์ ครูคนสำคัญของวงการหนังไทยในยุค ๑๖ มม. อำนวยการสร้างโดย ตีอกบุญภาพยนตร์ ของดาวตลกชื่อดัง สวง ทรัพย์สำรวย หรือ ล้อต๊อก ซึ่งพลิกบทบาทครั้งใหญ่ของชีวิตมารับบทเป็นชาวนาผู้อภัพและยากจนที่เฝ้าพุ่มผักเลี้ยงดูเด็กน้อยบุญทิ้ง ซึ่งตนเองเก็บมาเลี้ยงด้วยความรักความผูกพัน ก่อนที่มหาเศรษฐีผู้เป็นพ่อที่แท้จริงจะมาปรากฏตัวเมื่อบุญทิ้งโตเป็นหนุ่ม และต้องการรับตัวลูกชายของตนกลับไป

ใน **แสนรัก** มิตร ชัยบัญชา ประทับคู่กับ เพชรา เขาวราชฤทธิ์ นางเอกคู่ขวัญที่รับบทเป็น พัทรี สาวสวยผู้มีฐานะแตกต่างกับบุญทิ้งอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ยังมีดาราสาวชื่อดังร่วมแสดงอีกเป็นจำนวนมากทั้ง ประจวบ ฤกษ์ยามดี, กิ่งดาว ดารณี, ปรีญา รุ่งเรือง, สาหัส บุญหลง, สมจิตร ทรัพย์สำรวย ฯลฯ ภาพยนตร์เข้าฉายครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่โรงภาพยนตร์คาร์เธย์ คูขวัญมิตร-เพชรา และการพลิกมารับบทชีวิตของล้อต๊อก รวมทั้งเนื้อเรื่องอันกินใจ ส่งผลให้ **แสนรัก** ได้รับความนิยม

อย่างสูง จนกลายเป็นผลงานที่ประสบความสำเร็จและโด่งดังที่สุดของตีกบุญภาพยนตร์ แม้หลังจากนั้นอีกหนึ่งปี ล้อต๊อกจะสร้างภาพยนตร์ในแนวนี้อีกครั้ง ในชื่อเรื่องว่า **แสนสงสาร** โดยนำมิตร-เพชรา มาประกบคู่เช่นเดิม แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมอย่างที่ประสบใน **แสนรัก**

เวลาผ่านไปเกือบ ๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ หอภาพยนตร์ได้เดินทางไปรับมอบฟิล์มภาพยนตร์และอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดฉายภาพยนตร์ของบริการฟิล์มที่อำเภอท่าตะโก จังหวัดพิษณุโลก จาก คุณพิสมัย เล็กประเสริฐ ซึ่งถือเป็นกรการรับมอบกรใหญ่ที่สุดกรหนึ่งของหอภาพยนตร์ โดยมี **แสนรัก** เป็นหนึ่งในฟิล์มภาพยนตร์เรื่องสำคัญที่ได้รับมอบมาในครั้งนี้ ปีถัดมา เมื่อถึงวันครบรอบวันเสียชีวิตของ มิตร ชัยบัญชา วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ หอภาพยนตร์ได้นำฟิล์มภาพยนตร์เรื่องนี้มาจัดฉายแบบพากย์สด นำโดย สมพงษ์ วงษ์รักษ์ไทย และ พวงเล็ก จิตต์เที่ยง นักพากย์ชั้นครู ที่โรงละครแห่งชาติ ปรากฏว่าผู้คนแห่มาชมกันแน่นล้นโรงเป็นประวัติการณ์ ถึงขั้นที่ทำให้กระจกช่องขายตั๋วของโรงละครแตก

ในวาระครบรอบการจากไปของ มิตร

ชัยบัญชา ซึ่งเวียนมาถึงในวันเสาร์ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ นี้ หอภาพยนตร์จะนำ **แสนรัก** มาจัดฉายให้ชมกันอีกครั้งในรูปแบบพากย์สด ขอเชิญทุกท่านมาร่วมชื่นชมหนึ่งชีวิตแสนเศร้าของ มิตร ชัยบัญชา และล้อต๊อกเรื่องนี้ พร้อมร่วมวางดอกไม้และเทียนเล่มน้อยบนรอยมือ มิตร ชัยบัญชา เพื่อระลึกถึงชีวิตและผลงานอันยิ่งใหญ่ของพระเอกผู้ไม่เคยหายไปจากหัวใจของแฟนหนังไทย

เริ่มฉายภาพยนตร์ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ๐๒ ๔๘๒ ๒๐๑๓-๑๔ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชมแต่อย่างใด ■

๑๐๐ ปี - เสาร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๙ ภาพยนตร์สภกนา -

สมัคร บุราวาส

ปราชญ์แห่งปัญญาผู้ถูกลืม

หอภาพยนตร์มีคำขวัญอันเสมือนเป็นธงชัยหรืออุดมคติสูงสุดของหน่วยงานว่า **“ภาพยนตร์ยังให้เกิดปัญญา”** ด้วยเห็นว่าภาพยนตร์นั้นถือเป็นสื่อแห่งการเรียนรู้ที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งของมนุษย์ และประโยชน์อันสูงสุดที่มนุษย์จะแสวงหาได้จากภาพยนตร์ก็คือความมีปัญญา

คำว่า “ปัญญา” มีความหมายที่ลึกซึ้งและกินความกว้างขวาง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของปัญญาไว้ว่า “ความรู้, ความรู้ทั่ว, ความฉลาดเกิดแต่เรียนและคิด” ในเมืองไทยมีบุคคลที่อาจกำลังถูกลืมเลือนไปท่านหนึ่ง ได้เคยศึกษาถึงเรื่องของปัญญาเอาไว้อย่างจริงจังจนบรรลุ และสามารถเรียบเรียงอธิบายออกมาได้อย่างแตกฉานและเป็นวิทยาศาสตร์มากที่สุด นั่นคือ สมัคร บุราวาส นักวิทยาศาสตร์และราชบัณฑิตผู้เป็นดั่งบิดาแห่งวิชาปรัชญาสมัยใหม่ของไทย

สมัคร บุราวาส เกิดเมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๙ เป็นบุตรลำดับที่สามของพระยาภิรมย์ภักดีและนางสาวท้าวสุริยาภรณ์ดิเรกฤทธิ์ หลังสำเร็จการศึกษาวิชาธรรมวิชาและการเมืองแล้ว และปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ท่านได้นำความรู้กลับมาอุทิศตนรับใช้บ้านเกิด โดยมีผลงานที่โดดเด่นคือการสำรวจทางธรณีวิทยาและแหล่งแร่ รวมทั้งเป็นกำลังหลักในการค้นหาวัตถุพิภพภายในประเทศ เพื่อนำมาศึกษาทดลองใช้ผลิตเป็นวัสดุอุปกรณ์ในงานราชการ อุตสาหกรรม และกิจการทั่วไปของประเทศไทย ที่กำลังประสบปัญหาขาดแคลนอย่างหนักจากภาวะสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

นอกจากความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ สมัคร บุราวาส ยังมีความสนใจในด้านปรัชญาอย่างลึกซึ้งเป็นพิเศษอย่างไม่อาจหาบุคคลใดในเมืองไทยเทียบเคียงได้ โดยเฉพาะเรื่องของวิวัฒนาการด้านปัญญาของมนุษยชาติ ที่ท่านศึกษาอย่างละเอียดจนเป็นเอตทัคคะ และได้รับแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในสาขาวิชาอภิปรัชญา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕

เมื่อครั้งออกสำรวจค้นหาวัตถุพิภพที่จะมาทำแก้ว เพื่อจุดประสงค์สำคัญคือการผลิตหลอดวิทยุขึ้นใช้เองในประเทศ

ด้วยวัยเพียง ๒๖ ปี งานเขียนของสมัคร บุราวาส จุดประกายความคิดให้แก่ผู้อ่านจำนวนหนึ่งหลุดพ้นจากความมั่งงายไปสู่ความมีปัญญา ผลงานเล่มสำคัญของท่านได้แก่ ปัญญา, วิชาปรัชญา และปัญญาวิวัฒน์ อันเปรียบเสมือนคัมภีร์แห่งชุมชนทรัพยากรทางความคิดความอ่านที่สำคัญยิ่งของเมืองไทย โดย ปัญญาวิวัฒน์ นั้นได้รับการยกย่องให้เป็น ๑ ในหนังสือดี ๑๐๐ เล่ม ที่คนไทยควรอ่าน

แม้ผลงานด้านการเขียนของสมัคร บุราวาส จะยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบัน แต่ในแง่สื่อภาพยนตร์นั้น อาจกล่าวได้ว่ามีภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับ สมัคร บุราวาส หลงเหลืออยู่เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น นั่นคือ *ทรายมาเป็นแก้ว* ภาพยนตร์บันทึกโครงการทำแก้วขึ้นใช้เองของกองสัญญาณทหารเรือในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๔ โดยพลเรือเอก ชลี สินธุโสภณ ผู้บังคับการกองสัญญาณทหารเรือในขณะนั้น ได้ขอตัวสมัคร บุราวาส ซึ่งมียศเป็นพันเอก มารับตำแหน่งหัวหน้ากองค้นคว้าและวิจัย กองสัญญาณทหารเรือ ทำหน้าที่สำรวจค้นหาวัตถุพิภพที่จะมาทำแก้ว เพื่อจุดประสงค์สำคัญคือการผลิตหลอดวิทยุขึ้นใช้เองในประเทศ

หอภาพยนตร์ได้รับมอบฟิล์มภาพยนตร์เรื่องนี้จาก คุณพิไลวัน สินธุโสภณ บุตรีของพลเรือตรี ชลี สินธุโสภณ แม้ฟิล์มภาพยนตร์จะอยู่ในภาวะเสื่อมสภาพ จนทำได้เพียงแค่ถ่ายสำเนาออกมาในคุณภาพที่ไม่ค่อยสมบูรณ์นัก แต่ยังคงมีคุณค่ามหาศาลในฐานะบันทึกประวัติศาสตร์หน้าสำคัญของชาติ และเป็นประจักษ์พยานแห่งปัญญาและความสามารถอันปราดเปรื่องของ สมัคร บุราวาส ผู้มีคุณูปการด้านปัญญาผู้ยิ่งใหญ่ที่กำลังจะถูกลืมเลือนไปจากสังคมไทย

เนื่องในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปีชาตกาล สมัคร บุราวาส หอภาพยนตร์จึงขอเชิญทุกท่านร่วมรับชมมรดกภาพยนตร์ของชาติเรื่อง *ทรายมาเป็นแก้ว* พร้อมสนทนากับ วินิจฉัย สว่างวัฒนะ และ ดร. ทวีวัฒน์ ปุณฺทวิวัฒน์ ศิษย์ทางปัญญาของสมัคร บุราวาส ในกิจกรรมภาพยนตร์สนทนา

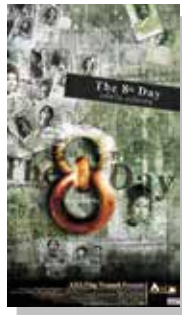
“๑๐๐ ปี สมัคร บุราวาส ปราชญ์แห่งปัญญาผู้ถูกลืม” ในวันเสาร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๙ ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา เริ่มกิจกรรมตั้งแต่เวลา ๑๔.๐๐ น. เป็นต้นไป

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่ ๐๒ ๔๘๒ ๒๐๑๓-๑๔

โปรแกรมฉายเดือนกันยายน

Screening Program in September

โปรแกรมภาพยนตร์เดือนกันยายนและเดือนตุลาคมนี้เกี่ยวข้องกับการลิ้มและการจดจำเป็นหลัก เริ่มต้นจากเดือนกันยายน โปรแกรมหลักคือโปรแกรม “ความทรงจำที่ถูกลืม” ซึ่งจัดฉายภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับโรคอัลไซเมอร์รวมทั้งความจำเสื่อมในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องในวันที่ ๒๑ กันยายนได้รับการกำหนดให้เป็นวันอัลไซเมอร์โลก ซึ่งปัจจุบันโรคอัลไซเมอร์ เป็นโรคที่หลายฝ่ายร่วมกันรณรงค์ให้ทุกคนเห็นความสำคัญและเข้าใจโรคนี้นกันมากขึ้น ในขณะที่ช่วงปลายเดือน จะมี “สัปดาห์ภาพยนตร์เชิด ทรงศรี” ในโอกาสครบรอบสิบปีการจากไปของผู้กำกับคนสำคัญที่เราไม่อาจลืมเลือน โดยจะเปิดงานในวันที่ ๒๐ กันยายน ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันเกิดของท่าน และจัดฉายต่อเนื่องไปจนถึงวันที่ ๒๕ กันยายน

สำหรับในเดือนตุลาคม เป็นสองโปรแกรมหลัก เพื่อรำลึกถึงบุคคลสำคัญในความทรงจำซึ่งเสียชีวิตในเดือนนี้ นั่นคือ **มิตร ชัยบัญชา** ดำเนินพระเอกผู้ยิ่งใหญ่ (เสียชีวิต ๘ ตุลาคม ๒๕๑๓) และ **บัณฑิต ฤทธิ์กล** ผู้กำกับผู้ยิ่งใหญ่แห่งหนังไทย คุณภาพมากมายหลายเรื่อง และเป็นที่รักที่จดจำของผู้คนในวงการ (เสียชีวิต ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒) โรงภาพยนตร์ศรีศาลายาได้นำผลงานภาพยนตร์ของทั้ง ๒ ท่านมาจัดฉายให้ชมตลอดทั้งเดือน นอกจากนี้ ปีนี้ยังเป็นปีครบรอบ **๔๐ ปี ๒ ตุลาคม ๒๕๑๙** ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่อยู่ในความทรงจำและความลืมเลือนมากที่สุดเหตุการณ์หนึ่งของสังคมไทย โดยเราได้นำภาพยนตร์ต่างประเทศและภาพยนตร์ไทยที่สามารถทำให้ได้เห็นบรรยากาศและทบทวนถึงเหตุการณ์นี้มาจัดฉายให้ชมกัน

Kodayu

E = English Language or English Subtitle

พฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

รักจัญ (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)
๒๕๔๙ / กำกับโดย เหมันต์ เชตม์ / สร้างโดย บริษัทอาร์เอส จำกัด (มหาชน) / นำแสดงโดย รัฐภูมิ โตคงทรัพย์, พอลล่า เทเลอร์ / ความยาว ๑๐๒ นาที

ฟิล์ม นักร้องคนดังเบี่ยงหนีกับการต้องหนีนักข่าวโดยเฉพาะ จำ ปาปารัสซีสาวที่ตามเขาจนถึงอำเภอป่าอย่างไม่ลดละ ทว่าฟิล์มกลับประสบอุบัติเหตุระหว่างทางจนสูญเสียความทรงจำและต้องอาศัยอยู่กับชาวเขานบดอย จำจึงฉวยโอกาสนำขานี้ไปตีพิมพ์ แต่เธอก็กลับรู้สึกผูกพันกับฟิล์มมากขึ้น เมื่อเวลาผ่านไป ยิ่งความทรงจำเก่าของฟิล์มกลับมามากเท่าไร เขาก็ยิ่งลืมจำที่เขารักมากขึ้นเท่านั้น

ศุกร์ที่ ๒ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

Kodayu (โปรแกรมภาพยนตร์โลก)
๒๕๓๕ / กำกับโดย Sato Junya / สนับสนุนโดย มูลนิธิญี่ปุ่น / นำแสดงโดย Ken Ogata, Oleg Yankovskiy, Takuzo Kawatani / ความยาว ๑๒๓ นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

เรื่องราวของกัปตันโคดาคุและลูกเรือ ที่โดนพายุพัดออกนอกเส้นทางจนไปขึ้นฝั่งที่เกาะแห่งหนึ่งในรัสเซีย พวกเขาต้องอยู่ที่รัสเซียเป็นเวลาหลายปี กว่าจะได้รับอนุญาตให้กลับประเทศได้ แต่เมื่อกลับถึงบ้าน โคดาคุต้องเผชิญกับการต้อนรับที่แสนเย็นชา

เสาร์ที่ ๓ กันยายน เวลา ๑๔.๐๐ น.

กิจกรรมภาพยนตร์สนทนา

“๑๐๐ ปี สมัยคร บวรราช”
ปราชญ์แห่งปัญญาผู้ถูกลืม

ร่วมชมมรดกภาพยนตร์ของชาติเรื่อง *ทรายมาเป็นแก้ว* บันทึกเหตุการณ์การสำรวจแหล่งแร่และผลิตแก้วของประเทศไทย โดยกองสัญญาณทหารเรือ ช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๔๙๔ พร้อมสนทนากับ วินิจฉัยสว่างวัฒนะ และ ดร. ทวีวัฒน์ ปุณศรีกร-วิวัฒน์ ว่าด้วยชีวิตและผลงานของ สมัยคร บวรราช นักวิทยาศาสตร์และราชบัณฑิตวิชาปรัชญาคณสำคัญของไทย

อาทิตย์ที่ ๔ กันยายน เวลา ๑๒.๐๐ น.

กิจกรรมเมื่อครั้งเสด็จฯ ทอดพระเนตรภาพยนตร์ฉาย Doctor Zhivago (๒๕๐๙) เวลา ๑๒.๐๐ น. ณ โรงภาพยนตร์สกาลา บัตรราคา ๑๐๐ บาท ทุกที่นั่ง (งดฉายภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา)

อังคารที่ ๖ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

ยักษ์ (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)
๒๕๕๕ / กำกับโดย ประภาส ชลศรานนท์ / สร้างโดย บริษัทเวิร์คพอยท์ พิคเจอร์ส จำกัด / ความยาว ๑๐๕ นาที
หุ่นยักษ์ยักษ์ตัวหนึ่งชื่อ น้ำเขียว กับ เจ้าเผือก หุ่นกระป๋องมินิตัวเล็ก ตื่นขึ้นมาจากการถูกขุดและอาละวาดจนเมืองชายของเก่ากระเจิดกระเจิง ทั้งคู่ต้องร่วมผจญภัยไปด้วยกัน จนวันหนึ่งจึงได้รู้ว่า แท้จริงแล้วตัวตนของพวกเขาใคร ทำให้ทั้งคู่ต้องเลือกระหว่างมิตรภาพกับหน้าที่ว่าสิ่งใดสำคัญกว่ากัน

พุธที่ ๗ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

These Amazing Shadows E
(โปรแกรมพิเศษวันสถาปนาหอภาพยนตร์)
๒๕๕๔ / กำกับโดย Paul Mariano และ Kurt Norton / ความยาว ๘๘ นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย)
ภาพยนตร์สารคดีที่เล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์และความสำคัญของการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติในสหรัฐอเมริกา สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของภาพยนตร์ที่หลากหลายในอดีตกว่า ๕๗๕ เรื่อง ทั้งหนังสือสารคดี หนังสือหนังคลาสสิก หนังสือทดลอง หนังสือข่าว และหนังสือเขียน ผ่านการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของบุคคลมากมายที่เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์อเมริกัน

Wed 7 September / 17.30 / 88 min / USA / 2011

พฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. น้ำ พันอวยอวัญ (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม) ๒๕๕๓ / กำกับโดย อดอง อังมณีพรกุล / สร้างโดย บริษัท เอ็ม เทอร์ติโน จำกัด / นำแสดงโดย อินทิรา เจริญปุระ, เจริญพร อ่อนละม้าย, อาคม ปรีดากุล / ความยาว ๑๐๕ นาที เรื่องราวของ ชาลี เจ้าหน้าที่กู้ภัยซึ่งขับรถชน มุกดา อดีตนักกีฬาว่ายน้ำโดยบังเอิญ ส่งผลให้เขาต้องคอยดูแลมุกดาอย่างดีเพราะมุกดาความจำเสื่อม หน้าที่เขายังมีวิญญาณคอยตามทำร้าย กระทั่ง ร.ต.ต. นิคม ตำรวจที่ทำคดีสืบจนรู้ว่ามุกดา คือใคร ในขณะที่ความจำของมุกดาก็เริ่มกลับมา	เสาร์ที่ ๑๐ กันยายน เวลา ๑๓.๐๐ น. โปรแกรมพิเศษ ภาพยนตร์สั้นชนะเลิศรางวัลต่าง ๆ จากเทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ ๒๐ อาทิตย์ที่ ๑๑ กันยายน เวลา ๑๓.๐๐ น. Wings of Desire (โปรแกรมภาพยนตร์โลก) ๒๕๓๐ / กำกับโดย Wim Wenders / สนับสนุนโดย สถาบันเกอเธ่ ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Bruno Ganz, Solveig Dommartin, Otto Sander / ความยาว ๑๒๒ นาที (ภาษาเยอรมัน คำบรรยายภาษาอังกฤษ) เรื่องราวของเทพสององค์ในลือคลุ่มล่องหน ที่ไม่มีมนุษย์คนใดได้เห็นตัวตน เทพทั้งสองรับรู้ความทุกข์ในใจของมนุษย์และคอยปลอมโยนพวกเขา เทพองค์หนึ่งคือ ดาเมิล ผู้มีความปรารถนาอย่างเหลือเกินที่จะได้มีตัวตนเป็นมนุษย์ เพราะท่านเกิดมาตกหลุมรักสาวสวยนักกายกรรม มาเรียน อย่างถอนตัวไม่ขึ้น โดยมี ปีเตอร์ ฟอลค์ ให้ความช่วยเหลือในการแปลงร่างเป็นมนุษย์และให้พรชีวิตใหม่กับดาเมิล Sun 11 September / 13.00 / 122 min / Germany / 1987	พุธที่ ๑๔ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. 32 รับวา (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม) ๒๕๕๒ / กำกับโดย ถกชัย พวงเพชร / สร้างโดย บริษัท เอ็ม เทอร์ติโน จำกัด / นำแสดงโดย วรเวช ดานุวงศ์, อภิญญา สกุลเจริญสุข, ชุติศักดิ์ เอี่ยมสุข / ความยาว ๑๐๘ นาที เรื่องราวของ ไนต์ ชายหนุ่มผู้สูญเสียความทรงจำบางส่วน และ โจ ซึ่งมีอาการวิตกกังวลเรื่องถ่ายไม่ออก สองเกลอที่มีรู้จักกันระหว่างการบำบัด ด้วยอาการสูญเสียความทรงจำของไนต์ ทำให้เขาไม่มั่นใจว่าใครคือคนรักของเขากันแน่ ระหว่าง อ้ม นุ่น หรือ เมย์ ขณะที่ไนต์กำลังเข้าสู่วังวนของการรำลึกความทรงจำ โจกลับสนุกกับการไล่จดคำคมจากคนที่เขาเข้าไปทำความรู้จัก
ศุกร์ที่ ๙ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. The Bling Ring (โปรแกรมภาพยนตร์โลก) ๒๕๕๖ / กำกับโดย Sofia Coppola / สนับสนุนโดย โรงภาพยนตร์เฮาส์ อาร์ซีเอ / นำแสดงโดย Katie Chang, Israel Broussard, Emma Watson / ความยาว ๙๐ นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย) ภาพยนตร์ที่สร้างจากเหตุการณ์จริงของแก๊งวัยรุ่น ๑ หนุม ๔ สาวซ่า ผู้หลงใหลในชีวิตอันหรูหราของบรรดาเซเลบแห่งวงการฮอลลีวูด จนทำให้พวกเธอคิดแผนปล้นบ้านคนดัง โดยสามารถกวาดเสื้อผ้าเครื่องประดับ รวมทั้งข้าวของสุดแพงของบรรดาเซเลบที่ทุกคนรู้จักกันดีไม่ว่าจะเป็น ปารีส ฮิลตัน, ลินด์เซย์ โลฮาน, เมแกน ฟอกซ์, มิแรนด้า เคอร์ นักรวมมูลค่ากว่า ๓ ล้านดอลลาร์ไปได้อย่างเหลือเชื่อ Fri 9 September / 17.30 / 90 min / USA, UK, France, Germany, Japan / 2013	เวลา ๑๕.๐๐ น. Miguel y William (โปรแกรมภาพยนตร์โลก) ๒๕๕๐ / กำกับโดย Inés Paris / สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตสเปน ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Elena Anaya, Juan Luis Galiardo, Will Kemp / ความยาว ๑๐๒ นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาอังกฤษ) เรื่องราวมิตรภาพระหว่าง มิเกล เด เซร์บันเตส และ วิลเลียม เช็คสเปียร์ สองนักเขียนในช่วงต้นศตวรรษที่ ๑๗ ซึ่งทั้งสองตกหลุมรักหญิงสาวคนเดียวกัน นั่นคือ ลีโอเนอร์ สาวสวยชาวสเปนมากความสามารถ ผู้ไฝฝันที่จะเป็นนักแสดง ส่งผลให้ทั้งคู่ต่างแข่งขันกันเพื่อที่จะคว้าใจเธอ Sun 11 September / 15.00 / 102 min / Spain / 2007	พฤหัสบดีที่ ๑๕ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. 4 Get Me Not สี่เรื่องรักที่ไม่ลืมเลือน (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม) ๒๕๕๖ / กำกับโดย นนทรี นิมิบุตร, โสภณ ศักดาพิศิษฐ์, ศิวโรจน์ คงสกุล, เสรีย์ หล้าชนบท / สนับสนุนโดย สมาคมผู้ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมประเทศไทย / ความยาว ๖๐ นาที ภาพยนตร์สั้น ๔ เรื่อง โดยความร่วมมือของสมาคมผู้ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อมประเทศไทย สมาคมผู้กำกับภาพยนตร์ไทย และ บริษัท เอโซ (ประเทศไทย) มาร์เก็ตติ้ง จำกัด ที่เสนอแง่มุมความเป็นจริงของโรคอัลไซเมอร์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ประกอบด้วย <i>ปู่ดำ...จำไม?</i> กำกับโดย นนทรี นิมิบุตร, <i>My Little Girl</i> กำกับโดย โสภณ ศักดาพิศิษฐ์, <i>ตลอดไป</i> กำกับโดย ศิวโรจน์ คงสกุล และ <i>ความทรงจำ ม้าหมุน ความรัก</i> กำกับโดย เสรีย์ หล้าชนบท
โปรแกรมฉาย ณ ภาพยนตร์สถาน ชั้น ๒ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (เวลา ๑๘.๐๐ น.) โปรแกรมเดือนกันยายน พฤหัสบดีที่ ๑ ทวิภพ อังคารที่ ๖ Quero ser uma estrela พฤหัสบดีที่ ๘ ความจำสั้น แต่รักฉันยาว อังคารที่ ๑๓ Wings of Desire พฤหัสบดีที่ ๑๕ รักจัง อังคารที่ ๒๐ Tempos de Paz พฤหัสบดีที่ ๒๒ 4 Get Me Not สี่เรื่องรักที่ไม่ลืมเลือน อังคารที่ ๒๗ Miguel y William พฤหัสบดีที่ ๒๙ ข้างหลังภาพ	อังคารที่ ๑๓ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. แปดวัน แปดคน (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม) ๒๕๕๑ / กำกับโดย ฉัตรชัย ยอดเศรษฐี / สร้างโดย บริษัท เอ แอนด์ เอ พิล์ม เน็ทเวิร์ค จำกัด / นำแสดงโดย วาสนา ชลากร, ธนเวย์ สิริวัฒนภักดี, เจนนิษฐ์ โอ่ประเสริฐ / ความยาว ๙๓ นาที เรื่องราวเกิดขึ้นในชุมชนแห่งหนึ่งซึ่งอยู่อย่างสงบสุข จนกระทั่งวันหนึ่ง น้องแพรว เด็กหญิงตัวน้อยเกิดหายตัวไปอย่างไร้ร่องรอย โดยมีผู้ต้องสงสัยคือ ป้าชูปหญิงชราผู้เริ่มมีอาการทางประสาทและอาศัยอยู่ในบ้านเก่าเพียงลำพัง ผู้เดียวที่เห็นเหตุการณ์ทั้งหมดคือ หนุม นักศึกษาแพทย์ด้านจิตเวชผู้เฝ้าสังเกตเหตุการณ์ลึกลับอยู่ตลอดเวลา	ศุกร์ที่ ๑๖ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น. Me...Myself ขอให้รักจนเรารู้ (โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม) ๒๕๕๐ / กำกับโดย พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง / สร้างโดย โมโนฟิล์ม / นำแสดงโดย อนันดา เอเวอริงแฮม, ฉายนันท์ มโนมัยสันติภาพ / ความยาว ๑๑๐ นาที เรื่องราวของ อุ้ม ครีเอทีฟสาว ซึ่งอาศัยอยู่กับ โอม หลานชายวัยหกขวบที่กำพร้าพ่อแม่ คินหนึ่ง เธอชอบรถขนขายและพกหน้าขณะกลับบ้านจนเขาหมดสติ และเมื่อเขาฟื้นขึ้นมาปรากฏว่าความจำเสื่อม ทำให้ อุ้มต้องรับผิดชอบพาเขามาพักที่ห้องด้วย ชายคนนี้อุ้มไม่ได้ว่าตัวเองเป็นใครมาจากไหน มีเพียงสร้อยติดตัวอยู่หนึ่งเส้น เขียนว่า tan
โปรแกรมเดือนตุลาคม อังคารที่ ๔ Quatro Copas พฤหัสบดี ๖ ปราสาททราย อังคารที่ ๑๑ I feel like Disco พฤหัสบดี ๑๓ อนึ่ง คิดถึงเป็นอย่างยิ่ง อังคารที่ ๑๘ Vips พฤหัสบดีที่ ๒๐ 7 พระกาฬ อังคารที่ ๒๕ La isla minima พฤหัสบดีที่ ๒๗ กาลครั้งหนึ่งเมื่อเช้านี้	THE BLING RING MIGUEL Y WILLIAM	STILL THE NOTEBOOK

เสาร์ที่ ๑๗ กันยายน

เวลา ๑๓.๐๐ น. Still Alice E

(โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)

๒๕๕๗ / กำกับโดย Richard Glatzer, Wash Westmoreland / สนับสนุนโดย ไมโนฟิล์ม / นำแสดงโดย Julianne Moore, Alec Baldwin, Kristen Stewart / ความยาว ๑๐๑ นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย)

ดร. อลิซ ฮาวแลนด์ อาจารย์ด้านภาษาศาสตร์ชื่อดังที่มีครอบครัวที่อบอุ่นกับสามีและลูกสามคน วันหนึ่งเธอถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคอัลไซเมอร์ก่อนวัยอันควร ส่งผลให้เธอเริ่มหลงลืมคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน ทำให้เธอต้องสร้างความเข้มแข็งขึ้นมาต่อสู้กับโรคร้าย เพื่องานที่เธอรัก ชีวิตคู่ และความสัมพันธ์กับลูก ๆ ทั้งสามของเธอ

Sat 17 September / 13.00 / 101 min / USA / 2014

เวลา ๑๕.๐๐ น. The Notebook E

(โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)

๒๕๕๗ / กำกับโดย Nick Cassavetes / สนับสนุนโดย บริษัท แคทาลิส อัลลายนแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด / นำแสดงโดย Gena Rowlands, James Garner, Rachel McAdams / ความยาว ๑๒๓ นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย)

เรื่องราวความรักของ เอลลี และ โนอาห์ ที่เมื่อครั้งยังหนุ่มสาวทั้งคู่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ทั้งเรื่องฐานะและครอบครัวของฝ่ายหญิงไม่ยอมรับ แต่ในที่สุด ทั้งคู่ก็ได้ใช้ชีวิตด้วยกันจนถึงบั้นปลายชีวิต แต่เอลลีกลับมีอาการความจำเสื่อม ด้วยความรักที่โนอาห์มีให้เธอ เขาจึงพยายามเล่าเรื่องราวความรักของพวกเขาจากสมุดบันทึกให้เธอฟัง ด้วยความหวังว่าเอลลีจะรื้อฟื้นความทรงจำทั้งหมดได้

Sat 17 September / 15.00 / 123 min / USA / 2004

อาทิตย์ที่ ๑๘ กันยายน

เวลา ๑๓.๐๐ น. Tempos de Paz E

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๒ / กำกับโดย Daniel Filho / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตบราซิล ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Tony Ramos, Louise Cardoso, Daniel Filho / ความยาว ๘๐ นาที (ภาษาโปรตุเกส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เหตุการณ์ช่วงปี ๑๙๔๕ เรื่องราวของ เซจิสมุนโด อดีตเจ้าหน้าที่รัฐผู้ชื่นชอบการทรมานนักโทษ ปัจจุบันได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าหน่วยตรวจคนเข้าเมืองที่รีโอเดจาเนโร ซึ่งภารกิจหลักของเขาคือการป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองของพวกนาซี วันหนึ่งระหว่างปฏิบัติหน้าที่เขาได้สงสัยว่า เคลลาเซวิทซ์ ชายชาวโปแลนด์จะเป็นสายลับนาซี ส่งผลให้เคลลาเซวิทซ์ต้องใช้ความสามารถด้านวาทศิลป์ทั้งหมดที่มี โนม์ นาวัจิตใจเซจิสมุนโดว่าเขาไม่ใช่สายลับให้ได้

Sun 18 September / 13.00 / 80 min / Brazil / 2009

เวลา ๑๕.๐๐ น. Quero ser uma estrela E

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๓ / กำกับโดย José Carlos de Oliveira / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตโปรตุเกส ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Dalila Carmo, Eric Santos, Filipe Vargas / ความยาว ๑๑๕ นาที (ภาษาโปรตุเกส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เรื่องราวในแอฟริกาใต้ เมื่อ เทเรซ่า พยายามตามหาสามี เซเวียร์ ที่ได้ไปเกี่ยวข้องกับเครือข่ายค้าประเวณีผู้เยาว์ ที่นั่นเธอพบกับลูกสาวของแม่บ้าน ซึ่งเป็นหนึ่งในเด็กสาวที่เคยถูกหลอกให้มาขายตัว เมื่อเทเรซ่ารู้เข้าเธอจึงไปแจ้งความ ซึ่งเด็กสาวได้เป็นพยานสำคัญ ส่งผลให้เครือข่ายค้าประเวณีถูกปราบปรามไปในที่สุด จนกระทั่งชาวที่ได้เผยแพร่ออกไปได้รับความสนใจจากสื่อมากมาย และนั่นทำให้เธอกลายเป็นดารา

Sun 18 September / 15.00 / 115 mins / Portugal / 2010

สัปดาห์ภาพยนตร์

เชิด ทรงศรี

อังคารที่ ๒๐ กันยายน

เวลา ๑๖.๐๐ น. กิจกรรมภาพยนตร์สนทนา

“ข้างหลังภาพของ เชิด ทรงศรี”

เวลา ๑๗.๓๐ น. ข้างหลังภาพ

๒๕๔๔ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย บริษัท สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด / นำแสดงโดย ชีรเดช วงศ์พัทพันธุ์, คาราวา พลสิทธิ์ / ความยาว ๑๑๓ นาที

ภาพยนตร์ที่สร้างจากบทประพันธ์อมตะของนักเขียนชั้นครู ศรีบูรพา เรื่องราวของ หม่อมราชวงศ์กิริติ ผู้เดินทางตามสามีวัยชราไปยังประเทศญี่ปุ่น และได้พบกับ นพพร หม่อมนักเรียนชาวไทยที่คอยปรนนิบัติดูแลเธอจนเกิดเป็นความรักระหว่างกัน แต่คุณหญิงกลับไม่อาจตอบรับรักนพพรได้ จนเมื่อเวลาผ่านไปหลายปี หลังจากสามีเธอสิ้นลง คุณหญิงก็คิดถึงได้เฝ้ารอการกลับมาของนพพรที่ท่าเรือ แต่กลับพบว่า เขามาเพื่อแต่งงานกับหญิงสาวที่หมั้นหมายไว้แล้ว

พุธที่ ๒๑ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

กวีภพ

๒๕๓๓ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชยภาพยนตร์ / นำแสดงโดย ฉัตรชัย เปล่งพานิช, จันทรีจิราจูแจ้ง / ความยาว ๑๒๙ นาที

เรื่องราวของ มณีจันทร์ ลูกสาวของท่านทูตที่เพิ่งเดินทางกลับมาจากต่างประเทศ วันหนึ่งเธอซื้อกระถางเงาโบราณบานใหญ่มาไว้ที่บ้าน แล้วพบว่ากระถางเงาสามารถพาเธอย้อนอดีตไปสู่แผ่นดินสยามสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้ ที่นั่นมณีจันทร์ได้พบกับ หลวงอัครเทวารการ จนเกิดเป็นความรักความผูกพันของคนต่างภพ ท่ามกลางวิกฤตการณ์ของสยามในช่วงที่ชาติตะวันตกกำลังออกล่าอาณานิคม

งานประชุมวิชาการ ด้านภาพยนตร์ศึกษา ครั้งที่ ๖

สถาบันหนังไทย หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ขอเชิญผู้สนใจ

ร่วมรับฟังการนำเสนอหัวข้อวิชาการด้านภาพยนตร์ที่หลากหลาย

ภายในงานประชุมวิชาการด้านภาพยนตร์ศึกษา ครั้งที่ ๖

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา

พัฒนาการทางความคิด
และการสร้างสรรคภาพยนตร์
ของบรรจง ปิสัญญะกุล
โดยฉัตรชัย มหิทธิธรรม

อุปนายก :
พัฒนาการและการปรับปรุงในบริบทของ
ยุคอินเตอร์เน็ตใหม่ โดยปรีชา สาคร

เซอร์เรียลลิสม์ในภาพยนตร์ไทย
โดยศุภชัย ธนาสุวรรณดิษฐ์

การศึกษาวิเคราะห์ภาพยนตร์ไทยนอกกระแส
ที่ได้รับรางวัลระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๕๕
โดยอุสสา สุขสวัสดิ์

ภาพยนตร์ของชุมชนคนไร้รัฐ
โดยมาโนช ชุมเมืองปึก

"นิทานของลุงเรื่องแหวนวิเศษ"
ความคาบเกี่ยวและรอยต่อของสารคดี
และบันเทิงคดีในภาพยนตร์และวรรณกรรม
โดยปาลิตา จุนแสงจันทร์

วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์
ที่กำกับโดย คงเดช จาตุรันดรัศมี
โดยวีระยุทธ ทรัพย์ประเสริฐ

ซีรีส์ในฝันของหลวงสุนทรธรรมา:
ความพยายามสร้างภาพยนตร์ไทยแท้
ในยุคสังคมนิยม ทศวรรษ ๒๕๐๐
โดยอาชญาสิทธิ์ ศรีสุวรรณ

ชมปีไทย สังคมไทย และการเมืองไทย
โดยชนัญญา ประสาทไทย

ผู้ที่สนใจสามารถเข้าดูรายละเอียดและสำรองที่นั่งได้ที่

<http://bit.ly/filmconference6> หรือ www.หอภาพยนตร์.com

หรือ โทร ๐๒-๔๔๒-๒๐๑๓ - ๑๔ ไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

พฤหัสบดีที่ ๒๒ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

อ่าวแฉกเหมือนกับนายริด

๒๕๓๗ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ และ บริษัท ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จินตหรา สุขพัฒน์ / ความยาว ๑๒๖ นาที

ภาพยนตร์ซึ่งดัดแปลงมาจากคดีในประมวลกฎหมาย และฎีกาคดีหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ ๔ ว่าด้วยชีวิตของ อำแดงเหมือน สาวชาวบ้านที่ถูกบังคับให้ตกไปเป็น ภรรยาเศรษฐีใหญ่ ทั้ง ๆ ที่เธอไม่ยินยอม เพราะ มีใจรักอยู่กับนายริด เมื่อเห็นว่าตนไม่มีสิทธิเสรีภาพ เท่าเทียมกับผู้ชาย อำแดงเหมือนจึงตัดสินใจไปถวาย ฎีกาเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมต่อพระเจ้าแผ่นดิน

ศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

พลอยทะเล

๒๕๓๐ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, สินจัย เปล่งพานิช / ความยาว ๑๒๙ นาที

ในเกาะกลางทะเล หมู่สาวเกาะแสนยากจนตกหลุมรักกับสาวสวย แต่ความรักของทั้งคู่ถูกกีดกันโดยครอบครัวของฝ่ายหญิง ที่อยากให้เธอได้แต่งงานกับ คนที่รวยกว่า วันหนึ่งชายหนุ่มพบพลอยใต้ท้องทะเล เขาตั้งใจจะนำไปให้สาวคนรัก แต่กลับถูกทำร้ายบาดเจ็บสาหัสและหายตัวไปจากเกาะ ส่วนหญิงสาวได้ย้ายไปอยู่บนฝั่งและแต่งงานกับลูกชายเจ้าของเรือ

เสาร์ที่ ๒๔ กันยายน

เวลา ๑๓.๐๐ น. เลือดสุพรรณ

๒๕๒๒ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย ไพบูลย์ สวรรค์บุตร, ลลนา สุลาวัลย์ / ความยาว ๘๖ นาที

ภาพยนตร์ที่สร้างจากบทละครอิงประวัติศาสตร์ของ หลวงวิจิตรวาทการ เล่าเหตุการณ์สมัยอยุธยา ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งในเมืองสุพรรณบุรี คืนหนึ่ง ดวงจันทร์ ลูกสาวของหัวหน้าหมู่บ้านถูกอุดไป แต่ได้ ทับ ผู้อ้างว่าเป็นทหารไทยช่วยให้เธอรอดพ้นมาได้ ต่อมาเมื่อ ถูกกองทัพพม่าบุกยึด ดวงจันทร์จึงพบว่าแท้จริงแล้ว ทับคือ มังราย บุตรของแม่ทัพใหญ่ผู้คุมทัพมาในครั้ง นี้ แต่แม่จะเกลียดพมามากเท่าไร เธอก็ไม่สามารถห้ามใจไม่ใหรักรังรายได้

เวลา ๑๕.๐๐ น. แผลเก่า

๒๕๒๐ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, นันทนา เภการจง / ความยาว ๑๒๔ นาที

ภาพยนตร์ไทยคลาสสิกสร้าง จากระลอกกรรมชิ้นหนึ่งของ ไม่ เมืองเดิม เรื่องราวโศกนาฏกรรมของขวัญและเรียม คู่รักแห่งท้องทุ่งบางกะปิ ที่สาบานกับเจ้าพ่อไทรว่าเงาะซื่อสัตย์ต่อกัน แต่ตระกูลของทั้งคู่กลับเป็นศัตรูกัน พ่อของเรียมจึงกีดกันด้วยการขายเรียมให้ไปอยู่กับคุณนายทองคำที่บางกอก เมื่อเรียมกลับมาเยี่ยมบ้าน ขวัญก็พบว่าเธอคู่สูงส่งจนไม่เหมือนเรียมคนเดิม

Sat 24 September / 15.00 / 124 min / Thailand / 1977

อาทิตย์ที่ ๒๕ กันยายน

เวลา ๑๓.๐๐ น. เพื่อน-แพง

๒๕๒๖ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย เชิดไชย ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, ปิยะ ตระกูลราษฎร์, ชนุดพร วิศิษฐโสภณ, คณินิจ ฤกษ์สาร / ความยาว ๑๓๑ นาที

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงขึ้นจากเรื่องสั้นของยาขอบ บอกเล่าตำนานรักสามเส้าแห่งท้องทุ่ง ระหว่าง ลอ ชายหนุ่มผู้ผิดคำสาบานกับ เพื่อนและแพง สองพี่น้องผู้มีใจรักชายคนเดียวกัน และได้สอดแทรกวิถีชีวิตชาวไทยในช่วงประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๖ เอาไว้อย่างกลมกลืน นับเป็นผลงานอันมีเลือดเนื้อและตกย้ำให้เห็นถึงความรัก ความชื่นชมและความเข้าใจในความ เป็นไทยอย่างลึกซึ้งของ เชิด ทรงศรี ผู้กำกับผู้เป็น “จ้าวแห่งหนังไทยลูกทุ่ง”

เวลา ๑๕.๐๕ น. Southern Winds

(โปรแกรมพิเศษ ดูหนึ่งกับโดม)

๒๕๓๕ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี, Mike De Leon, Shōji Kōkami, Slamet Rahardjo, Cherd Songsri / สร้างโดย Cinema Artists, The Japan Foundation, NHK Enterprises / ความยาว ๑๑๒ นาที

ภาพยนตร์พิเศษฉลองครบรอบ

๒๕ ปีอาเซียน ประกอบด้วย

ภาพยนตร์ ๔ เรื่องย่อย โดยผู้

กำกับจาก ๔ ชาติ ได้แก่ ไทย

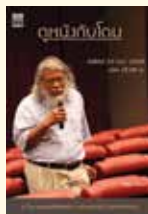
อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น

โดยภาพยนตร์ของประเทศไทยได้

เชิด ทรงศรี เป็นตัวแทนของผู้กำกับหนังไทย ในชื่อ

ตอนว่า “คน-ผู้ถามหาตนเอง” หรือ “The Tree of

Life” แสดงนำโดย สรพงศ์ ชาตรี

Sun 25 September / 15.15 / 112 min / Thailand, Indonesia, Philippines, Japan / 1992

อังคารที่ ๒๗ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

L'homme qu'on aimait trop

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๖ / กำกับโดย André Téchiné / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย และสถาบันฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Guillaume Canet, Catherine Deneuve, Adèle Haenel / ความยาว ๑๑๖ นาที (ภาษาฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

ปี ๑๙๗๖ หลังชีวิตแต่งงานที่ล้มเหลว อัญเนส เลอรู เดินทางออกจากแอฟริกาและกลับไปหา เรเน่ แม่ของเธอที่เป็นเจ้าของกาสิโนที่เมืองนีซ อัญเนสตกหลุมรัก โมริซ นายความ เขาแนะนำให้อัญเนส หลอกเอาเงินจากแม่ของเธอ แต่ต่อมาอัญเนสกลับหายตัวไป สามสิบปีหลังจากนั้น โมริซยังคงตกเป็นผู้ต้องสงสัยตลอดกาลในอาชญากรรมที่ไม่มีหลักฐาน ทั้งศพก็ยังไม่ถูกพบ

Tue 27 September / 17.30 / 116 min / France / 2013

พุธที่ ๒๘ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

อวย โครงการ 2

(โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)

๒๕๓๓ / กำกับโดย อติเรก วัฏลีลา / สร้างโดย บริษัทไทเอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด / นำแสดงโดย สุรศักดิ์ วงษ์ไทย, เกียรติ กิจเจริญ / ความยาว ๙๙ นาที

หลังจากที่เพื่อนรักแยกย้ายกันไปเดินตามทางของตน โต้งได้เป็นนักเขียนบทภาพยนตร์ ส่วนปองไปเป็นนักธุรกิจบริหารกิจการโรงแรมที่ภูเก็ตจนร่ำรวยเป็นเศรษฐี วันหนึ่งโต้งกลับได้ข่าวว่าปองเกิดสติฟั่นเฟือนเป็นเหตุให้โต้งรวบรวมพรรคพวกเดินทางไปภูเก็ตเพื่อดูแลปอง แต่อากรกลับไม่ดีขึ้น จนโต้งต้องพาเพื่อนรักกลับไปยังบ้านสีรุ้งของพวกเขาอีกครั้ง

พฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

ความจำสั้น แต่รักฉันยาว

(โปรแกรมความทรงจำที่ถูกลืม)

๒๕๕๒ / กำกับโดย ยงยุทธ ทองกองทุน / สร้างโดย บริษัทจีเอ็มเอ็ม โท หับ จำกัด / นำแสดงโดย อารักษ์ อมรศุภศิริ, ญารินดา อนุภาค / ความยาว ๑๑๗ นาที

หมอเก่ง ได้บังเอิญพบกับ ฝ่าย ผู้เป็นรักครั้งแรกของเขา เมื่อเธอพาสุนัขมารักษาที่คลินิกของเขา ระหว่างที่ลี้เลใจที่จะเริ่มต้นใหม่กับรักครั้งเก่า เขาก็จำต้องไปบำบัดปัญหาประโชยนด้วยการสอนคอมพิวเตอร์ให้แก่ชมรมคอมพิวเตอร์เพื่อผู้สูงอายุ ที่นั่นเขาได้พบกับ ลุงจ่ารัส ที่ลงทุนขับรถจากชุมพรมาเรียนที่กรุงเทพฯ ทุกอาทิตย์ เพียงเพื่อจะได้อยู่ด้วยกันครั้งละสามชั่วโมงกับ ป้าสมพิศ รักครั้งใหม่ในวัยชรา เกิดเป็นเรื่องราวความรักความผูกพันของคู่รัก ๒ คู่ ต่างช่วงวัย

ศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน เวลา ๑๗.๓๐ น.

โปรแกรมพิเศษ ดูหนึ่งคลาสสิกกับ

ม.ล. วราภา เกษมศรี ที่จะมาชวน

ผู้ชมร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

หลังชมภาพยนตร์คลาสสิกของโลก

เสาร์ที่ ๑ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. บุษชู ผู้นำรัก

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิ์ถกล)

๒๕๓๑ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จินตหรา สุขพัฒน์ / ความยาว ๑๑๕ นาที

ภาคแรกของภาพยนตร์ชุดบุญชูอันโด่งดังของ บัณฑิต ฤทธิ์ถกล เรื่องราวของ บุญชู บ้านช้าง หนุ่มสุพรรณ คนชื่อที่เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อเรียนกวดวิชาหวัง เอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างนั้นก็ได้รู้จักกับเพื่อนร่วมรุ่นกลุ่มใหญ่ที่สนิทสนมกันมาก หนึ่งในนั้นคือ โมลี สาวน่ารักที่บุญชูแอบชอบอยู่ห่าง ๆ เพราะเธอมีแฟนแล้ว แต่ยังมี โก๋ อันธพาลตัวแสบที่หมายปองโมลี และมีแผนร้ายที่จะทำให้เขาได้ครอบครองโมลีเสียให้ได้ รวมทั้งผลึกความผิดให้บุญชูรับ แต่เพียงผู้เดียว

เวลา ๑๕.๐๐ น. กาลครั้งหนึ่งเมื่อเช้า

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิ์ถกล)

๒๕๓๗ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จินตหรา สุขพัฒน์ / ความยาว ๑๓๐ นาที

ภาพยนตร์ที่ดีที่สุดของ บัณฑิต ฤทธิ์ถกล ที่อุทิศตนทุ่มเททำอย่างประณีต เล่าเรื่องราวครอบครัวของไอ้ อันและอ้อม สามพี่น้องที่กำลังเผชิญกับปัญหาครอบครัว เมื่อพ่อและแม่ของพวกเขา กำลังจะแยกทางกัน พวกเขาจึงต้องย้ายไปอยู่แฟลตของแม่กับตามลำพัง วันหนึ่งไอ้ อันสาวตัดสินใจพาน้องชายกลับไปบ้านเก่าที่เคยอยู่กับพ่อ แต่กลับพบว่าพ่อได้ย้ายไปอยู่เชียงใหม่เสียแล้ว พวกเขาจึงตัดสินใจไปหาพ่อ จนต้องเผชิญกับกลุ่มค้ายาเสพติด ขบวนการค้ายา และเด็กเร่ร่อน

E = English Language or English Subtitle

อาทิตย์ที่ ๒ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. ความเศร้าของภูตผี

Insurgency by a Tapir (โปรแกรม Indies in Salaya) ๒๕๕๙ / กำกับโดย วรช กัณหา, จุฬานันท์ ศิริผล, รัชฎ์ภูมิ บุญบัญชาโชค, เฉลิมเกียรติ แซ่หย่อง / สร้างโดย Filmvirus / นำแสดงโดย เจนจิรา พงษ์พัช, อินทรา เจริญประ, นวลปณิต เขียนภักดี, ดุจดาว วัฒนปกรณ์ / ความยาว ๑๐๔ นาที (ภาษาไทย คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

ผลงานของคนทำหนังสั้น ๔ คน ที่นำบทภาพยนตร์ดั้งเดิมของ แดนอรัญ แสงทอง เรื่อง “ความเศร้าของภูตผี” มาตีความและแต่งเติมใหม่ตามใจชอบ จนเกิดเป็นภาพยนตร์ขนาดยาวเรื่องแรกภายใต้โครงการ Domino Film Experiment ที่ทั้งจิกกัด ทดลอง และแปลกใหม่จนเหนือจินตนาการ

Sun 2 October / 13.00 / 104 min / Thailand / 2016

เวลา ๑๕.๐๐ น. River of Exploding Durians

(โปรแกรมพิเศษ ๔๐ ปี กรม ๖ ตุลา)

๒๕๕๗ / กำกับโดย Edmund Yeo / สนับสนุนโดย Mosquito Films Distribution / นำแสดงโดย Zhu Zhi-Ying, Koe Shern, Daphne Low, Joey Leong / ความยาว ๑๒๘ นาที (ภาษาแมนดาริน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

แม้โรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์ถูกสร้างขึ้น แต่หมิงนักเรียนมัธยมชายไม่ได้รู้สึกอะไรต่อการเปลี่ยนแปลง เขาสนใจแต่เพื่อนสาวที่หลงรักตั้งแต่เด็กเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน ลิม ครูสอนประวัติศาสตร์ของหมิง ได้พยายามสร้างจิตสำนึกความเป็นธรรมให้แก่นักเรียน ด้วยการให้ศึกษาประวัติศาสตร์ความอยุติธรรมในประเทศเพื่อนบ้าน หนึ่งในนั้นคือกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ของไทย ขณะที่นอกห้องเรียน เธอแอบตั้งขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านโรงงาน และรับ สุธสิงห์ นักเรียนคนโปรดเข้าร่วมขบวนการ เหตุการณ์ดำเนินต่อเนื่องเป็นลูกโซ่จนเปลี่ยนชีวิตของพวกเขาให้ไม่อาจเหมือนเดิมอีกต่อไป

Sun 2 October / 15.00 / 128 min / Malaysia / 2014

อังคารที่ ๔ ตุลาคม

วันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย

เวลา ๑๕.๐๐ น. พิธีประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ ๖

เวลา ๑๗.๓๐ น. สันติ-วิณา

(โปรแกรมพิเศษวันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย)

๒๕๔๗ / กำกับโดย มารุต / สร้างโดย พาร์อิสต์ฟิล์ม และ หนุมานภาพยนตร์ / นำแสดงโดย ชุนพันธ์ รังควร, เรวัต ศิริวิไล / ความยาว ๑๑๗ นาที

ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่ได้รับการจัดระดับนานาชาติจากงานประกวดภาพยนตร์นานาชาติแห่งเอเชียอาคเนย์ ครั้งที่ ๑ ที่ประเทศญี่ปุ่น

เมื่อปี ๒๕๔๗ เล่าเรื่องราวของ สันติ เด็กชายตาบอด ผู้ถูกพ่อส่งไปเรียนพระธรรมและอาศัยอยู่กับหลวงตาภายในถ้ำ โดยมี วิณา เด็กหญิงวัยไล่เลี่ยกันคอยดูแลปกป้องเขาจาก ไกร ผู้หาเรื่องแกล้งสันติอยู่เสมอ เมื่อพวกเขาโตขึ้น สันติและวิณาได้กลายเป็นคู่รัก ท่ามกลางความอิจฉาริษยาของไกร วันหนึ่ง ไกรได้ให้พ่อแฆของเขาไปสู่วินมาถึงบ้าน วิณาจึงตัดสินใจหลบหนีไปพร้อมกับสันติ ด้วยความหวังว่าจะได้ไปใช้ชีวิตครองรักด้วยกัน

Tue 4 October / 17.30 / 117 min / Thailand / 1954

พุธที่ ๕ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิ์ถกล)

๒๕๒๗ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทวีแอนด์เอสโปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สรพงศ์ ชาตรี, ม.ล. สุริยวัธน์ สุริยง / ความยาว ๑๐๕ นาที

ผลงานการกำกับภาพยนตร์เรื่องแรกของ บัณฑิต ฤทธิ์ถกล หลังจากที่ได้รับหน้าที่เป็นผู้เขียนบทมือทองให้แก่ภาพยนตร์หลายเรื่อง เล่าเรื่องราวของหมู่บ้านแห่งหนึ่งในอำเภอโพธิ์ทอง ช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ที่ถูกคุกคามด้วยอิทธิพลมืดของ นายทองคำ จนกระทั่งวันหนึ่ง บุญสม อดีตนักมวยคาดเชือกกลับมารับหน้าที่เป็นปลัดอำเภอคนใหม่ หลังติดคุกถึง ๑๐ ปีจากคดีฆาตกรรม เมื่อเขามาเห็นความเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับชาวบ้าน บุญสมจึงตั้งตนเป็นศัตรูเพื่อหมายกวาดล้างอิทธิพลของเจ้าพ่อผู้นี้

หอภาพยนตร์ขอเชิญชวนทุกท่าน ร่วมกิจกรรม

วันหนังบ้านครั้งที่

Home Movie Day 2016

พบกับคลินิกให้บริการตรวจ-ซ่อม ฟิล์มภาพยนตร์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
พร้อมทั้งรับชมหนังบ้านหลากหลายเรื่องราวที่น่าสนใจ

ตั้งแต่เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา
หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)

ติดตามรายละเอียดได้ที่
www.fapot.org และ www.facebook.com/thaifilmarchivepage
โทร. 02-482 2013-14

พฤหัสบดีที่ ๖ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

การต่อสู้ของกรรมกรหญิงโรมานฮารา

(โปรแกรมพิเศษ ๔๐ ปี กรม ๖ ตุลา)

๒๕๑๘ / ถ่ายภาพโดย จอน อิงการณ / สร้างโดย จอน อิงการณ, สุดาทิพย์ อินทร, ลาวีย์ อุปอินทร์, สมโภช อุปอินทร์ / ความยาว ๕๖ นาที

มรดกภาพยนตร์ของชาติที่สร้างโดยผู้ที่ไม่เคยถ่ายทำภาพยนตร์มาก่อน โดยใช้กล้องถ่ายภาพยนตร์ขนาดเล็ก ๘ มิลลิเมตร บันทึกเรื่องราวการต่อสู้ของเหล่ากรรมกรหญิงในโรงงานผลิตกางเกงยีนส์ฮารา ที่เรียกรอค่าแรงที่ไม่เป็นธรรมจากนายจ้าง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ นับเป็นภาพยนตร์สารคดีที่ถ่ายทอดบรรยากาศการต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมในช่วงเกิดเหตุการณ์นองเลือดในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้ดีที่สุดเรื่องหนึ่ง

กองปาบ (โปรแกรมพิเศษ ๔๐ ปี กรม ๖ ตุลา)

๒๕๒๐ / กำกับโดย ไพจง ไหลสกุล, สุรัช จันทิมาธร, ยุทธนา มุกดาสนิท, รัศมี เผ่าเหลืองทอง / สร้างโดย Isan Film: Mike Morrow / นำแสดงโดย อดิสรณ์ มณีวรรณ, หม่อม พิลาสมบัติ / ความยาว ๖๐ นาที

ภาพยนตร์นอกกระแสที่ได้แรงบันดาลใจมาจากปัญหาสร้างเขื่อนผามองในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ แสดงให้เห็นถึงชีวิตชาวบ้านตัวเล็ก ๆ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนและการสละนาของนักวิชาการ นักปกครอง และผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ขณะที่ภาพยนตร์ยังสร้างไม่เสร็จได้เกิดเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และกลายเป็นหนังต่อต้านอยู่ระยะหนึ่ง ปัจจุบันได้รับการขึ้นทะเบียนจากหอภาพยนตร์ให้เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ

ศุกร์ที่ ๗ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

7 พระกาฬ (โปรแกรมร่ำลึงมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๐ / กำกับโดย ชาลี อินทรจักร / สร้างโดย พี.เอส. โปรดักชั่น / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชฤทธิ์ / ความยาว ๑๔๑ นาที

นักโทษ ๗ คน หลุดพ้นจากการควบคุมระหว่างถูกนำตัวไปฝากขัง ต่างคนต่างหนีหิวหิวหิวพร้อมกับถูกประกาศจับจากตำรวจทั่วประเทศ ไม่ชำนาญใหญ่แห่งองค์กรก่อการร้ายซึ่งกำลังรวบรวมคนเพื่อก่อวินาศกรรมครั้งใหญ่ในไทย จึงได้ออกตามตัวพวกเขามาร่วมมือกันในแผนการนี้ แต่ไม่มีใครรู้ว่าในบรรดานักโทษทั้งเจ็ดคนนั้น จะมีสายลับของไทยแฝงตัวอยู่เพื่อหมายหยุดยั้งแผนการดังกล่าว

เสาร์ที่ ๘ ตุลาคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

วันรำลึกมิตร ชัยบัญชา

แสนรัก

๒๕๑๐ / กำกับโดย รัสสี ทศนพย์ / สร้างโดย ดอกบุญ ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชฤทธิ์, ลือต็อก / ความยาว ๘๕ นาที

หนังชีวิตเรื่องเด่นของ มิตร ชัยบัญชา และ ลือต็อก ดาวตลกผู้พลิกบทบาทครั้งสำคัญ เล่าเรื่องราวของ โสขานายากจนที่บังเอิญไปพบเด็กทารกคนหนึ่งถูกทิ้งไว้ด้วยความสงสารเขาจึงเก็บมาเลี้ยงและตั้งชื่อว่า “บุญทั้ง” เมื่อโตขึ้น บุญทั้งกลายเป็นหนุ่มรูปงามผู้เป็นที่หมายปองของสาว ๆ ในหมู่บ้าน แต่ตัวเขาเองนั้นกลับไปพบรักกับ พัชรี สาวสวยต่างฐานะ กระทั่งวันหนึ่งมหาเศรษฐีพ่อที่แท้จริงของบุญทั้งได้ปรากฏตัว พร้อมกับการให้เขากลับไปอยู่ด้วย

อาทิตย์ที่ ๙ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. I feel like Disco E

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๖ / กำกับโดย Axel Ranisch, René Rimkus / สนับสนุนโดย สถาบันเกอเธ่ ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Frithjof Gawenda, Heiko Pinkowski, Christina Große / ความยาว ๙๕ นาที (ภาษาเยอรมัน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เรื่องราวของ ฮานโน ครูสอนกีฬาระดับน้ำที่ไม่ชอบในพฤติกรรมของ ฟลอเรียน ลูกชายวัยแรกรุ่น ตัวอ้วนกลมที่มีนิสัยชอบพ้อฝันไปวัน ๆ หนีเข้ายังไม่ชอบผู้หญิงอีกด้วย ช่วงเวลาที่ฟลอเรียนมีความสุขที่สุดคือตอนที่พ่อของเขาอยู่ที่สระว่ายน้ำ แล้วเขาได้แต่งชุดตีสไ้ได้เนร้อบ้านกับแม่อย่างสนุกสนานทุกเช้าวันหนึ่ง แม่ผู้เคยเป็นคนประสาธระหว่างพ่อลูก กลับล้มป่วยลงอย่างกะทันหัน ผู้ชายต่างวัยสองคนในบ้านที่เข้ากันไม่ได้จึงจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน

Sun 9 October / 13.00 / 95 min / Germany / 2013

เวลา ๑๕.๐๐ น. La isla minima E

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๗ / กำกับโดย Alberto Rodríguez / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตสเปน ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Javier Gutiérrez, Raúl Arévalo, María Varod / ความยาว ๑๐๕ นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เหตุการณ์ในปี ค.ศ. ๑๙๘๐ เมื่อเมืองทางตอนใต้สุดของสเปนได้เกิดเหตุฆาตกรรมเด็กสาวอย่างต่อเนื่องและแสนโหดเหี้ยม ส่งผลให้ ฮาน และ เปโดร สองนักสืบคดีฆาตกรรมที่มีนิสัยต่างกันสุดขีดได้เข้ามาตรวจสอบคดีนี้ ด้วยจรรยาบรรณทำให้ทั้งคู่ต้องยอมวางนียที่ต่างกันของตนเองลง เพื่อให้ได้ตัวฆาตกรที่ยังลอยนวลท่ามกลางความหวาดกลัวของผู้คน

Sun 9 October / 15.00 / 105 min / Spain / 2014

อังคารที่ ๑๑ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

คนดีที่บ้านด่าน (โปรแกรมร่ำลึงมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๒๘ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทเพื่อนสยาม จำกัด / นำแสดงโดย บัณฑิต บรรลือฤทธิ์, ม.ล. สุริยวัตร สุริย / ความยาว ๑๐๗ นาที

ผลงานภาพยนตร์สะท้อนสังคมในยุคเริ่มต้นการเป็นผู้นำกับภาพยนตร์ของ บัณฑิต ฤทธิ์ถกล เล่าเรื่องราวของชนวน หมูนักกีฬาที่มาร่วมออกค่ายอาสาพัฒนาชาวบ้านยังหมู่บ้านกันดารในอำเภอบ้านด่าน จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพบกับ อดิสรณ์ อดีตสาวคนรักที่มาเป็นครูสอนเด็ก ๆ อยู่ที่นี่ ขณะเดียวกัน เขากลับต้องพบเจอความเลวร้ายของนายบุญส่งและพรรคพวกที่มีต่อหมู่บ้าน อันกลายเป็นจุดเริ่มต้นให้ชนวนยืนหยัดต่อสู้กับอิทธิพลเถื่อนของเจ้าพ่อผู้

พุธที่ ๑๒ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

กั๊กฮันสวาก (โปรแกรมร่ำลึงมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๗ / กำกับโดย เนรมิต / สร้างโดย พงศ์ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชฤทธิ์ / ความยาว ๑๒๔ นาที

ฤทธิ์ นักธุรกิจหนุ่มพรีกับ หลิน ลูกสาวคนดูแลไร่ของตระกูล คินหนึ่ง ทั้งคู่ต่างเผลอใจให้กันจนหลินตั้งท้อง ฤทธิ์ก็ยอมรับและแต่งงานกับเธออย่างเต็มใจโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางฐานะ แต่คุณหญิงแม่ของเขากลับไม่คิดเช่นนั้น และพยายามวางแผนหาทางให้ทั้งคู่เกิดความเข้าใจผิดกัน

พฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

I'm So Excited! (โปรแกรมภาพยนตร์โลก) E

๒๕๕๖ / กำกับโดย Pedro Almodóvar / สนับสนุนโดย โรงภาพยนตร์เอสอาร์ซีเอ / นำแสดงโดย Javier Cámara, Pepa Charro, Cecilia Roth / ความยาว ๙๐ นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาไทย)

เหตุเกิดบนเที่ยวบินที่ ๒๕๔๔ สายการบินเพนินซูล่า ที่กำลังมุ่งหน้าสู่กรุงเม็กซิโกซิตี้ และได้รวมเหล่าคนเพี้ยนเอาไว้ อาทิ สจ๊วตหนุ่มมาดสาว ๓ คน ที่ติดจริตกับเหตุการณ์รอบข้างเกินกว่าความเป็นจริง กับต้นที่เป็นคนซึมเศร้าและโมโหง่าย ผู้โดยสารที่มีตั้งแต่คนชั้นสูงจนถึงชาวบ้านสามัญธรรมดา พวกเขาเหล่านี้ต้องร่วมกันเผชิญกับความระทึกจากเหตุขัดข้องทางเทคนิคที่ทำให้เครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้

Thu 13 October / 17.30 / 90 min / Spain / 2013

ศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

๑๔ ตุลา สงครามประชาชน

(โปรแกรมร่ำลึงมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๔๔ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย ภาณุ สุวรรณโณ, พิมพ์พรณ จันทะ / ความยาว ๑๑๖ นาที

ภาพยนตร์กึ่งชีวประวัติของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ตั้งแต่การก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำนักศึกษาในช่วงเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ จนถึงการตัดสินใจเข้าป่าเพื่อลี้ภัยจากการกวาดล้างของรัฐบาลไทย เข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กระทั่งถอนตัวออกจากป่าเมื่อ ๒๕๒๔ หนีภัยอันตรายเหตุการณ์มากมายตามช่วงประวัติศาสตร์การเมืองไทยยุคดังกล่าว ผ่านเรื่องราวของเสกสรรค์ที่มีทั้งด้วยความรัก การต่อสู้ ศรัทธา และน้ำตา

เสาร์ที่ ๑๕ ตุลาคม - วันหนังบ้าน ครั้งที่ ๙

วันหนังบ้านครั้งที่ ๙
Home Movie Day 2016

เวลา ๑๓.๐๐ น. พบกับคลินิกให้บริการตรวจ-ซ่อมและแปลงสัญญาณฟิล์มภาพยนตร์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งรับชมหนังบ้านหลากหลายเรื่องราวที่น่าสนใจ

อาทิตย์ที่ ๑๖ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. Vips (โปรแกรมภาพยนตร์โลก E ๒๕๕๓ / กำกับโดย Toniko Melo / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตบราซิล ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Wagner Moura, Gisele Fróes, Emiliano Ruschel / ความยาว ๙๕ นาที (ภาษาโปรตุเกส, ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เรื่องราวของ มาเซโอ ชายหนุ่มผู้ชื่นชอบในการปลอมตัวเป็นบุคคลอื่น และใฝ่ฝันที่จะเป็นนักบินเหมือนกับพ่อของเขา ต่อมาเขาได้มาทำงานในโรงเก็บเครื่องบิน และเรียนรู้การขับเครื่องบินได้อย่างรวดเร็ว พร้อมกับก้าวเข้าสู่การทำงานกับสิ่งผิดกฎหมายนั่นคือการขนส่งยาเสพติด โดยสร้างตัวตนปลอม ๆ ใหม่ขึ้นมาอยู่เสมอ จนกระทั่งความฝันใหญ่ของเขาคือการปลอมตัวเป็นเจ้าของสายการบิน ที่เป็นแซกรีโอพีในงานเลี้ยงฉลองที่รีสอร์ทแห่งหนึ่งในเมืองเรซีพี

Sun 16 October / 13.00 / 95 min / Brazil / 2010

เวลา ๑๕.๐๐ น. Quatro Copas E

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๒ / กำกับโดย Manuel Mozos / สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูตโปรตุเกส ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Rita Martins, Margarida Marinho, Filipe Duarte / ความยาว ๑๐๐ นาที (ภาษาโปรตุเกส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เรื่องราวของ ไดอาน่า สาวน้อยที่กำลังมองหาความรักที่แท้จริง ซึ่งต่อมาเธอได้เรียนรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับแม่เลี้ยงของเธอ วันหนึ่ง ไดอาน่าพบว่าแม่เลี้ยงของเธอมีความสัมพันธ์ลับ ๆ กับ มิเกล และกำลังจะทิ้งพ่อของเธอไป ส่งผลให้พ่อของเธอตกอยู่ในอาการซึมเศร้า เธอจึงพยายามทำทุกอย่างเพื่อที่จะแยกแม่เลี้ยงกับมิเกลออกจากกัน อย่างไรก็ตามเธอกลับพบความจริงว่า คนที่เธอต้องการจริง ๆ ก็คือผู้ชายที่เธอเกลียดมากที่สุดอย่างมิเกลนี่เอง

Sun 16 October / 15.00 / 110 mins / Portugal / 2009

จันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม - วันสสวสชาติ

พบกับกิจกรรมรำลึกพระเกียรติยศด้านภาพยนตร์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทองแตงมณีวรงค์ กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ ผู้ทรงสถิตในฐานะ “พระบิดาแห่งภาพยนตร์สยาม” ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.fapot.org

อังคารที่ ๑๘ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

ยอดเก๋ (โปรแกรมรำลึกมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๑ / กำกับโดย เนรมิต / สร้างโดย ศิวารมณภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชบุรี / ความยาว ๑๑๗ นาที

จักรวาล สุภาพบุรุษหนุ่มแห่งวงการการค้าและอุตสาหกรรม ได้ลองการหมั้นกับ อร อินทรา สาวชั้นสูงด้วยการพาไปพักผ่อนบนหุบเขาริมทะเลระหว่างศรีราชากับสัตหีบ แต่ระหว่างทางพวกเขากลับถูก เสือปลี้อง ปล้นเอาทรัพย์สินไปจนหมด เหตุการณ์นี้ทำให้จักรวาลได้พบกับ แรม ลูกเลี้ยงของเสือปลี้องและถูกใจกัน จนตัดสินใจขอซื้อแรมมาจากเสือปลี้อง ด้วยความเข้าใจผิดคิดว่าเธอเป็นผู้ชาย

พุดที่ ๑๙ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

ปราสาททราย (โปรแกรมรำลึก มิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๒ / กำกับโดย ชาลี อินทวิจิตร / สร้างโดย อินทวิจิตรภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชบุรี / ความยาว ๑๑๕ นาที

เจ้าพระยามหาวงศ์ ผู้เป็นเจ้าของปราสาททราย ได้ทำพินัยกรรมยกปราสาทแห่งนี้ให้แก่ รุ่งนภา ผู้เป็นหลานสาว จนทำให้เหล่าลูกแท้ ๆ อย่าง ศรีสิทธิ์ และ ฤทธิรงค์ ไม่พอใจ นำมาสู่แผนกำจัดรุ่งนภา โดยจับเธอใส่หน้ากากเหล็กขังไว้ในห้องใต้ดิน แต่เหตุการณ์ทั้งหมดนี้ไม่อาจรอดพ้นสายตา อติสร เจ้าของไร่ที่อยู่ติดกับปราสาททรายแห่งนี้ และแอบมีใจกับรุ่งนภาอยู่เป็นทุนเดิม

พุดที่ ๒๐ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

ด้วยเกล้า (โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิธกล)

๒๕๓๐ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิธกล / สร้างโดย บริษัทไพบูลย์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จินตหรา สุขพัฒน์ / ความยาว ๑๐๗ นาที

เสาค่า ขาวนาจากภาคเหนือ ได้เมล็ดข้าวเปลือกจำนวนหนึ่งจากพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ด้วยความเทิดทูนและศรัทธาในข้าวของพ่อ เขาจึงหว่านข้าวเหล่านั้นลงในผืนดินที่แห้งแล้ง ท่ามกลางการดูหมิ่นจากคนในครอบครัว ความรู้ในใจของนายทุน และธรรมชาติที่โหดร้าย จนเมื่อฝนหลวงมาถึง เสาค่าจึงกลับมายืนหยัดได้อีกครั้ง

ศุกร์ที่ ๒๑ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

โปรแกรมพิเศษ **ดูหนังคลาสสิกกับ**

ม.ล. วราภา เกษมศรี ที่จะมาชวนผู้ชมร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังชมภาพยนตร์คลาสสิกของโลก

เสาร์ที่ ๒๒ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. กิ๊วะจำป่านะกิ๊วะ

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิธกล)

๒๕๓๔ / กำกับโดย เจตีย์ สุภกาญจน์, พิพัฒน์ พยัคฆะ / สร้างโดย บริษัท ไพบูลย์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, วรุฒ วรธรรม, จักรกฤษณ์ อำมรัตน์, แอน ทองประสม / ความยาว ๑๐๔ นาที

ผลงานการแต่งเรื่องและเขียนบทของ บัณฑิต ฤทธิธกล รวมทั้งช่วยทีมงานดูใจกำกับ เล่าเรื่องราวนักศึกษาสถาบันแห่งหนึ่งได้ไปเที่ยวป่าล่องแพ โดยมี นายพราน กิ๊วะ ลูกชายของกำนันในหมู่บ้านเป็นผู้นำทาง ระหว่างทางเกิดไฟป่า ทำให้กลุ่มนักศึกษาหลงไปอยู่ท่ามกลางทหารพม่ากับโจรป่า นายพรานกิ๊วะต้องนำนักศึกษากลับมาให้ได้ แต่เพราะความเป็นของเขาจึงนำนักศึกษาหลงป่าไปเจอกับสารพัดเรื่องราวชวนหัวมากมาย

เวลา ๑๕.๐๐ น. เงาะเวลาหิวกิ๊วะ

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิธกล)

๒๕๓๕ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิธกล, เจตีย์ สุภกาญจน์, ทองก้อน ศรีทับทิม / สร้างโดย บริษัท ไพบูลย์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จักรกฤษณ์ อำมรัตน์, จันทรจิรา จูแจ้ง, แอน ทองประสม / ความยาว ๑๒๓ นาที

เรื่องราวภาคต่อจาก “กิ๊วะจำป่านะกิ๊วะ” เมื่อนักศึกษากลุ่มเดิม และรุ่นน้องจะไปมอบของขวัญให้กับเด็กชาวเขา โดย “พรานกิ๊วะ” อาสาจะพาไปเที่ยว แต่กลับพลัดหลงอีกครั้ง ทั้งยังเกิดแผ่นดินไหวจนทำให้พวกเขาได้ย้อนกลับไปถึงสมัยกรุงธนบุรี ที่มีการประหวาดไทยกับพม่า ขณะเดียวกัน พวกโจรป่ากลุ่มเดิม ก็ยังคงตามมาราวีพวกเขาถึงในอดีต

อาทิตย์ที่ ๒๓ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. เพชรตัดเพชร

(โปรแกรมรำลึก มิตร ชัยบัญชา)

๒๕๐๙ / กำกับโดย วิจิตร คุณาวุฒิ, พร้อมสิน สีบุญเรือง, ประกอบ แก้วประเสริฐ / สร้างโดย สหภาพภาพยนตร์ไทย / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, ลี้อย นฤนาท, เพชรา เขวราชบุรี / ความยาว ๑๐๘ นาที

ภาพยนตร์แนวสายลับเรื่องยิ่งใหญ่ของไทย ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ เมื่อปี ๒๕๕๖ เมื่อ ชาติ สมุนเอกของมิสเตอร์ตัน มาเพี้ยข้ามชาติผู้กว้างขวางถูกฆ่าตาย ร.ต.ท. ศักดิ์ชัย แห่งกองปราบที่มีหน้าตาคล้ายกับชาติ จึงได้สวมรอยเป็นชาติเพื่อกลับเข้าไปในแก๊งมาเพี้ย เพื่อล้มแผนการร้ายยึดครองประเทศโดยเขาต้องเผชิญหน้ากับ ยอด สมุนเอกของมิสเตอร์ตันที่เป็นผู้สังหารชาติตัวจริง

เวลา ๑๕.๐๐ น. กระชกคนสวย

(โปรแกรมรำลึก มิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๐ / กำกับโดย หม่อมอุบล ยุคล ณ อยุธยา / สร้างโดย บริษัท ละโว้ภาพยนตร์ จำกัด / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, มิสจินหลุ / ความยาว ๑๓๐ นาที

เรื่องราวของอดีตนายตำรวจหนุ่มที่ตัดสินใจออกตามล่าแก๊งค้ายาเสพติดเพียงลำพัง จนทำให้เขาได้พบกับ หลิน ลูกสาวอดีตหัวหน้าแก๊งคนก่อน ผู้เข้ามาช่วยทลายแก๊ง เพื่อล้างแค้นคนที่สังหารพ่อเธอแล้วขึ้นครองอำนาจแทน ในขณะที่เธอยังมีรักกับพี่ชายจากหน่วยด้านยาเสพติด เข้ามาพัวพันกับการตามล่าล้างแค้นภายในแก๊งครั้งนี้

จันทร์ที่ ๒๔ ตุลาคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

Barefoot Gen (โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๒๖ / กำกับโดย Mori Masaki / สนับสนุนโดย มูลนิธิญี่ปุ่น / นำแสดงโดย Issei Miyazaki, Catherine Battistone, Yoshie Shimamura / ความยาว ๑๑๐ นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

เรื่องราวของ เก็น เด็กชายวัยสิบขวบ ที่ขณะเกิดเหตุการณ์ระเบิดปรมาณูลงที่ฮิโรชิมา เขากับแม่ของเขารอดชีวิตมาได้ และได้ช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์กรรมที่หนักหนากว่าพวกเขา วันหนึ่ง เก็นสังเกตเห็นต้นข้าวสาลีงอกขึ้นมาจากผืนดินอันแห้งแล้ง ทำให้เขาเกิดความหวังขึ้นมาอีกครั้ง

อังคารที่ ๒๕ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

5 พยัคฆ์สาว (โปรแกรมรำลึกมิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๐ / กำกับโดย รังสี ทัศนพยัคฆ์ / สร้างโดย บริษัทภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เชาวราษฎร์ / ความยาว ๘๐ นาที

เรื่องราวของสาวแสนสวย ๕ คน ที่วางแผนปล้นในทางโจรเครื่องเพชรของมหาเศรษฐีนามว่า เศรษฐา มหาศาล ด้วยการปลอมตัวมาแสดงโชว์ในงานนี้ โดยที่ไม่ว่ามีชายอีกคนที่กำลังคิดการร้ายเช่นเดียวกันกับพวกเธอ ซ้ำยังต้องเผชิญกับ แมน ต้ารวนนอกเครื่องแบบรูปหล่อผู้ได้รับคำสั่งให้มาดูแลเครื่องเพชรในงาน

ศุกร์ที่ ๒๘ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

จุฬาทริศกุล (โปรแกรมรำลึก มิตร ชัยบัญชา)

๒๕๑๐ / กำกับโดย ดอกดิน กัญญามาลย์ / สร้างโดย วัฒนภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, สมบัติ เมทะนี, เพชรา เชาวราษฎร์ / ความยาว ๑๐๒ นาที

ภาพยนตร์เพลงเรื่องยิ่งใหญ่ที่ มิตร ชัยบัญชา รับบท อริยวรรต จอมกษัตริย์แห่งมอญ ผู้มีความปรารถนาจะรวบรวมชมพูทวีปให้เป็นหนึ่ง เขากริธาทัพแต่ละเมืองแตกพ่าย จนกระทั่งถึงริมแม่น้ำคงคา คืนหนึ่ง อริยวรรตตัดสินใจปลอมตัวเป็นฤาษีเข้าไปในกรุงพาราณสี เพื่อตามหานางในความฝัน ก่อนจะรู้ภายหลังว่าแท้จริงนางคือ ดารารายพิลาส บุตรีแห่งกษัตริย์กรุงพาราณสี และเป็นคู่หมั้นของคู่ปรับเขาเอง

เสาร์ที่ ๒๙ ตุลาคม

พุธที่ ๒๖ ตุลาคม เวลา ๑๗.๓๐ น.

ส.อ.ว. ห้อง 2 รุ่น 44

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิ์ถกล)

๒๕๓๓ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จินตหรา สุขพัฒน์ / ความยาว ๑๑๗ นาที

ภาพยนตร์สะท้อนคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้หญิงยุคปัจจุบัน เรื่องราวของกลุ่มหญิงสาวที่จบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมเดียวกัน และต้องแยกย้ายกันไปคนละเส้นทางของชีวิต แต่แล้วอาชีพและแนวคิดเรื่องสิทธิสตรีก็ทำให้มิตรภาพของบางคนต้องเริ่มระเหิดระแหง จนหนึ่งในนั้นตัดสินใจทำรายการข่าวเพื่อเรียกร้องศักดิ์ศรีให้ผู้หญิงทุกคน

พฤหัสบดีที่ ๒๗ ตุลาคม
วันมรดกสื่อทัศนโลก
(World Day for AV Heritage)

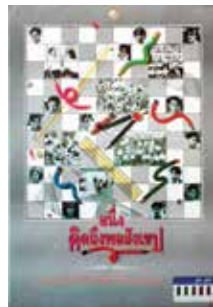
เตรียมพบกับกิจกรรมเฉลิมฉลองสื่อทัศนโลกภายใต้คำขวัญประจำปี “It’s Your Story - Don’t Lose It!” ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.fapot.org

เวลา ๑๓.๐๐ น. อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป

(โปรแกรมรำลึกบัณฑิต ฤทธิ์ถกล)

๒๕๓๕ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิ์ถกล / สร้างโดย บริษัทไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด / นำแสดงโดย แอน ทองประสม, สายฟ้า เศรษฐบุตร, จักรกฤษณ์ อำมรัตน์, สายธาร นิยมการณ์ / ความยาว ๑๒๒ นาที

ผลงานภาพยนตร์เรื่องสำคัญของ บัณฑิต ฤทธิ์ถกล ที่คว้าทั้งรางวัลผู้กำกับยอดเยี่ยมและภาพยนตร์ยอดเยี่ยม จากชมรมวิจารณ์บันเทิงและการประกวดรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ บอกเล่าเรื่องราวของความรักความผูกพัน และมิตรภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่เริ่มต้นจากการไม่ถูกกันระหว่างนักเรียนสายวิทย์กับสายศิลป์

อาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม

เวลา ๑๓.๐๐ น. 9 mois ferme

(โปรแกรมภาพยนตร์โลก)

๒๕๕๖ / กำกับโดย Albert Dupontel / สนับสนุนโดยสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย และสถาบันฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย / นำแสดงโดย Albert Dupontel, Sandrine Kiberlain, Nicolas Marié / ความยาว ๘๒ นาที (ภาษาฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาไทย)

อาร์อานัน เฟลแดร์ เป็นผู้ฝึกพาษาที่มีวิถีชีวิตที่เข้มงวดและไม่คบหาสมาคมกับชายคนใดง่าย ๆ แต่วันหนึ่งเธอกลับต้องท้อง และผลตรวจการพิสูจน์พบว่าพ่อของเด็กคือ บ๊อบ อาชญากรที่ถูกคุมตัวจากการกระทำที่เหี้ยมโหดรุนแรง อาร์อานันผู้ทำอะไรไม่ได้แม้แต่น้อย จึงต้องพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง

เวลา ๑๕.๐๐ น.

โปรแกรมพิเศษ **ดูหนังกับโดม**

พบกับภาพยนตร์จากการคัดสรรของ โดม สุขวงศ์ และร่วมสนทนาหลังชมภาพยนตร์

นิทรรศการ
เบญจภาคี
กล้องถ่ายภาพยนตร์
THE MAGNIFICENT FIVE

5 กล้องถ่ายภาพยนตร์
ระดับตำนานโลก
อวดโฉมพร้อมกัน
ครั้งแรกในประเทศไทย

18 สิงหาคม-
กันยายน
พ.ศ.2559

ชั้น **5** พารากอน ซีนีเพล็กซ์
ศูนย์การค้าสยามพารากอน

ขึ้นทะเบียนมรดก ภาพยนตร์ ของชาติ

ครั้งที่

ร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีประกาศส่วนหนึ่งของภาพยนตร์ที่มีคุณค่า
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ความทรงจำ สังคม และศิลปะ
ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ ๖ เนื่องในวันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย
วันอังคารที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ น.
และร่วมชมภาพยนตร์ สันติ-วิณา (๒๔๙๗) ฉบับบูรณะใหม่
ภาพยนตร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ ๔
ณ โรงภาพยนตร์ศรีศาลายา หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรม
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ๐๒ ๔๘๒ ๒๐๑๓-๑๔